

Maročnina mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din — ne-
dejško izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCOUENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2996 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nadomestila za Boga

Svet ima priliko opazovati kako zanimiv pojaven, kako nekatera velika socialna in politična gibanja našega časa nosijo na sebi znake, ki so sicer običajni le pri mogočnih verskih pokretih, pa naj opazujemo njihov izreden nagel razmah med ljudskimi množicami ali pa navdušeno samozavest pristašev. V resnicu se socialni in politični pokreti, ki jih mislimo, tudi trudijo, da bi se odeli v plasč nekake religioznosti, nekega verskega misticizma, pa čeprav so po vsem svojem programu in svojih ciljih od sleherne božje razodete religije zelo daleč in so ji največkrat celo sovražni. Voditelji teh pokrovov poznavajo človekovo naravo in dobro vedo, da je človek že po svojih naravnih sposobnostih in zahtevah obrnjens k Bogu, svojemu izvoru in stvaritelju, v katerem edinem more najti svoj končni smoter in namen življenja. V nadomestilo za pravo vero so torej moderni občestveni pokreti obdajajo z nekim misticizmom, ki dela na preprostega človeka utis rešnje religioznosti; tako ga je lažje pritegniti v bloden krog in uspavati njegovo hrepenjenje po pravem Bogu.

Poglejmo za primer marksizem, ki si je v preteklih starih desetletjih utiral izredno zmagoslavno pot po Evropi. Ali ni bil obdan ves čas s čarom religioznosti za delovne mase? Marksizem je bil v resnicu nadomestilo za religijo, ker je docela zaokrožen, na materializmu zgrajeno svetovno naziranje. V kolikor se je marksizem javljal kot nazor o življenju, je ves čas nastopal v najostrejšem nasprotju s krščanstvom. Izrek starega Bebele, da »si krščanstvo in socialistem stojita nasproti kakor voda in ogenje« je slekjoprej obdržal svojo veljavno. Najmanj so ga seveda mogle omiliti izgubljene fraze, da je za marksizem vera privatna stvar. Ne, marksizem sam je postavljaj svojo religijo proti krščanskemu verovanju. Boj proti krščanstvu nikakor ni bila kaka zasebna marksistična stvar, ampak njezina gonilna sila z vsega početka. Kdor se je oklenil marksizmu, je prej ali slej opustil svoje pozitivno razmerje do krščanstva. Pač se je tu in tam našlo nekaj malih, idealnih skupin, ki so hotele marksizem pokristjaniti. Njihova, še tako dobro mišljena prizadevanja pa so se morala razbliniti ob samem marksizmu, ki so ga že njegovi početniki bistveno sklopčili z materializmom in ateizmom. Marksizem je prav povsod izrazito protikrščanski in prav posebej še protikatoliški, kar se je še prav posebej, povsod pokazalo, kjer je prišel do odločajoče moči v državi. Še danes je marksizem, ako upoštevamo boljševiško Rusijo, največja protikrščanska sila. Je to nova religija tostranskega materializma, prežeta fanatičnega sovraštva do krščanstva. Sramotilna brezbožniška propaganda s svojimi odvratnimi metodami je njegov pravi otrok.

V Rusiji še vedno triumfira marksizem; toda v kulturnejši Evropi in drugod po svetu se v tej nekdaj tako mogočni mednarodni stavbi podira ena stena za drugo. V zatonu je gibanje, ki je čudovito spremeno znalo povzeti s svojim protikrščanstvom najsvetjejša človeška častva za pravčnost in klic lačnih množic po grižljaju kruha. Mnogim se zdi to naglo propagiranje velikega gibanja skoraj nerazumljivo. Toda med drugim bo eden poglavitihi vzrokov gotovo v tem, da maliki niso to, kar je Bog. Marksistični maliki niso mogli delavskim množicam, ki so se jih s pravo religiozno lakoto oklepali, nuditi najgloblje utehe njihovemu naravnemu teženju. Znova se je pokazalo, da je sicer mogoče marsikako dobrino v svetu z drugo nadomestiti, ali Boga ni mogoče nadomestiti. Lahko je napadati nadtvorne dobrine človeštva, tudi zatreti jih je mogoče v eni ali drugi generaciji. Toda, kdor se loti tega razdiralnega dela, mora s tem računati, da bo človeštvo zahtevalo prej ali slej v zameno enakovredno nadomestilo. Mogoče je požgati Cerkev, preganjati duhovnike in vernike in kaka internacionala bo k temu še ploskal, toda prej ali slej bo prišla ura, ko bo prevarano ljudstvo zopet zahrepeleno po Bogu in poklicano nazaj njegovo Cerkev. Ni to zmagoslavje človeške modrosti ali kake spremne, daljnovidne politike, ampak je triumf božje milosti.

Kot dedič marksizma mnogokje nastopa skrajni, pretirani nacionalizem — in glejte, tudi ta bi rad nekakšen mističen, religiozno plašč, ki naj pokrije njegovo notranjo krivljenje in brutalnost. V Evropi je po svojih skrajnostih najbolj značilen hitlerjanski rasizem, kateremu je svojevrstno religioznost utisnil Rosenberg z znano knjigo »Mythos XX. stoletja«, v kateri je z brutalno določnostjo povedano, da rasizem ni samo nacionalno, socialno, politično... gibanje, ampak da je z njim mišljena nova religija: »Danes vstaja nova skrivenostna vera, skrivenostna vera krv, vera, da je mogoče tudi božansko človeško naravo braniti s krvjo. Ta vera je utemeljena v jasnem znanstvenem spoznanju, da je nordijska kripta skrivenost (mysterium), ki nadomešča stare zakramente in jih prekaša.« Mesto marksističnih idolov se torej narodu ponuja novo božanstvo: Absoluten narod sam, ki si radi svojih odličnih krvnih in ravnih lastnosti sam sebi zadostuje, je sam svoj odrešenik in poklican, da vodi in odločuje usodo vseh drugih, manjvrednih narodov.

Do kakih absurdnosti, da, blaznosti vodi ta religija integralnega nacionalizma, morimo sklepiti iz izjave, ki jih je imel nek švedski list, — kakor pravi od vodilnih mož — in kih ponatiskuje pariski »La Croix« (21. februar). Tu beremo stavke: »Hitler je novi Kristus, toda mnogo večji in bolj mogočen!« Katoliška Cerkev se bo v 30 letih imenovala narodni socialism. Njen preroč, njen papež, njen Kristus bo Adolf Hitler. Naši otroci ne bodo več pomakali prstov v blagoslovljeno

Nova strašna razkritja v Staviskijevem škandalu

Sodnik umorjen — ker je preveč vedel

Echo de Paris: Dozdaj smo brodili po blatu, sedaj pa po krvi

Pariz, 24. februarja. TG. Kakor znano, je bil v torek, 20. t. m., sodnik seinskega apelacijskega sodišča Prince telefonično poklican v Dijon, češ da je njegova mati, ki živi v nekem samostanu, opasno zbolela. Prince se je podal s kolodvora takoj v hotel, da si rezervira sobo, nato pa se je hotel podati k materi. Kaj se je potem zgodilo, še da danes ni točno ugotovljeno. Neznanci so ga izvabili v avtomobil, ga najbrže narkotizirali in odpeljali na neko mesto železniškega tira, kjer ga je med 20 in 20.40 povozi bil razmesil vlak. Še sedaj ni ugotovljeno, ali so zločinci sodnika privzel na tir še živega ali pa so ga že prej ranili ali pa ubili. Kakor hitro je Francija zvedela za ta gnusni zločin, se je sum takoj obrnil na prijatelje bankirja Staviskoga, in sicer zato, ker je bila Prince poverjena važna vloga v preiskavi tega škandala. Prince se je v prvi vrsti bavil z zadavo bivšega generalnega prokuratorja republike Pressarda, ki ga že od samega začetka sumijo skrivde v aferi Staviskoga.

Med sodniki

Prokuratorja Pressarda so že prej dolžili, češ da je preprečeval proces proti goljufjam bivšega bankirja in njegovih prijateljev, in ubiti sodnik Prince je napram svojim prijateljem zaupno izjavil, da je Pressard v resnicu krv, da pa ne gre za kakšen moralen pregrešek, ampak samo za juridično neznanje, s katerim je generalni prokurator obravnaval to škandalozno zadevo. Naj bo že tako ali drugače, Prince je bil prijateljem Staviskoga napot, naj je potem šlo samo za g. Pressarda in njegovo večjo ali manjšo krivdo ali pa še za druge »odlične« francoske družbe. Devetindvetdesetodstotna verjetnost je, da je gotova družba sklenila

zastrašiti sodno oblast

in najela zločince, da izvršijo eksemplaričen zločin na sodniku, da se ne bi njegovi tovariši, ki škandal preiskujejo, upali zadevo zasledovati naprej in da bi jo zabrisali, kakor je bila zabrisana afera Staviskoga že večkrat. Od gotove strani se sicer skuša javnosti sugerirati, da je Prince izvršil samoumor ali pa da je bil zapleten v ljubezensko afero, ki ga je stala življenje, toda javnost temu niti najmanj ne vejame, ker se bili že vsi pripravljeni na to, da bodo prijatelji Staviskoga prišli na dan s to domnevo, ki naj javnost speli na napačno sled. Ta okolnost je le še bolj povečala razburjenje javnega mnenja in

vladu se zaveda resnosti

polozaja ter je nemudoma sklenila, da zadevo razčisti do zadnje pičice. V petek so se zbrali na Quai d'Orsay predsednik vlade Doumergue, pravosodni minister Cheron in notranji minister Sarraut, ki so sklenili, da se osebje, poverjeno s preiskavo umora, podvoji. Obenem se izve, da je vladu sama mnenja, da so

v zločin zapletene neke odlične visoke osebnosti

v čemer je javnost potrdila še izjava notranjega ministra g. Alberta Sarrauta ki je, kakor potiča »Echo de Paris«, izjavil, da je on takoj bil preprčan, da gre za pravo zločinsko bando, ki je spravila Princea s sveta. »Jaz sem odločen,« je dejal minister, »da to bando izsledim, četudi bi se v njej nahajale še tako odlične osebe.« Ta ministrica izjava je vzbudila komentarje tako v zbornici kakor v vsem Parizu, kjer si namigavanja ministra na različne načine razlagajo, delajoč kombinacije z najrazličnejšimi osebnostmi. Na vsak način zahteva javnost, katere je polasti zopet veliko razburjenje, da se zadeva nemudoma razčisti, ker ne gre, da bi korupcionisti v Franciji sedaj organizirali še amerikansko banditstvo in gangsterstvo. Seveda so oposicionalni listi umor Princea postavili v središče javnega življenja in levčarski tisk je obsojen k molku, kar je spriče takega zločina, katerega nihče ne more zagovarjati, samo po sebi umevno, čeprav je levica seveda vse kaj drugega nego vzradoščena, da so desni elementi dobili zopet takšno priliko za novo atako na gnilobo, ki ima svoj vir v korupcionizmu levčarskih režimov. »Jour« pravi, da »imamo pred

vodo. Ne bodo se več prekriževali. Ne! Dvignili bodo roko v pozdrav in zavpili: Heil Hitler!« V Berlinu hočemo svojega papeža in ta bo Adolf Hitler. V bodoče ne rabimo več ubogega Pija. Ne bomo več sprejemali direktiv od italijanskega prelata, ki je v rasičnem oziru itak sumljiv!« V petdesetih letih bo nova vera preobrazila ves svet. Hitler bo božanski program bodočnosti, kakor je bil Kristus 2000 let. Iz narodno socialističnih naukov se bo porodilo novo duhovno prerojenje sveta, ki bo silnejše, globlje in bolj revolucionarno, kakor pa ga je prinesel Kristusov nauk. I. t. d.

Cerkev je sedaj izrekla obsodbo nad takšnim blazinom in bogokletnim nacionalizmom, ko je 7. februarja uvrstila v indeks Rosenbergovo knjigo, ki velja za nekakšen katekizem Hitlerjanskega rasizma, češ, da avtor med drugim brani pretiran in skrajno radikalni nacionalizem, ki je v nasprotju s krščanskim naukom in civilizacijo. S tem pa je naravno od Cerkev obsojen ves poganski nacionalizem, ker ni šlo le za Rosenbergovo knjigo, ampak za vse nauke, govore in liste, ki isto zmotno doktrino propagirajo.

Nič ne dvomimo, da bo tudi te najnovje surogat za krščanstvo, ki ga pripravlja

seboj nov zločin mafije, ki nad nami vlada. — »Quotidien« meni, da je skrajni čas, da se napravi konec vsem tem škandalom. »Liberte« piše, da so pred par dnevi

izginili vsi dokumenti

iz ministrstva dela, ki se tičejo zvezne Staviskoga zavarovalnimi družbami, katere so na priporočilo bivšega ministra Dalimiera kupovale bone Staviskega banke. »Do včeraj smo brodili po blatu, zdaj pa brodimo že po krvi,« — piše »Echo de Paris.« — »Staviskoga so prisili, da se je sam ustrelil,

sedaj pa so začeli mirno z umori,« pravi »Humanite.« Znani gospod Daudet, ki načeljuje monarhičnemu restavracijskemu gibanju, pa je objavil v »Action Francaise« pismo na Doumerguea, v katerega ga prosi, naj njega (Daudeta) nemudoma imenuje za pravosodnega ministra. »Jaz vem, kje se nahaja gniloba, in bom v 24 urah napravil popoln red.« — »Action Francaise« sama pa pravi, da imamo opraviti z »zločinom framasonerije in njenega aparata.«

Vsekakor je zločin v Dijonu zopet silno razburkal vso Francijo, ki se je bila že pomirila, in ni dvoma, da bo imel globoke politične posledice.

Kako je bil umorjen ugleden sodnik in vzor očeta

Slutil je, da ga bo zločinska sodrža ubila

Paris, dne 24. februar. 1934.

(Izvirno poročilo našega sotrudnika.)

Umor g. Prince-a, velikega jurista, spoštovanega od vseh, družinskega očeta z zglednim življenjem, je povzročil v političnih krogih globok nemir in izbrisal zadnje črte domneve o samoumoru Staviskoga. Žrtev je poznala vse podrobnosti škandala, imena protektorjev in v teh dneh hotela se izročiti izčrpno poročilo o vlogi zločinka Staviskega gospodu Lescoutru, prvemu predsedniku kasacijskega sodišča.

G. Prince je dejal pred nekaj dnevi nekemu prijatelju: »V finančni sekciji pravništva smo štire, ki poznamo podrobnosti stvari Staviskoga. Ce bi jih poznal sam, bi bil gotovo in nevernosti, da mi kdo streže po življenju.«

Kakor da bi slutil, čutil senco sovraštva krivcev, ki ga je obdajala...

Od dne umora Staviskoga je že preveč političke levčarske grupe karlela konpromitiranih. Vlada je v svoji deklaraciji poučila voljo, da išče, zasleduje in kaznuje krivce, pa najsi bodo kdorkoli.

»Nismo ne v Benetkah, ne v sestnajstem stoljetju,« piše neki dnevnik, »in treba je oprati francosko javno življenje te sramote. Treba je to storiti tempre!«

Preiskava te afere je v razvoju zadnjih dni stopila dozdevno v ozadje; iz tega je šinila sedaj zopet v luci grozne drame zavratnega umora. Kako je bil izvršen?

Nastavljena past - telefonski poziv

Strašni zločin ni delo ene same osebe, temveč cele grupe. Način, po katerem je bil g. Prince pozvan v Dijon, dokazuje, da je bil umor sad dolgo preimeličevanja.

G. Prince je bil v Parizu v prostornem stanovanju 6, rue de Babylone, s svojo ženo, sinom in enaindvajsetih let, ki je slušatelj pravne fakultete, in hčerkjo petnajstih let.

V torek proti pol deseti je državni pravnik odšel iz stanovanja, da se poda v justično palatko. Kmalu nato pozvani telefon in med soprogom in zločinom osebo se je razvila sledenje dialog:

Iz Dijona. Govori kirurg Ehringer: javim, da je gospod Prince resno obolela in da bo nujno operiran.

Pripeljem se s soprogom takoj v Dijon.

Ne Vi, milostiva, Vaša prisotnost bi lahko preveč vznemirila bolnino.

Obvestila bom moža...

Potpisnik Prince je v tem času opazil, da je bil pozabil denarico; vrne se v stanovanje, kjer mu soprogata pove vest, katero je bila prejela pred nekaj trenutki. G. Prince se nemudoma odloči v uro nato odpelje s prvim brzovlakom v Dijon. Odšel je sam na kolodvor.

Čudna brzojavka - zločin

Soprogata svinčnika je v Parizu v strahu čakala vesti od moža, ki ji je obljubil telefonirati takoj, ko mu bo mogoče. Proti večeru je prejela brzojavko čudne vsebine...

Kmalu nato pa je pozvonil telefon in dijonski zdravnik je javil — da je stanje matere še vedno isto.

paganski nacionalizem po nekaterih državah, šel isto pot in doživel isti konec, kot ga doživila materialistični, brezbožni marksizem. Kajti samo v enem misteriju krv, Kristusove božje

Na razvalinah revolucije

Sponlad španskega katolicizma

Za Španijo je bila Katoliška akcija za previdnost božje, se je izrazil mladi velenji španskih katolicanov Gil Robles, drugod pa bodo tudi še bili priliko spoznati, da je Katoliška akcija ključ časa, smo željili, da bi nikomur ne bilo treba iti s količino, ki jo imamo mi za seboj.

Barcelona, 22. februar.

Španija je morda prva država na svetu, kjer so se najprej pokazali sadovi pravilno razumevajoči Katolički akciji, Španija je torej postala jedna aktivnega katolicizma, ki bo hodi do konca v tem po zgledu, kako se sledi na vilenje Kristusovih namensnikov v delovanju katoličke akcije, katolicizem, ki je opredelil, predstavljal, razvijal v dejanskem in borbenem, katoličkega, ter naposled žanje trineste tam, kjer je vse pričakovalo, da bo objekaval le paze.

"Ščara" in "nova" Španija

Razninski sedanj položaj Španije brez poznanja predzgodovine ni prav lahko. Gremo točno glede zgodovino. Pred revolucijo sta na Španskem polotoku in v mejih ene in iste države živelj druga ob drugi prav za prav dve Španiji. Na eni strani so stali predstavniki oblasti, zastopniki starih slavnih tradicij, kralj in dinastija obdana od najvišjega plemstva, posvetnega in redovnega duhovništva ter od ogromnih moč globoko vernega, a neukoga ljudstva. Temu svetu nasproti je stala manj številna, a bolj vplivna nova, moderna Španija.

Nova, napredna Španija so nasledniki liberalnih brezvercev 19. stoletja in so sprično okornosti, sprično lenove tradicionalne Španijes zeli vedno bolj pridobivati na ugledu in na vplivu. Že v zadnjih letih preteklega stoletja so si ustanovili svoje svodomiseln kulturno društvo »Institucion libre Ensenanza« (Neodvisen vzgojni zavod), po katerem so se imenovali tudi institucionisti. V najkrajšem času so imeli v svojih rokah večino vseh vsečuljških mest in tudi srednješolskih profesur. V prosvetnem ministarstvu so oni odločevali o naštavni profesorjev.

Tako se je zgodilo, da je v starem sijaju prestolovala tradicionalna,lena, otrpnela Španija, medtem ko se je v njeni senci utaborilo svobodomiselnstvo in tih in nevidno zasedlo vse vzgajališči Španske mladine. V krasno katoličko katedralo se je vrivalo ljudstvo brez vere, kjer je označil Agel de Herrera položaj v predrevolucionarni dobi.

Grehi katoličanov

Danes priznavajo vsi katoličani rade volje, da se prejšnja uradna Španija za socialna vprašanja ni brigala, da so ji bila socialna vprašanja sploh neznana in da so v upravičenih zahtevalo po socialni začetki videli le revolucionarno pest delavca, dvignjeno proti sveti avtoriteti oblasti. Delavstvo se je organiziralo ne samo ob robu state Španije, ampak proti njej. Revolucionarni, brezverni, v profiverni sindikalizem je brez ovire, k večjemu proti žandarjem, organiziral španskega delavca v velikih industrijskih centrih, kot v rudnikih Asturije, v tovarnah Bilbao ali Barcelone. Isto je bilo na deželi, kjer je kmet željal kot robot na zemljiščih aristokracije, ki je živel, kot da bi imela glavo nad meglastimi. Komunizem je imel vrata v domove teh kmetskih bednikov na stežaj odprtia. In ko se je enkrat princičilo, da so kmetski delave Andalucije začigli vso jesensko žetov in da so v Kataloniji zavladali sindikalisti, se je stara Španija ob tem ostrem dihu revolucije zganila. Odkod ta duh? Odgovora ni našla, ker ni razumela. Izgledalo je, da se bo sploh vse zrušilo vseled notranjega razkroja Španskega ljudstva.

Razrušitev so preprečili 1931 vojaki z generalom Primo de Rivera. Toda Španska diktatura je izpuhnila v nič na pomankanju ideologije. Stara Španija je dremala naprej, brez idej, brez poletov, le ob strogi komandi vojaka se je zravnala kot stari vitezi, ki obuje velike spomine. Pod diktaturom Primo de Rivera je Španija razkroj naprej. Socializem in svobodomiselnstvo sta se združila do romantično diktatorjev potrebu s tem, da jih spodneseta temelje, s tem, da mu odvzamejo ljudske mase. Medtem, ko so komunisti in svobodomiselnici delali, je stara Španija drenačna na svojem sijajnem prestolu, niti zapazila ni, da ta prestol stoji na vulkanu.

Revolucija

„Španija ni več katolička“

Prišle so občinske volitve 12. aprila 1931. Zmagali so republikanci. Tudi katoličani, ki so vseled pomankanju orientacije, brez razumevanja za politična in socialna vprašanja in računajoč na tradicionalni katolicizem španskega ljudstva, so dajali glasove za levico, ker so jih zapeljali katoličko pobaranji volivni govorji nekaterih veljakov, strah pred neznano postavko socialnih struj in notranja lenoba. Prišla je državljanska vojna, kralj je odstopil. Samo en mesec po volitvah so zažarele cerkve in samostane v plamenih velike socialno-kultурne revolucije. Ko so bile razpisane volitve, so bili katoličani še brez smernic. Nasilstvo revolucije so jih navdala s strahom, ker niso imeli nobenega orožja za obrambo in zoper so se sladkarili framsonski ministri s katolicizmom prepleškanimi volivnimi govti. Tako se je zgodilo, da je prišlo v parlament — in to po požig tolkih cerkv in samostanov — od 400 poslancev samo kakšnih 40 dobrih katolicanov. Novi framsonski predsednik vlade Azana je zmagoval raztrobil po svetu, da Španija ni več katolička.

Framasoni so se zmotili

Toda v tem se je framsonski apostol zmotil. Res, med katoličane se je naselila brezbržnost, ki jo je povzročil deloma tudi pomankanji povk v verskih resnicah. Res, katoličani so viseli na zunanjostih in niso gradili nazaj. Res, katoličani so bili čestokrat pobeljeni zidovi, za katerimi se je skrivala trohnoba. Res, katoličani niso pokazali zanimanja za socialne potrebe. Toda ravno revolucija je pretrpela do dna, do temeljev, do korenine ves Španske katolicizem. Požigi cerkv, samostanskih šol, izgoni redovnikov, razdelitev cerkvene lastnine, vso to zakonito sramoteno verškega čuta, ki označuje prvo kulturno-bojno

vlogo po revoluciji, je zadostovalo, da je naravnost na endežen način omogočil preporod. K temu je prišlo še razočaranje ljudstva nad širokostenjem framsonskih in socialističnih zmogovalev, ki so pognali 65.000 otrok na ulico in niso bili v stanu nadomestiti teh 600 srednjih šol, ki so jih zaprli, ki niso bili v stanu izvesti agrarno reformo oziroma so jo izvedli tako, da se je okoristila le socialistična država. Tudi to je pospeševalo sponlad španskega katolicizma.

In kako se je katolicizem, ki je pričel iz te borbe ponizan, pobit in zredčen, kako se je zonot osvežil in čez noč zadobil napadalno moč, ki je par let pozneje kot vobar pomembna po državi?

Nova sponlad

Uspeh mlade katoličke akcije

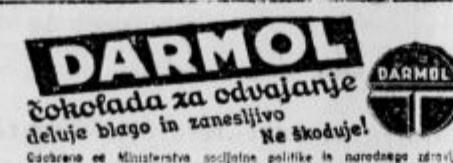
Prvo, kar so mladi katoliki smatrali pod vodstvom hierarhije za potrebno, da se izvede, je notranja okrepitev verskega življenja. Nisi apostol, če nisi prepreči in dosleden kristjan. Španska katolička akcija je začela organizirati najprej to plat programa. Nastali so neštivilni misijoni, ki so šli sistematično od župnije do župnije, ustavljali so se povsod verski študijski krožki, verska predavanja, verski područni dnevi, večnevni tečaji, kjer ni šlo za manifestacije na zunaj, ampak za notranjo utrilitve vsakega posameznika. Duhovne vaje, izvedene po načrtu, so uspehe te ofenzive konsolidirale. Španski katolicizem se je v katolički akciji najprej obrnil k najsvetejšemu kar ima, to je k svoji mladini. Nastale so po načrtu organizacije družinskih očetov, poleg njih tečaji in zasebne šole za vzgojo vzgojiteljev, družstva krščanskih mater. A ta se niso izredila v ohrapna predavanja in v moraliziranje. Trdilo se je delo na živih dušah. Pri vsem katoličkem pokretu ne moremo mimo osnovnega načela, da jamči za trajen uspeh samo delo, ki je namenjeno notranji utrditvi vsakega posameznika. Vse drugo pride samo od sebe.

Sredstva:

Delo, pogum, žrtve, vera, ljubezen

Pri tem so se posluževali dveh velikih sredstev: tiska in že obstoječih kmetskih društev. Tisk je zaživel novo življenje. V najhujši krizi se je katolički tisk najbolj razgibal pod umnim impulzom hierarhije, ki je razumela njegovo apostolstvo. Pred revolucijo ga skoraj ni bilo. Danes katolički tisk vodi v Španiji. Za njega so katoličani dovolili zlato, neizmerno dela in so tudi prelivali kri.

Uspeh je bil čudovit in se je pokazal pri zadnjih volitvah, ko se je vall plaz katoličkega načinjenja po vsej Španiji. Ni se dosegel vrhunec, treba ho se enkrat in še enkrat pregnesti in premisjonariti Španijo. Se enkrat in še bolj. Prišlo bodo nove preizkušnje, o tem ni dvojna. Toda te nove preizkušnje bodo naletete na skalnatno znacanje in na skalnate organizacije, ki so jih ustvarili delo, pogum, žrtve, vera in klic Kritusov.

Preosnova romunske vlade

Bukarešta, 24. februar. k. Zdravstveno stanje zunanjega ministra Titulescu se je danes postabalo. Z Dunaja je prispel dr. Neumann, ki je takoj odredil se eno operacijo. Predsednik vlade je bil sprejet v avdenio pri kralju Karlu, kateremu je predložil delno rekonstrukcijo vlade, ki je bila sprejeta. Kot minister brez portfelja pride v vlogo znani liberalni politik Seni.

Prisega Hitlerju

Berlin, 24. februar. k. Jutri bo v vsej Nemčiji 1.700.000 v narodnosocialistični stranki organiziranih državnih uradnikov položijo svečano prisego Adolfu Hitlerju. Ta prisega se glasi: »Prisegam Adolfu Hitlerju, da mu bom vedno zvest in da bom njegove zapovedi kakor tudi njegovih pooblaščencev vedno in brez pogojno izvrševal.«

Kje je Starhemberg?

Dunaj, 24. februar. AA. Korbiro poroča: Pooblaščeni smo demantirati vse vesti o nekakšnem obisku kneza Starhemberga pri bivši cesarici Ziti v Steenockerzeelu. Knez Starhemberg sploh nikoli ni zapustil Avstrije.

Heimwehr na nemški meji?

Dunaj, 24. februar. TG. Nocoj je avstrijska vlada uradno zanikal, da bi se na nemško-avstrijski meji zbirale hitlerjevske čete, na avstrijski strani pa Heimwehr. Kljub temu uradnemu zanikanju pa se vzdržuje vest, da so zelo močni oddelki Heimwehr nocjo odpotovili proti nemški meji in da se koncentrirajo v bližini Braunaua.

Carinska zveza Avstrija-Švica?

Zeneva, 24. februar. TG. V tem današnjem dne se je razširila vest, da je zvezna vlada sprejela od neke velesile predlog, naj se ustvari carinska zveza med Švicico in med Avstrijo. Zvezna vlada je to vest kategorično zanikal, češ, da niti sedaj niti v bodočnosti ne more biti govora o kakšni takki carinski zvezi z Avstrijo. »Neue Zürcher Zeitung« objavlja nocoj daljši članek, ki je brez dvojma izpeljel iz vladnih krogov in v katerem odločno zabele, naj se zamisel takšne carinske zvezne enkrat za vselej pokoplje tako v Avstriji kakor v Švici.

Zagrebška vremenska napoved: Jasno z naročajoča oblačnostjo zlasti v severnih in vzhodnih krajih, toplo in vetrovno.

Dunajska vremenska napoved: Mirno vreme, zjutraj mrz, na posameznih krajih zjutraj megla. Čez dan večinoma jasno. Od zapada sem se bo pooblacio.

Sv. oče svari hitlerjevsko poganstvo

Vatikansko mesto, 24. februar. TG. Nocoj je sv. oče o prilikli kanonizacije treh svetnikov, med katerimi je eden nemškega rodu, imel govor, ki bo silovito odjeknil po vsem kulturnem svetu. Sv. oče je pokazal na te svetnike, ki so v svojem življenju bili vzori krščanske ljubezni do bližnjega. Sv. oče je svečano dvignil svoj svarilni glas proti pokretom, ki želijo povratek v poganstvo. Veliki in plemeniti nem-

ški narod se nahaja na tragičnem razhodišču svoje zgodovine, ko je izpostavljen proslavljanju idej in dejavij, ki niso niti krščanske, niti clovečanske. Med te ideje spada pasmska osobnost, ki mora izvajati tudi osobnost v vsakdanjem življenju, ki mora v krščanski duši duh krščanske ljubezni in clovečanske skupnosti.

Kako se vrše demonstracije v Angliji

London, 24. februar. tg. Danes so prikorakale v London velike množice angleških brezposelnikov, ki so bile na potu že več tednov in se so v ločenih skupinah pomikala proti prestolju iz vseh krajev države. Kakor med potom ni bilo nobenih neredov, tako so tudi v London prišli mirno in brez vsakega nereda. Policija je že v popoldanskih urah izpraznila Hyde Park, da napravi prostor za manifestacije brezposelnih delavcev. Tako je bilo pod nadzorstvom policije postavljenih na raznih krajih Hyde Parka osem govorniških tribun, namenjenih za govornike manifestantom. Ze nocoj bodo delavci predali

poslancem, ki se bodo tudi udeležili demonstracije, svoje želje in svoje zahteve. V sredini mesta zbiranje brezposelnikov ne bo dovoljeno. Pač pa je policija nasvetovala voditeljem, naj se iz Hyde Parka razpršijo v predmestja, kjer so pripravljeni prostori za nadaljevanje demonstracij. Razne karitativne ustanove so storile vse potrebno glede prenosiča in prehrane brezposelnim za časa njihovega bivanja v Londonu. Posebna delegacija bo obiskala tudi prvega ministra in ga zaprosila, da ukrene hitro nekaj, da se polozaj delavcev brez dela omili. London je miren. Povsod vlada red.

Italijanske intrige v Podonavju

Počil je prazen balon

Madjari priznavajo, da so se italijanske fantazije razblinile v nič

Budimpešta, 24. februar. b. Obisk italijanskega državnega tajnika Suvicha se je končal z uspehom, ki se je lahko pričakoval. Medtem ko je ves madjarski tisk soglasno kričal o važnosti Suvichevega obiska in o dalekosežnih sklepih na gospodarskem in političnem polju, danes od vsega tega ni videti in slišati prav nič. Vse se je razblinilo samo v praznih hrazah. Madjarska vlada smatra za svojo dolžnost, da v svojem uradnem poročilu posebno podradi, da se niso vodila nobena poganja, ampak da so se samo izmenjale misli, ki naj ne v najkrajšem času urednijo. Kakor je napisoval »Pester Lloyd«, je ostalo le pri pogoju razvoja italijansko-madjarskih odnosov. To je edini pozitivni rezultat budimpeštskega sestanka, pri čemer pa je Avstrija ostala kot nevidljiv družbenik. Ta klavirni uspeh poznavalcev razmer sploh ni iznenadel. To je dokaz, kako neprivedni so bili oni, ki so pričakovali, da se bo Budimpešti zgodilo nekaj silno važnega za srednjo Evropo. Brezplodnost budimpeštskega sestanka leži v dejstvu, da se je še pred prihodom Suvicha v Budimpešto napačno računalo s stanjem italijansko-francoskih odnosa. O tem so tako v Rimu, kakor tudi v Budimpešti obstajale naravnost romančne predpostavke. Splošno se je verjelo, da bo Francija pustila Italiji popolnoma svobodne roke v Podonavju in da bo Italija imela priliko, da prične sestanka, ki bo v marcu med Dollfusom, Gömbösem in Mussoliniom.

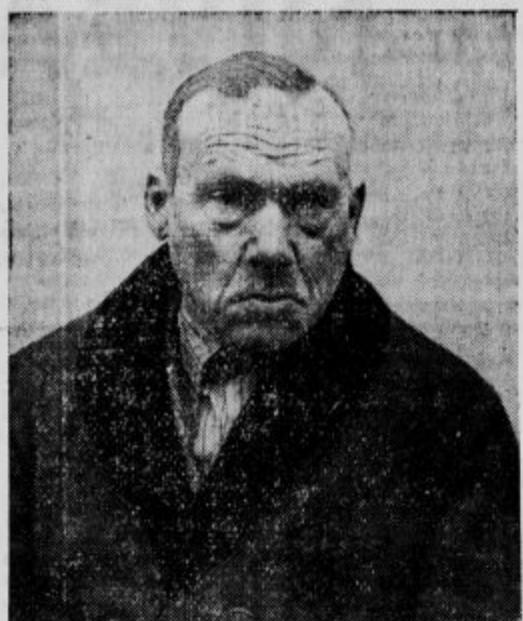
Suvich na Dunaju

Dunaj, 24. februar. AA. Korbiro poroča: Italijanski državni podčastnik g. Suvich je prispel na Dunaj, kjer je postal do odhoda brzega vlaka v Rim. Zaradi tega tudi v sredini razenje »Tempo«. Zaradi tega tudi ni uspel Suvich, da na svojem obisku v Budimpešti spremeni razmerje sil v Podonavju, in Francijo ter Malo zvezdo držijo svoje položaje čvrsto v rokah, kar se v ostalem priznava danes tudi v Budimpešti.

Končni uspeh

Budimpešta, 24. februar. c. Za konec Suvichevega obiska so dobili danes madjarski izvozniki tale pričenje pozdrav: »Italija z današnjim dnem zvišuje carino na uvoz madjarske živine v Italijo in sicer se bo odsljic naprej za vsako glavo živine plačalo 70 pone (približno 800 Din) carine. S tem je dejansko onemogočen vse uvoz madjarske živine v Ital

Mož, ki ne pozna krize kadar je treba podpirati dober tisk

V ponedeljek 26. februarja bo praznoval 70 letnico rojstva g. Ivan Leitgeb, mestni delavec v Ljubljani. Če se spominjamo po časopisih raznih letnic bolj ali manj imenitnih ljudi, je gotovo ta naš jubilant vreden, da se ga ob sedemdesetletnici spomni krog naših naročnikov. Dvoje stvari hčemo ob tej priliki poučariti, v katerih je lahko nam vsem za zgled:

On je naročnik in čitalci cele vrste naših listov. »Domoljuba« ima že 47 let, »Slovenskega Go-

spodarja« 38 let, »Cvetje« 38 let, »Glasnik« 32 let, »Bogoljuba« 31 let, »Naš dom« 21 let, »Slovenca« 18 let, »Mladiko« 12 let, »Kraljestvo Božje« 6 let, »Salezijanski vestnik« 8 let, na Mohorjeve knjige je naročen že 20 let. Poleg tega je do zadnjega časa prejemal še celo vrsto nemških nabožnih časopisov, nekatere celo po 40 let. Naročino za vse te liste točno plačuje. Niti za en dan nima nikdar zaostanka ne pri »Slovencu«, ne pri celi vrsti drugih časopisov.

Jubilant je obiskal že kar vsa božja pota. Na Šmarjni gori je bil že 265krat, na Dobrovi 97krat, v Dravljah 65krat, pri D. M. v Polju 64krat, na Skaručini 40krat, pri Sv. Joštu 20krat, na Homcu 22krat, pri Mariji Pomagaj na Brezjal 33krat, na Bledu 23krat, na Zalostni gori 27krat, na Ljubnem 20krat, v Crngrobu 20krat, v Velesovem 7krat, na Sv. Višarjih 7krat, na Limbarski gori 8krat, dalje pri Novi Štifti, na Trsatu, pri Sv. Hemi in pri Sv. Križu na Koroškem, v Rajhenburgu itd. itd. Vsa ta božja pota je opravil peš, ob kruhu in vodi, kljub temu, da ima že 40 let bolne noge.

In veste, kakšno je njegovo dnevno opravilo? On je cestni pometač na ljubljanskih ulicah. Z metlo v roki si poštevajo skromen kruhek, pa še pri tej skromni placi, ki jo ima, si odtrga precej denarja za naročnino dobrih listov, ki jih prebere na prve za dnešnjo strani. On ne piše alkohola in ne kadi teberka.

Klobuk dol, pred takim možem! Marsikaterega sto odstotnega »katoličana«, ki hoče biti v prvih vrstah katoliškega gibanja, lahko osramoti. Ta iz svoje revščine žrtvuje vse za dober tisk, oni drugi, ki ima nekaj pod palcem, si pa v kaki ljubljanski kavarni, potem ko je prečkal že vso nasprotno šaro, pusti postreči tudi s kakim našim listom in iščen prilike, kie se bo mogel obregniti vani.

Naj Bog živi našega jubilanta že mnoho let! Naj bo njegovo ravnanje vsem drugim svetel zgled!

Jugoslov. misijonarke v strašni potresni katastrofi

Pretresljivo pismo iz krajev potresa v Indiji

Pretekli mesec je Indijo obiskal strahovit potres, kakršnega ne pomni zgodovina. V tistih krajih imajo svoje naselbine sestre križarskega reda, katere so tudi v Jugoslaviji, posebno pa na Hrvatskem, zelo razširjene. Svoj sedež v Jugoslaviji imajo v Djakovem, svoje naselbine pa v 22 hrvatskih krajih, posebno v Zagrebu ter v 4 slovenskih, med drugim v Ljubljani (Jozefišče) in mestna ubožnica. V Mali Loki pri Domžalah vzdržujejo tudi svoj dom. Naselbina jugoslovenskih križarskih sester deluje v Indiji po misijonih, odkoder smo o tem strašnem potresu iz roke križarske sestre dobili tole pismo, pisano predstojnici v Evropi:

Holy Cross Convent Bettiah, 26. jan.

Pravkar smo prejele vašo brzovajko, lekreni: Bog pravljaj! Vse smo žive. Sestri Eliza in Bolonija sta bili ranjeni, pa jima gre bolje. Vsi spimo zunaj v istorih, patri, sestre, domačinke in otroci. Bog nam je čudovito obvaroval, ne moremo se mu dovolj zahvaliti.

Dne 15. januarja popoldne ob 2.30 je bila tista strašna ura — nikdar ne bo pozabljena! V kratkih treh minutah, na eni strani toliko gorja, na drugi strani mnogo, mnogo molitve. Vsi smo bili pripravljeni na smrt. V nobeni izmed naših hiš ni mogoče več prebivati, izvzel je le Holy Cross Convent, kateri je le malo poškodovan. Konvent sestra Jozefa se je podrl. Šola je v razvalinah. Šola za pletenje je poškodovana. To bo treba v nagnici popraviti. Poslopije bomo poslej rabile za tri namene: za šolo, za pletenje zaradi revnih domačih žensk, katere bodo drugače brez zasluzka in brez kruha; dolgo dvoranu in del verande bomo rabili za službo božjo; zgornje nadstropje pa za stanovanje ga, patrov.

Sirotišnica v Fakirani (100 sirot) je popolnoma poškodovana, prav tako kapelica in gospodarsko poslopje. Zemlja se je prekala, na polju leži sam pesek in voda. Lepo poslopje za novice je preklanjo. Morda bo mogoče rešiti spodnje nadstropje. Domačinke in novice stanujejo v kuhinjski verandi.

Tudi 130 sirot v Chuhari s sestrami je brez strehe. Veliko poslopje je čisto razdejano. Kar je še ostalo, bo treba podreti. Slika bede na vseh straneh!

V bolnišnicah v Bettiah ni mogoče stanovati. Bolniki spe na prostem, ravno tako zdravnik, sestre. Skoro vse cerkev v okolici so razdejane. Naš tako lepa cerkev v Bettiah, kraljevske palače, stanovanje patrov, tiskarna — vse je uničeno. Kako naj ubogi misijon vse to nadomestil?

Osem dni smo bili popolnoma brez zvez s svetom. Deveti dan je prisla prva pošta. Danes pa odprta brzovajka. Železnice še vedno ne vozijo, zato nam je bilo nemogoče, da bi vam poprej poslali natančno poročilo. Promet je mogoč samo z avtomobili in letali. Z letali pa samo iz Patne.

Gosp. pater iz Patne, ki je prišel sem, se po ovinah vrača v Patno in bo oddal to pismo po zračni pošti.

Dne 16. in 19. smo imeli zopet hude, vendar le kratke potresne sunke. Sedaj po 14 dneh se še vedno tresa. Medtem še nismo prišli iz svoje oblike. Vendar smo korajne in pripravljene spremjeti, kar Bog hoče.

V Bettiah je bilo ubitih le 12 ljudi. V Mutiharu, eno uro z železnico od nas, pa je bilo ubitih na tisoče ljudi. Ravn tako v Muzzaferpot. V Mangyuru je bilo strašno. Kalkuta je malo poškodovana. Pač pa precej hudo Darjeeling in Patna. V Ranschee se ni nič zgodilo.

Sedaj zopet pričenjam znowa, ako nas Bog hrani pri življenju. O božji dobrotnosti bi lahko pripovedovalo čudovite stvari. Prosim vas, molite magnifikat v zahvalo za posebno varstvo božje. V vsem našem misijonu je umrlo le kakih 6–8 kristjanov, medtem ko je na tisoče in tisoče pogonov na najgrozovitejši način moralno pustiti svoje življenje. Materialna škoda je velika, toda tudi mnogo, mnogo duhovne koristi. Sredstva za nove zgradbe nam manjkajo. Toda božja previndost, ki tako dobrotnivo čuva nad našim življenjem, nam bo vzbudila dobrotnikov. Naše zaupanje je trdno ko skala.

Ali so se vizitatorke srečno vrnilne? Tudi za nje smo bile v skrbeh. Nekako v Adenu so morale biti, ko je nastala katastrofa. Vse ponizno prosimo prece, gospod mater za blagoslov in molitev, saj ne vemo, kaj se pride. Kakor Bog hoče, me smo pripravljene! Nasvidenje v nebesih, če ne tukaj na zemlji! Ne skrbite, v božjih rokah smo!

108 let star Srb

V Rakovici pri Belgradu živi stari Abram Ranković, ki ob cesti na Avalo pase ovce. Ta mož je te dni dopolnil 108 let. Ko je bil star 105 let, so ga obiskali belgrajski časniki, katerim je tedaj pripovedoval, kako je bilo včasih.

V Rakovici je te dni neka žena svojega moža Živojina Rankovića vrgla v vodnjak, iz katerega ga je pa čez doleg časa rešil njegov oče, ki je že precej star. Ta Živojin je vnuč 108 letnega starca Abram Rankovića. Ko so ga časniki o tem dogodku spravljali, je starec odgovoril, da se kaj takega v njegovi mladosti nikdar ni dogajalo. Starce je še vedno precej krepak in je ves dan na poju. Pravi pa, da pogreša tobaka.

18. dražba kož

divjadi na velesejmu 5. marca 1934
Pošljite nemudoma blago na naslov:

Ljubljana, »Divja koža«, Velesejem

Štediti

ali razsipati? Slabejše žarnice stanejo pri nakupu res nekaj manje, vendar nadplačate to kar prihranite, desetkrat, ker rabi slabejša žarnica več toka. Mala poraba toka in velika svetlobna moč — to znači pravilno štediti. Zahtevajte torej od Vašega dobavitelja ekonomično žarnico

TUNGSRAM

Hidrotehnični laboratorijski v Ljubljani

Ljubljana, 24. februarja.

Na svojem zadnjem zasedanju je banovinski svet odobril postavko v proračunu, da prispeva za zgradbo, oziroma za ustanovitev hidrotehničnega laboratorijskega v Ljubljani znesek 100.000 Din. Mestna občina pa je tudi že izjavila svojo načelno praviljenost, da za ustanovitev takega laboratorijskega prispevka primočem zemljišče.

Po podatkih, ki nam jih je dalo na razpolago »Društvo za zgradbo hidrotehničnega laboratorijskega v Ljubljani«, posnemamo, da bi se tak laboratorijski osnoval pod okriljem tehničke fakultete in njene instituta za водne zgradbe.

Vprašanje hidrotehničnih del je v Sloveniji in sploh v vsej državi izrednega pomena. Saj smo še v začetku elektrifikacije in popolno elektrifikacijo bomo mogli izvesti nazadnje le s pomočjo naših vodnih sil, ki jih ima Jugoslavija še zelo mnogo neizrabljnih, prav tako tudi Slovenija. Drama sama ima najmanj še za tri Tale sile, možna bi bila razširitev Završnice, v načrtu pa je tudi že zagraditev ogromne vodne soteske pri Mostah na Gorenjskem, kjer bi postavile KDE veliko elektrotram, itd. Poleg elektrifikacijskih vodnih načrtov pa imamo pri naših vseh polno hidrotehničnih problemov, kakor ureditev hidroelektrarn, vprašanje krasnih ponikovalnic, regulacije naših rek itd. Saj so nam lanske povodnji zelo nazorno pokazale, kako važno bi bilo, da dobro poznamo naša domača hidrotehnična vprašanja.

Na univerzi nam raste pod vodstvom predstojnika instituta za водne gradbe prof. inž. Cirila

Znidarsiča in predstojnika strojnega instituta prof. inž. Feliksa Lobeta ter drugih univerzitetnih strokovnjakov prav dober naraščaj, ki se marljivo bavi z našimi vodnimi vprašanji. Tej mlini pa, kakor tudi strokovnjakom, manjka primernih laboratorijskih, ki jih je za reševanje hidrotehničnih vprašanj nujno potreben. Hidrotehnični problemi so namreč v teoriji sicer že rešeni, toda vsaka reka, vsak hidroprojekt zahteva posebno rešitev, kadar gre za ureditev. To pa je mogoče le z modeli v laboratorijskih. Takega laboratorijskega osnova pod okriljem tehničke fakultete in njene instituta za водne zgradbe.

Lansko jesen se je iz članov tukajšnjega inženierskega združenja osovalo »Društvo za zgradbo hidrotehničnega laboratorijskega«, ki mu je predsednik inž. Ivan Sbrizaj. To društvo je že načelo korake za urešenje svojega programa.

Stavbišče, ki ga je mestna občina za ustanovitev laboratorijskega oblikovala, meri okoli 3500 kv. metrov in se nahaja za kopališčem Kolezijo ter sportnim prostorom »Jadrana«, tam, kjer je Gradaščica delala svoj čas koleno. Deloma je bilo to stavbišče pridobljeno z regulacijo Gradaščice. Gradbeni stroški za prvo etapo laboratorijskega osnova so načrtovani na 1.500.000 Din. Po dovršitvi vseh etap 2.800.000 Din. Seveda bodo morale prispeti k temu poleg banovine in države tudi razne industrije, ki so v prvi vrsti zainteresirane na tem laboratorijskim, pa tudi druga samoupravna tele sa, vodne zadruge in drugi.

Motniški premogokop

Dejstvo je, da je danes poleg ostale industrije, po gospodarski stiski najbolj zadeta naša premogovna industrija. Zato pa je obnova premogovnika, kakor je motniški, vsekakor precej kočljiva zadeva v lahkem rečem, da v kraju, od prometa tako odmaknjem, kakor je Motnik, močno riskanata. Pisalo se je, da je podjetje v nemških rokah. G. Osvaldi, kateri ima v rokah večino kruškev, je jugoslovenski državljan in naš slovenski rojak. Sicer pa bi morda tudi v primeru, da bi bilo podjetje res v tujih rokah, ne bilo v našem, po gospodarski stiski tako zadevem kraju, človeka, ki

bi se branil kosa kruha, naj bo iz katerekoli roke. Kakor vemo, do danes podjetje še ni imelo nikakih dobitkov, pač pa je moralo investirati za obnovo premogovnika že lepe vsote, ki bi se drugi morda boljše načolile. Zato moramo v tem pogledu izreči vodstvu in udeležencem podjetja zahvalo vsem, kateri uživajo posredno in neposredno koristi. Zelim le, da bi tudi v bodočem vladalo med delavstvom in podjetjem tako razmerje medsebojnega zaupanja, ki jamči za uspehe in obenem za napredek našega kraja.

Mednar. jugoslovanski radio koncert

Pohvala ameriških Slovencev

V petek zvečer ob 8 smo poslušali v radiju mednarodni jugoslovanski koncert. Odlikoval se je posebno ljubljanski Akademski pevski zbor, ki je res krasno odpel svoj program. O tem koncertu smo prejeli včeraj dopoldne ob 8.50 iz Clevelandja naslednjo brzovajko:

»Jugoslovanski mednarodni radio-program se je pri nas izbrano slišal. Zelo smo bili veseli tumbašev. Hvala posebno ljubljanskemu pevskemu akademiku, le žal, da niso več zapeli. Upamo, da se sličen program kmalu zopet ponovi. — Avgust Kolander, Cleveland, Ohio.«

Loke pri Zagorju

V četrtek se je težko ponesrečil v kisovskem rudniku rudar Karl Drnovšek. Prepozno se je umaknil v izgibališče in tako ga je motor, ki je pripeljal mimo vozičke, zagrabil v ozkem rovu in mu razmesaril ves obraz. V začetku so mislili, da je dobil tudi hude notranje poškodbe, a te niso bile tako težke. Revez si bo vendar moral dolgo zdraviti velike rane po obrazu. Sedaj leži v rudniški bolnišnici.

Pretekli ponedeljek je umrla po dolgem trpljenju Mimi Savinc, ki jo je sprejel za svojo loški cerkveni klijučar Drnovšek. Bila je zvesta cerkvena pevka, pri vseh priljubljena. To je pokazal tudi pogreb, ki je bil res lep in velik. Posebno ljubezen so ji pokazale njene tovarišice; loški fantje pa so nesli krsto — klub temu, da je drugačna v navadni pogrebni voz — prav do zagorskega pokopališča. Cerkveni pevski zbor ji je tudi zapel na domu in na pokopališču. Domači se vsem za veliko ljubezen in lepo slovo iskreno zahvaljujejo. Naj počiva v miru!

„Na sleh velike madjarske države“

(Nadaljevanje)

gre ta sleparija, naj se razvidi iz tega poročila o znanih volitvah v Senici in Verbi majnika leta 1906.

VOLITVE NA SLOVAŠKEM

Senica je volivni okraj z 2391 volvci v komitatu Nitra na moravske meje. Prebivalstvo je vse slovansko, izvzemši paščico uradnikov in judovskih trgovcev. Na predvečer splošnih volitev l. 1906 so Senico in sosedne vasi zasedli orodniki in vojaške čete. Na dan volitev je bil volivni predsednik g. Koloman Szabo z vojaškim kordonom slovaškim volvicom zapreti dohod na volišče in v gostilne. Voditelji slovaških volvcev niso smeli občevati s svojimi ljudmi, kateri so morali do pozneve večera brez jedi in pijače zunaj Senice čakati, preden so jih pustili k glasovanju. Ker ni bilo nobenega upanja, da bi bil izvoljen madžarski kandidat, sta začela Szabo in Pfauser, predsednika

Ljubljanske vesti:

Na Gradu najdena človeška okostja

Skrivnost v notranosti starih utrdb

Ljubljana, 24. februarja.

Vodstvo mestne vrtnarje je prelepkel teden pred z nadaljevanjem preuređenih del na Gradu. Pri vseh delih je zaposlenih 105 delavcev, večina brzoposelnih. V prvi vrsti se bo po Plečnikovih načrilih preuređil glavni drevored, ki vodi od grajskega poslopja na utrdbi. Drevoredna cesta bo široka 7 m. Delavci izkopajo kostanje in jih potem presajajo na nova mesta. Delo je doslikrat težavno, kajti treba je presaditi 8 do 10 m visoka kostanjeva drevesa.

Delavci so te dni kopali nove jame za kostanje v bližini kraja, kjer je pred leti stalo malo zidano poslopje, vojaška smodnišnica. Tu so hranili večinoma muncijo za ljubljansko garnizijo, kolikor so jo v mirnem času potrebovali za vežbanje vojašta. Po prevratu decembra 1. 1918. so v to skladisče nekoga dne spravili dva sodna, polna benzina. Proti jutru okoli 3 je nastala huda eksplozija. Skladisče je bilo takoj v plamenih in je počas vse uničil. Nato so zidovje odstranili.

Med grajskim poslopjem in planoto ni bilo v prejšnjih stoletjih direktne zveze. Ob poslopu je bil napravljen širok in globok jarek. Dohod v grad je bil mogoč le čez dvigvalni most. Pozneje za časa Marije Terezije so ta jarek zasuli. V luti sedemletni vojni, ki je bil med Avstrijo in Prusijo za časa Marije Terezije, so Avstrije zajeli tudi več Prusov in jih kot vojne ujetnike z družinami vred priseljali na ljubljanski Grad. Med njimi je začela

razsajati kuga, ki jih je mnogo pomorila. Vse mrtve okužene so pokopali kar v jarek in na prostor proti utrdbam. Nato so jarek popolnoma zasuli.

Delavci so te dni, ko so kopali jame za presejanje kostanje, v bližini nekdanje smodnišnice naleteli na človeške okostnike. Izkopali so kakih 80 cm globoko, ko so zapazili človeške kosti. Zapored v vrsti je bilo do deset trupel. Kosti so bile že močno preperale. Našli so tudi med njimi ženske kosti. Delavci so okostje pustili na mestu. Našli so pa tudi krize in svetinjice, kakor tudi razne obroče.

Odkod izvirajo ti okostniki, ni mogče točno dogmati. Verjetno je, da so ti okostniki pruskih ujetnikov iz sedemletne vojne.

Na Grad prihaja sedaj dnevno mnogo sprehaevev, ki ogledujejo utrdbi. Mnogi stari ljubljanci povedo prav čedne zanimivosti. Nekateri opisujejo pestro in veselo življenje, ko so dijaki ob prostih popoldnevinah igrali razne igre, takrat ni bil v modi nogomet, pač pa »gravbarje« in »kafemalne. Bolj drzni so se kot Tarzani lovili po smrekah v Regalijevem gozdu, drugi pa so skušali prodreti skozi neko luknjo v notranjosti utrdb, da bi iztaknili kakšen zaklad. Pravijo, da je neki tak ljubljancan našel notri nekaj mečev in drugega orožja. Baje nameravajo nekateri podjetni ljubljanci prihodne dni prirediti posebno nočno ekspedicijo v utrdbi na Gradu. Za to nočno ekspedicijo vlada preečnje zanimanje!

Dobrodeleni prireditve mestne občine

Umetniški del dobrodelenih prireditve mestne občine ljubljanske, ki bo dne 10. marca v hotelu Unionu, vsebuje v svojem prvem delu sledeči spored:

Orkester državnega konservatorija ponovo z Orkestralnim društvom odigrat pod taktilko L. M. Skrjanca prvi stavek Čajkovskoga klavirski koncert v g. duru. Za njim nastopi naš rojak operni tenorist dr. M. Adrian. Naš odlični Akademski pevski zbor, ki bo v enkratnem nastopu zapel Matrotovi »Kvôtr b' Šva« in Kanigallijeske občete. Zganevno »Ni me volja« in Tomčevo: »Zeleni Jurij«. Gospod ravnatelj državnega konservatorija, operni pevec g. Julij Betteto bo zapel »Vera« v pomlad in Poletni večeru ob J. Proksa, nakar nastopi mešani zbor Glasbenih Matice pod izkušenim vodstvom g. ravnatelja Poliča. Matica si je to pot izbrala Lajovečeve skladbe »Bolest je kovač«, »Vodica čista«, »Lane« in »Napitnico«. To je prvi del, ki kot samostojna koncertna prireditev zasluži sama po sebi največjega obiska. Ves ostali program kakor tudi podrobnosti bomo še naknadno objavili.

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova cesta

Spremembe v tramvajskem prometu

Upravni svet Maločelezniške družbe je končno vendarle izprevidel, da tramvajske proge niso praktično urejene. To je gotovo občutila tudi družina blagajna, saj so tramvaji vozili skoraj prazni. Zato je upravni svet sklenil preurediti promet na krožni proggi tako, da bosta od ponedeljka 26. februarja naprej krožna proga in proga Vojška bolnišnika—mestni magistrat strnjeni v eno progo: Vojška bolnišnika—krožna proga—Vojška bolnišnika. Promet se bo vrnil takoj, da bosta odpeljala od končne postaje pri Vojški bolnišnici skupaj dva voza. Pri Sarabonu se bosta ločila in bo šel prvi voz po Poljanski cesti proti magistratu, mimo pošte in kolodvoru, drugi voz pa po Jegličevi cesti proti kolodvoru, mimo pošte, magistrata in nazaj do Vojške bolnišnice. Vozovi se bodo srečali pri splošni bolnišnici (stirje naenkrat), na vogalu Jegličeve in Masarykove ceste, pred kolodvorm, na Ajdovščini, pred stolnico, na Ambroževem trgu in pred splošno bolnišnico. Vozni čas za celo progo bo trajal 21 minut. Na tej progi bo obratovalo osm voz, en voz bo pa čakal na končni postaji pred Vojško bolnišnico. Voz, ki bo tamkaj čakal, bo odpeljal prvi, in sicer takoj, kakor hitro bosta oba voza pripeljala v križišče, proti cesti Sv. Petra in magistratu. Za njim bo odpeljal prvi voz, ki bo prišel v križišče, drugi voz bo pa čakal pred Vojško bolnišnico 6 minut, dokler ne pride na naslednja dva vozova v križišče. Prestop pred Sarabonom ne bo veljal kot prestop, zato morajo spredniki izdajati potnikom, ki se pripeljejo v smeri od magistrata in prestopijo za vožnjo na Jegličevi cesti in v nasprotni smeri, vozne listike po 1,50 Din.

To preuredbeno voznega prometa je javnost zadovoljna. Ne umemo samo tega, zakaj je bilo treba tako dolgotrajnega dreganja, ko je vsak pameten človek takoj viden. Da je dosedlanji premet silno nepraktičen in naravnost ponesrečen. Če želi Maločelezniška družba, da bodo vozovi tudi polni, naj takoj preuredi tudi vozne cene. Saj je znano, da je ljubljanski tramvaj najdražji na svetu.

Josipu Malenšku zvesti tovariši

Bridko nam je vedeti, da si nas zapustil. Težko se nam je sprijaziniti s to mislio. Neizprosna smrt je klijivala Twoje dobro srce toliko časa, da je prenehalo biti v najlepši moški dobi.

Pred dobrim mesecem si dopolnil 50 let svoje življenja. Takrat smo Ti tovariši čestitali z nemalim upanjem, da bo Twoja živila in odpornaatura zmagala v boju z zoper zavrnatega sovražnika. Zeleli smo te imeti čimprej zopet zdravega čilega v naši sredi.

Zal je Višja volja odločila drugače. Naši upi, naše vrčče želje so bile zamani. Odšel si od nas in med zeleno bratovščino je nastala globoka vrze. Kdo ne bo pogrešal Tebe, Mate, dobrosrčnega, blagrega in zvestega tovariša, veščega in idealnega loka! Pogrešalo te bo zlasti Slovensko loko!

Gospodje vši, ki ga poznajo in priporočajo EKSTRAKT dr. z o. z. Gospodovska cesta št. 8.

Stiški sir ob delo se dobi v mlekarni na Poljanski cesti št. 3 — po isti ceni kg 18.

Grobničko kupim pri Sv. Križu, bližu glavnega vhoda. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Grobničko« 1994.

Opozorjam, da sprejema gostilna v Rokodelskem domu v Ljubljani Komenskega ulica 12, abonenate na dobro in zdravo hrano po zelo znižanih cenah.

Damske klobuke modernih fazon izdeluje v preoblikuje poceni »Modistarja«, Gospodska ulica 5.

Dunajsko pranje, svetlostikarje, Šimenc, Kodelska 8.

Cigav je olturni prti? Policija je pred dnevi arretirala neko žensko, pri kateri je našla lep in prav dobro ohranjen olturni prti. Ženska je zatrjena, da prta ni ukradla, temveč da ga je kupila od neke ljubljanske barabe, ki je pa ne poznava. Prt

je bel, ima robe načipkane ter oškrobljene in je dolg 3 metre. Prav gotovo ga je tat izmaknil v kaki cerkvici, policija pa poizveduje, kje bi bilo to. Upravitelj okradene cerkve naj se zglaši ali pa naj piše ljubljanski policiji (kriminalni oddel).

Vsaka dama, katera rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krekov trg 10, Ljubljana.

Vlažno blađno! sedaj NIVEA

Radi varnosti si vsak večer krepko nadignite obraz in roke z Nivea — creme, to zaščitoše e. Vaša koža bo postala odporna in nežna. Veter in slab vreme ji ne moreta več škodovati! Vi dobite zopet mladostno-zdrav, svež izgled, ki ga imamo vsi tako radi!

Mariborske vesti:

Stari grehi - novi načrti

Slabo uslugo so napravili mariborskemu mestu pred 25 leti oni šovinisti, ki so preprečili zgraditev državnega mostu na prvotno projektiranem prostoru pred Narodnim domom. Niso samo podražili gradivo mostu za težke milijone, postavili so tudi celotno regulacijo mesta na glavo ter odprli celo vrsto vprašanj, ki se danes niso rešena. Težke milijone mora sedaj žrtvovati mesto zato, da vsaj deloma popravi napako, ki je nastala zgolj radi nevoščljivosti, da bi prišla predvojna trdnjava mariborskega slovenstva. Našredni dom, na najprometnejšo in najlepšo točko mesta. Eno najvažnejših vprašanj, ki je še vedno odprt, je vsekakor vprašanje prometne zvezze Aleksandrovo cesto z mostom. Dokler Maribor ne dobi novega mostu v Meliju, pa še tudi potem bo sedanji glavni most najvažnejšja prometna vez med obema dravskima nabrežjima. Kljub veliki obremenitvi pa bo lahko most zmagoval še mnogo večji promet, če se uredi končno vprašanje pravilne zvezze z njegovim naravnim zaledjem — državno cesto proti severu. Dosedane zvezne ceste, ki pridejo v poštov: Gosposka, Vetrinjska, Kopališka in Sodna, nikaror ne odgovarjajo, ker vse razen Vetrinjske vežejo most z Aleksandrovo cesto v pravok-

kotnem pravcu, ki je za promet najmanj ugoden. Edino Vetrinjska ulica bi v tem pogledu odgovarjala, če bi ne bila v spodnjem delu preveč stisnena. Vprašanje ugodnejše zvezze mostu z Aleksandrovo cesto se bo moralno končnoveljavno rešiti v novem regulacijskem načrtu, ki se nahaja sedaj v razpravi pred gradbenim odborom. Slednji je o tem že ponovno razpravljal ter prišel do zaključka, da bo treba predvsem razširiti Vetrinjsko ulico v spodnjem njenem delu z odstranitvijo nekaterih stavb. Na ta način bi se dobila poleg zadostne širine tudi primerna vijuga, ki bi vodila ves promet na glavni trg v pošvenem in ne več v pravokotnem pravcu. Poleg tega pa je predvidena še diagonalna spojitev Glavnega trga z Aleksandrovom, z novo cesto, ki bi sekala Kopališko in Frančiškansko ulico ter bi se prav lahko izpeljal po sedaj še nezazidanih parcelah, le pri vhodu v Glavnega trga bi bilo potrebno odstraniti nekatera poslopja. Pri sedanjih razmerah seveda trenutno še ni misliši, da bi se dala oba načrta urediti, vendar so pa potrebeni že sedaj principijelni sklepi, ki bodo potem uveljavljeni z novim regulacijskim načrtom.

Iz sodne službe. V višjo položajno skupino sta napredovala pri mariborskem sodišču sodnika Leon Stukelj in dr. Miroslav Dev.

Proračun mariborske občine za leto 1934. je banska uprava že pregledala ter ga poslala v Belgrad finančnemu ministrstvu v potrditev. Upati je, da bo proračun kmalu potrjen.

V koloniji nove odpovedi. V železničarski koloniji ob Frankopanski cesti se še ni poleglo razburjenje radi zadnjih stanovanjskih odpovedi, po katerih bo moralno z aprilom 24. družin na cesto, niti še nimajo prizadeti odgovora na svoje pritožbe, že je dobit sedaj 9 nadaljnih družin odpoved, da se morajo izseliti iz stanovanja s prvim majem.

Smrtna kosa. V cvetu mladih let, star 23 let je umrl v tukajšnji splošni bolnišnici Ivan Klampfer. Naj počiva v miru.

Opečen otrok. Iz Studencev, iz Krevkove 28 so prepeljali včeraj reševalci v bolnišnico enoletnega Herberta Ingeborga, ki je zadobil po nesreči nevarne opeklbine po prsi. Stanje otročka je nevarno.

Kriminal. Območje mariborskega državnega pravdništva se nanaša na 11 okrajin, sodišča za celi predel severnega Štajerskega in Koroske do madjarske meje v Prekmurju. V tem okrožju prebiva približno 200.000 ljudi in nad varnostjo vseh bedi mariborsko državno pravdništvo, ki je dobiti 709 oprostil, sodniški senati pa so obsojili

709

OPOZORILO!

Potniki neke konkurenčne tovarne smatrajo za doseg svojih ciljev za potrebitno, širiti o naši tovarni nesnične vesti in govorice, da so tvornice "Zlatorog" prodane tvrdki "Schicht-Lever" v Osijeku. Izjavljamo s tem, da naše podjetje še nikdar ni menjalo lastnika in da so te govorice brez vsake podlage in popolnoma izmišljene. Pridružujemo si uvesti sodniško postopanje proti vsakomur, ki se poslužuje takih konkurenčnih manevrov.

TVORNICA „ZLATOROG“, MARIBOR.

Boj za zdravje slovenskega ljudstva

Ljubljana, 24. februarja.

Zadnji smo poročali o delu, ki ga je izvršil Higieniški zavod v Ljubljani za sanacijo naše vasi. Sedaj nam je dal ta zavod na razpolago obsežno uradno poročilo o svojem celotnem lanskem delovanju.

Pod pojmom higieniški zavod moramo prav za prati vse zdravstvene zavode, ki jih upravlja vodstvo ljubljanskega higieniškega zavoda. Teh ustanov je sedaj v Sloveniji dvajset. V higieniški službi so bile lani zaposlene 103 osebe, med temi 23 zdravnikov.

Proračun higieniškega zavoda je lani znašal 3.251.000 Din, od tega 1.700.000 Din za osebne izdatke, 1.550.000 Din pa za stvarne. Proračun šole za sestre je bil 216.000 Din, higieniškega muzeja pa 21.000 Din.

Omenili smo že borbo higieniškega zavoda proti daveči, zavod pa preiskeva seveda vse kužne bolezni. Lani je izvršil okoli 50.000 preiskav zaradi kužnih bolezni. 9000 oseb je bilo imuniziranih proti nalezljivim boleznim, proti steklini pa 315. Dalje je zavod izvršil 4067 desinfekcij, k čemu je treba pristeti še, da je ob povodnjih razkužil s kapitonom in protitufuznimi sredstvi 596 vodnjakov.

Važno nalogo je higieniški zavod opravljal z nadzorstvom živil. Tako je lani pregledal 3339 vzorcev raznih živil, kakor mleka, mesa, mlevenski izdelki in vode. V primeru z l. 1932. so potvorbore živil padle za 50%, kar pomeni, da uspešno in ostro nadzorstvo živil učinkuje.

Za zaščito dojencev in majhnih otrok se je brigalo 11 otroških dispancerjev. V posvetovalnicu za matere je prišlo lani 1912 dojencev in 695 malih otrok, število ordinacij pa je bilo 10.855. V otroških poliklinikah pa je izkalo pomoči in nasvetila 6617 dojencev in malih otrok v 16.715 ordinacijah. Glavne bolezni, za katerimi otroci bolehalo, so pri dojencih motnje na prebavilih, pri malih otrokih obolenje dihal, pa tudi mnogo primerov angleške bolezni (čemur je vzrok pač slaba in nezadostna prehrana). Polovica dojencev, ki so jih prinesle materje v zdravniške posvetovalnice, je bila umetno branjena. Zaščitne sestre so napravile na 2613 do-

movih 8815 obiskov ter izvršile v dispanzerjih 1004 posvetovanja z materami. V dečjem domu Kraljeve Marije je bilo oskrbovalih 264 dojencev in 47 mater, skupaj 5326 dni. Šolo za zaščitne sestre je obiskovalo 28 gojenj v drugem letniku, v tretjem pa 19, medtem ko je bil prvi letnik ukinjen.

Za zdravje šolskih otrok se brigajo šolske poliklinike, ki nadzorujejo 23.653 učencev. Od teh jih je bilo pregledan 15.125. Druge otroke so pregledovali banovinski zdravniki. Ambulatorije poliklinike je obiskalo 16.863 učencev v 25.000 ordinacijah. Posvetovanj s starši je bilo 2578, z učenci pa 1811. Poliklinični zdravniki so obiskali na domu 173 učencev, zaščitne sestre pa 596. Šolskim otrokom so pregledovali zobe trije zobni ambulatoriji. Šolske poliklinike so poslale na počitnice 495 otrok. Šolske kuhinje so oddale 28.620 kosi, po šolah pa 138.681 porcij mleka.

Na štirih podeželskih zdravstvenih postajah je izkalo zdravniško pomoč 4488 odraslih oseb, v njihovih kopališčih pa se je kopalo 14.525 oseb.

Borbo proti jetiki je oskrbovalo sedem protutuberkuloznih dispancerjev, ki jih je obiskalo 2618 oseb, od katerih je bilo 1985jetičnih, med temi 260 z odprto jetiko. V 458 primerih je bil izveden pneumothorax (vbrizgavanje zraka pod pljuča). V Sloveniji je približno 8000 ljudi bolnih za odprto tuberkulozo. Zdravilišči za jetične. Goličnik in Topolščica, imata le 400 postelj, ki pa so po večini zasedene z bolniki iz drugih banovin.

Obsežno borbo je izvedel higieniški zavod v Slovenski krajini proti trahomu, kjer je ta bolezen precej razširjena, čeprav seveda ne tako, kakor se rado pretirava. Dosedaj je bilo ugotovljeno v Slovenski krajini 3780 primerov trahoma, po približni cenitvi pa je vseh takih bolnikov 6000. Za pobijanje trahoma je banska uprava prispevala 9000 Din.

Higieniške ustanove so dalje priredile 11 potujnih razstav, ki jih je obiskalo 10.000 ljudi ter 378 predavanj in tečajev z nad 40.000 obiskovalci.

Pregled čez delo higieniškega zavoda more biti torej za lansko leto prav zadovoljiv, seveda pa nas ne sme prevladati misel, da je to zadostno in da se več ne bi dalo napraviti.

70letnica Jarmove mame

Kropa, 23. februarja.

Pri vhodu v Kropo vas pozdravi lepa in prijazna domaćica pri Jarmu. Čedna hiša, vzhorni vrtovi s sadnim in senčnim drevojem pričajo o ljubezni v skrbnem gospodarstvu. Ta lepi kos sveta je že dolga leta skrb in briga skrbne gospe Jalen Marije, ki je 22. februarja praznovala svojo sedemdesetletnico, svoj sedemdeseti rojstni dan.

Jubilantka izhaja iz stare kropske rodovine Solarjev in je sestra g. župnika Solarja v Zalni pri Grosupljem in Franca Solarja, gostilničarja v Kropi. Poročena je bila z uglednim Josipom Jaklom iz rodovine Tavčarijev na Visokem, vendar pa je mož že zelo zgodaj umrl in ji zapustil tri otroke: Joštka, Vinko in Milivo. Priljubljenost rajnega moža je bila tako velika, da je spomin na njega še danes po 30 letih ohranjen in svež. Svoje otroke je vzgojila v poštene in značajne ljudi in jih postavila na ugledna mesta. Sin Joško je revizor Hrvatske banke v Zagrebu, Vinko mornarski kapetan v ladjevničnici v Tivatu, Milivo pa živi na domu in je poročena z g. Alojzem Potočnikom. Jubilantka je bila vedno podpornica vseh človekoljubnih društv in ustanov, med njimi gasilnega društva v Kropi in Žebliarske zadruge. Za svoja dela vživa izredno spoštovanje in ljubezen svojih otrok, kakor le malokatera mati, pa tudi drugih.

V krog domačih gratulantov se pridružujemo tudi drugi Kroparji in ji želimo še veliko let v sreči in zadovoljnosti!

Koledar

Nedelja, 25. februarja (2. postna nedelja): Valburga, devica; Feliks III., papež.

Ponedeljek, 26. februarja: Matilda, devica; Viktor.

Novi groboci

† P. Mansvet Bernardič, frančiškanski zlatmašnik, je umrl v Lankovici pri Koflachu 19. feb. t. l. Bil je Slovenec, rojen v Vidmu ob Savi dne 19. novembra 1851 in je vstopil 1869 v frančiškanski red. Deloval je po dovršenih študijah od 1875–1895 v Mariboru in pri Sv. Trojici v Slovenskih kraljevih mestih. Kot kapelan, katehet in župnik. Potem je bil ves čas, dokler je mogel, kurat v ženski kaznilični v Lankovici, kjer je bil tudi gvardijan in provincijski frančiškanski predstavnik. Bil je zmožen mož ter zgleden redovni mašnik. N. P. v. m.

† V Tržiču je umrla v petek zjutraj gospa Ljudmila Slabé, žena bivšega tržičkega organizatorja, ki je pred vojno 14 let služboval v Tržiču. Ko je po službi v St. Vidu nad Ljubljano stopil v pokoj, se je naselil s svojo družino v Tržiču. Pojedna gospa je posvetila vse svoje življenje svojim otrokom, izmed katerih ste dve hčerki še sedaj odlično cerkveni pevki. Mir njeni duši, žalujoči družini naše sožalje!

† V Podkraju nad Vipavo je po dolgem bolehanju izdihnila svojo dušo blaga soprega, predobravamica in ljubeča sestra Jožefka Vrabec, roj. Kalin v 39 letu starosti. Pokopala so jo na farnem pokopališču v Podkraju. Započela tri neprekrbljene otroke, žalujočega soprega in dve sestri. Naj v miru počiva! Žalujočim naše sožalje!

— Nosečim ženam in mladim materam pomorska naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

— Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg) ima knjigarno z vsemi najnovejšimi domaćimi in tujimi književnimi deli, revijami in modnimi časopisi ter trgovino s pisarniškimi in šolskimi potrebščinami ter izbranim galerijskim blagom za različne prilike. Priporoča jo točna posrečja, bogata izbira v posebni izložbi, ki je ločena v knjigarniskem in papirnem oddelku.

Osebne vesti

= Dvojni jubilej. Danes obhaja ugledni trgovec g. Albin Jazbec v Kranju 50-letnico svojega rojstva. Obenem obhaja s svojo gospo soproga tudi srebrno poroko. Gospod Jazbec je bil dolga leta v Ameriki, odkoder se je pred par leti vrnil v domovino in ustanovil v Kranju trgovino, ki prav lepo uspeva. Gosp. Jazbecu in njegovi ge, soprogi želimo, da bi ju Bog ohranil še dolgo vrsto let v zdravju, sreči in zadovoljnosti.

= Iz finančne službe. Za pomočne davkarje IX. pol. skupine so imenovani tri davčni upravci: Brežice: Berlot Vladimir; Vrhnik: Bregar Stanislav; Maribor: Rebula Karmen; Prevalje: Kozek Anton.

= Izpit so napravili za čin rez. veterinarskega podporočnika kaplara-dijaka Marjan Pavšič in Josip Turkovič, za čin rez. sanitetnega podporočnika kaplari-dijaki dr. Oton Fridman, dr. Dragotin Grünbaum, dr. Vinko Arneri, dr. Mirko Engl, dr. Boris Kunc in podprednarednik-dijaki dr. Jožef Ač ter za čin akt. poh. podporočnika narednik Mirko Vitas.

= Upokojen je topniški narednik vodnik I. razreza topniškega polka IV. armijske oblasti, na službi pri poveljstvu savske divizijske oblasti Fraňo Jirko.

Ostale vesti

= Nov politični teden v Ljubljani. Kakor smo informirani, prične v začetku marca izhajati v Ljubljani teden »Edinstvo«, glasilo Jugoslavenske narodne stranke.

= Državna podpora akcija občinam. V nekaterih občinah se čuti delovanje podprtne akcije občinam. Razdeljuje se moka, katero so prejete občine na voznine proste vozovnice. Ker znaša vožnja iz Banata v Slovenijo približno 40 par od kg, pride ta moka tudi 40 par pri kg ceneja od one, ki se prodaja v prosti trgovini. Ker je dandanesna nadrobna cena moke v prosti trgovini 2.75 Din za kg, pride cena celi vreči 85 kg okroglo 234 Din. V resnici jo pa dobiš na cele vreče še ceneje. Če se pa odsteže proč 40 par vožnje, pride cena 2.35 Din za kg, oziroma za vrečo okroglo 200 Din. Po tej ceni se je v več krajih ta podpora moka oddajala. V tej ceni je pa zaporeden normalni trgovski dobitek za prodajo na kg, ne pa za cele vreče, kjer bi moral biti dobitek manjši. Tudi ni v redu, da se oddaja moka, došla v tak namen po tem ali onem trgovini, vsakomur, in se dela s tem umazana konkurenca realnemu trgovcu, ki ne ve, od kod ima njegov konkurent toliko ceneje blago. V odpravo teh nedostatkov bi bilo potrebno, da se razdeljujejo tako vožnje proste vozovnice kakor na te prejeti blago, pod javno kontrolo.

= Romanje na Trsat, združeno z brezplačnim izletom po morju na otok Krk, priredi »Sveta Vojska« tudi letos o Binkočih 19. in 20. maja. Polovična vožnina s posebnim vlakom in posebno ladjo sta že zagotovljeni. Prijaviti se je treba čimprej, najpozneje do 8. aprila. Podrobna pojasnila objavi romarski list, ki izide okoli 10. marca. Kdor sporoči svoj naslov, dobri list brezplačno, če se potem romanja udeleži ali ne. Pišite še danes na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

= Mesto docenta za predmet »Razdelitev in potrošnja električne energije« pri stolici za električne naprave, razpisuje rektor univerze v Ljubljani. Prošnje je poslati najkasneje do 6. aprila t. l. Pogoji so razvidni iz »Službenih novin« št. 43. — Prošnje za razpisano mesto docenta za medicinsko kemijo je vložiti najkasneje do 4. aprila t. l., ne pa, kadar je bilo sprva razpisano do 20. junija 1934.

= Sveti dejela in Egipt. Letos morete obiskati v maju mesecu svetopisemska mesta, po prav ugodnih cen, če se pridružite skupini Jadranske straže v Ljubljani, ki se udeleži potovanja s »Kraljico Marijo«, največjo jugoslovensko ladjijo. Ker je prijava nujna, pišite po pogovoru s podrobnejšimi pojasnilami.

= V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 16 od 24. t. m. je objavljen »Pračilnik o opravljanju drž strokovnega izpita diplomičnih inženjerjev: gradbene, strojne, elektrostrojne, ladijske stroke in arhitektov« in »Razglas o razpisu novih volitev občinskega odbora v občini načelnosti«.

= Tatvina svina na Brdu. Graščaku g. Antonu Kersniku na Brdu pri Lukovici sta bili te dni ukrajeni iz zaklenjenega svinjaka dve svinji, vredni 1200 Din. Tat je svinja zkalj kar pri svinjaku, odrezal glavi in noge, izločil drobovinu ter ju potem tako očiščeni odnesel neznano kam. Orožniki se poizvedujejo za tamon – nemara jih je bilo več – toda dosedaj brez uspeha.

= Doračajoča mladina naj zavžira zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice, ki doseže vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljivske uspehe pri deklifikacijah dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih.

= Konj rinil z vozom v izložbeno okno. V petek popoldne je mizarški mojster Zupančič Jože s Primskovega najel posestniku Antona Fendetu s Primskovega doma, da sta odpeljala v Kranj več mizarških izdelkov. Tako sta ustavila voz pred hišo odvetnika dr. Sabothyja, kamor sta v pisarno nesla izgootovljeno omaro. Konja je Fende kar samega brez nadzorstva pustil zunanj na cesti, vajeti pa je omotil okrog prvega kolesa. Ni znano in kakšne razloga in namena je konj pricel telovaditi po cesti, morda so ga vajeti držale pretrdo, začel je riniti voz nazaj in se kmalu postavil čisto povpreč ceste. To samo na sebi ne bi bilo še nič tragičnega, ako ne bi voz z zadnjim koncem, koder so bili naloženi naboji za precej velika okna, treselj z vso silo v izložbeno okno trgovca Božiča ter na drobne kose razbil veliko kakih 7 mm debelo sivo, ki je vredna 4000 do 5000 Din.

= Tatvina denarja v Beli krajini. Pred dnevi je bila v vasi Lipovec pri Semiču izvršena velika tatvina denarja. Posestniku Matiji Golobiču je nekdo dopoldne izmaknil iz zaprite hiše dva bankovca po sto ameriških dolarjev, bankovce za dvajset dolarjev, bankovce za en dolar, dalje tri naše tisočne, 8 do 10 stotakov in okoli 14 kovancev po 50 Din. Skupno tripi torek Golobič škode okoli 15.000 Din. Oba bankovca po sto dolarjev sta bila zaznamenovana z žigom neke ameriške banke v črni barvi s številko, ki pa niso znane. Doseganje zazledovanja orožnikov je bilo brez uspeha.

= Žena vrgla moža v vodnjak. V vasi Rakovici pri Belgradu se je odigral te dni žalosten dojodek, ki pa je k srči ostal brez zlih posledic. 22 letna Mara Ratkovič, žena pekovskega pomočnika Živojina je rekla svojemu možu, naj ji prinese vodo iz vasega vodnjaka. Samo je šla z njim. Ko se je Živojin nagnil nad odprtino vonjak, ga je pahnih v globino. Vodnjak je globok 20 metrov, voda pa stoji v njem 10 metrov visoko. Mara je

<

Občinske volitve v Hočah

Upravno sodišče v Celju je izdalo pod št. A 511-88-16 točo odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vrstile v občini Hoče, okraj mariborski desni brak, se je v volivnem imeniku vpisani Fran Frančič ml., posestnik v Sp. Hočah, dne 21. oktobra 1933, torej v odpriem roku osmih dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodili in se razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da so morajo po § 50, odstavek 5 zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Na pritožbo imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volivnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občinske dogodile sledeče nepravilnosti:

Pritožitelj trdi med drugim tudi to, da je dal okrajni načelnik odstraniti iz volivnega lokala Novaka Antonia, ki je bil predstavnik svoje liste, in to na pritožbo predsednika volivnega odbora, da moti imenovani volitve s svojimi pripombami in zahtevami; da je okrog 11.30 zasedla gruha 20 do 25 neznanih mladeničev pod vodstvom nekega Primca Filipa iz Orehoce vasi dohode do volišča in izvajala nasilja nad volivci s tem, da je puščala na volišče samo volivce, ki so izjavili, da bodo glasovali za nasprotno Papežovo listo, in da so volivce, ki so kljub temu glasovali za Novakovo listo, pri odhodu z volišča napadali, in da je bilo radi tega postopanja 200 do 250 volivcem sploh onemogočeno, da bi volili, kar vse je odločilno vplivalo na izid volitev.

Glede odstranitev Novaka Antona iz volivnega lokala izvira že iz zapisnika o poslovanju volivnega odbora po končanem glasovanju, da je imenovanemu ob 13.15 naročil okrajni načelnik Makar Ivan, da takoj zapusti volišče in to na pritožbo predsednika volivnega odbora, ker se je vedno vmešaval in motil volivni odbor. Nadalje je bil o tem dejstvu pri okrajnem sodišču v Mariboru zaslišan tudi predsednik volivnega odbora Mušič Anton. Ta je pod prisego izpovedal, da je bil Novak Anton odstranjen iz volivnega lokala zato, ker se je vmešaval v poslovjanje volivnega odbora s tem, da je vedno, čeprav v primerem tonu, zahvalil, da se zabeležijo nekatera dejstva v volivnem zapisniku. Tako je Novak na pr. zahvalil, da se vpiše v volivni zapisnik, da je neki Kovač Jernej dal neki drugi osebi na stranišču piti žganje, in da se zabeleži, da zunaj pred volivnim lokalom pretepojajo volivce.

Te zahteve Novaka Antona pa niso bile nikak razlog za njegovo odstranitev. Po § 34 zakona o občinah imajo predstavniki kandidatnih list prav-

vico, da prisostvujejo poslovanju volivnega odbora in da podajajo pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik. Po § 15 banovinske volivne uredbe je predsednik volivnega odbora odgovoren za to, da se pri glasovanju vzdržuje red in zakonitost na volišču. K volišču pa ne spada samo volivna soba, nego vse poslopje z morebitnim dvoriščem in neposredno bližino volišča (§ 21 banovinske volivne uredbe). Nepravilnosti, katerih zabeležbo je zahteval Novak Anton, so se dogodile na stranišču volivnega poslopja in v neposredni bližini tega poslopja, torej na kraju, ki spadajo k volišču. Novak Anton se je potem takem s tem, da je zahteval vpis zgoraj navedenih dogodkov na volišču v zapisnik, le poslužil svoje v § 34 zakona o občinah zajamčene pravice. Zato je bila njegova odstranitev iz volivnega lokala nezakonita.

O postopanju grelo 20 do 25 mladeničev so bili pri okrajnem sodišču v Mariboru kot priče zaslišani naslednji volivni upravičenci:

Voh Janez, Ekart Karel, Pehani Jožef, Jurčovič Alojz, Vizar Raimund, Vornik Iwan, Vernik Franc, Čurič Otmar, Krajnc Karel, Lorber Jožef, Rečnik Ludovik, Sernec Jožef, Trstenjak Franc, Čerči Franc, Čerči Peter, Fric Hinko, Oblak Maks, Lorber Andrej in Legat Franc. Ti so pod prisego izpovedali, da so šli popoldne na volišče, da bi volili; da so jih pred voliščem ustavili neznani mladi ljudje, ki so jih vprašali, koga misljijo voliti; da jih ti mladeniči na odgovor, da hočejo voliti Novaka, odnosno, če so odklonili odgovor, niso pustili na volišče; da so priče večinoma ostale več ur pred voliščem in videli, da so navedeni mladeniči vpraševali in na negativen odgovor zaračevali tudi druge volivce; in da je bilo do 250 volivnih upravičencev, ki radi postopanja teh mladeničev niso mogli voliti.

Iz teh izpovedi izvira, da je bilo radi dejani, kaznivih po § 72 zakona o volitvah narodnih poslancev v zvezi s § 52 zakona o občinah, onemogočeno mnogim volivcem, da uporabijo svojo volivno pravico. Glede števila zavrnjenih volivcev pa navajajo priče, da ni glasovalo 100 do 250 volivnih upravičencev. To število smatra upravno sodišče povsem za verjetno, ker izvira iz volivnih spisov, da je od 1023 volivnih upravičencev glasovalo 511, torej samo 50%, dočim je bila povprečna udeležba pri občinskih volitvah v dravski banovini 70–80%. Vsekakor pa smatra upravno sodišče na podstavu gornjih izpovedi za dokazano, da je bilo neupravičeno zavrnjenih načinom toliko volivcev, kolikor znača razlika med Novakovo in Papeževim kandidatno listo (55 glasov).

Navedene nepravilnosti so torej imela odločilen vpliv na izid volitev. Zato je moralno upravno sodišče pritožbi ugoditi in volitve razveljaviti, ne da bi se bavilo z drugimi pritožnimi točkami, ki so podrejene pomenu.

Celje, dne 8. februarja 1934.

Ena ali tri občine?

Vransko, 23. februarja.

Končna razdelitev občin v našem kotu še vedno ni definitivno rešena. Pred komisijo novih občin so bile na tem ozemlju štiri občinske uprave: trg Vransko, Sv. Jeronim, obe s sedežem na Vrancem, Prekopa in St. Jurij o. T. Prvi odlok, ki je določal razdelitev novih občin, je združil vse te občine v eno celoto in ustvaril iz njih eno samo občinsko upravo pod imenom občice Vransko. Ta razdelitev ni bila naravnna in bi bila tako po obsegu ozemlja kakor tudi po številu prebivalstva preobsežna. Posamezne na periferiji ležeče vasi bi bile da središču trga Vransko preoddaljene, število prebivalcev bi pa šteло kar 4482 duš. Če odločito presojamo, ne teži St. Jurij v prometnem oziru prav nič na Vrancu in je že sam zase zaokrožena celota, ker ima svojo posebno lego in še precej visoko število prebivalcev, ki jih je kar 1953. Poleg tega so igrali tudi očajni oziri trga Vransko posebno vlogo, tako da je bil ta odlok takoj preklican in obenem določeno, da ostane trg Vransko samostojna občina, druge tri pa naj začasno tvorijo eno občinsko upravo pod imenom občice Vransko s sedežem v St. Juriju o. T., ki se sedaj imenuje kratko Tabor brez pristavka svetnikovega imena. Na končno rešitev tega vprašanja pa čaka z nepravilnostjo ves okraj. Pritakovali smo, da bo končna rešitev padla do 15. januarja, a še do danes ni. Ker pa slojimo neposredno pred novimi volitvami — upravno sodišče je namreč radi kršitev zakona razveljavilo zadnje volitve v občini občice Vransko — je pričakovati, da bodo meje novih občin urejene že za te nove volitve.

V tem položaju je pa stališče trga Vransko še bolj otežčilo to vprašanje. Ta občina želi ohraniti pod vsakim pogojem svojo samostojnost in želi celo svoje meje proti vzhodu razširiti do vasi Tršča. Tam bi nameč občina Vransko z ozirom na davčno podlago našla prav ugodna tla, s tem pa seveda prikrajsala občina občice Vransko pri davčni podlagi v prav izdatni meri. V tej vasi

leži namreč edino veliko industrijsko podjetje, električna centrala, ki dobavlja elektriko do Golmislkega, dve gostilni in ena trgovina ter več obrtnikov. To bi bil za okolico strašen udarec, ker bi morala v tem primeru zvati dolake za skoro še enkratno vsoto, trg Vransko pa bi seveda prav dobro odrezal. Vprašanje je seveda, ali bi to bilo pravilno. Biša občina Sv. Jeronim bi s tem izgubila vse gestilne, trgovine in glavne obrtnike. To stremljenje Vrančanov vzbuja v okolici kakor tudi v celi občini Vransko okoliša splošen in soglašen odpor. Sač kupuje vsak okoliščan vsako način Šo reč samo na Vrancem, tudi v gostilni hodi skoro samo na Vrancem, sedaj mu pa hoče Vransko odvzeti še skoro edini stalni davčni vir s tem, da želi združiti Tršča trgom Vransko, ki bi svoje dolake v višini po 125% labko znižal, občica Vransko pa prav občutno zvila.

Zato je v očigled teh vprašanjih nastalo edino pravilno občeno mnenje, da bi se to vprašanje rešilo na tale način: ena fara — ena občina! St. Jurij po svoji legi ne spada k Vrancemu. Ce je treba, naj se združi z bližnjem Grajsko vasjo, ki je do sedaj spadala h Golmislku. Biša občina Prekopa, Sv. Jeronim in Vransko naj bi bodo ena sama občina s sedežem na Vrancem. Taka občina bi imela zadostno število prebivalcev in sicer 2529 — Vransko ima le 1070 duš — bi bila v upravnem oziru lepo zaokrožena in imela zadostno davčno podlago, ki bi prisa vsem občankom-konsumentom v pravičnem razmerju v korist. Tudi bi odpadla ta nedostavnost, da je sedaj sedež občice Vransko na periferiji obsežne občine v St. Juriju in bi bilo s tem občanom, ki morajo sedaj za vsako malenkost hoditi za martsikaterga v tri do štiri ure oddaljeni St. Jurij, tudi v materialnem oziru izdatno ustrežno. Ohranila bi se tudi tradicionalna skupnost enega okraja, ki že po svoji naravnih legih, po značaju prebivalcev, po kulturnih, versko-cerkvenih, šolskih, gospodarskih in prometnih ter upravnih vidikih to neobhodno zahteval.

Občine so bile na tem ozemlju štiri občinske uprave: trg Vransko, Sv. Jeronim, obe s sedežem na Vrancem, Prekopa in St. Jurij o. T. Prvi odlok, ki je določal razdelitev novih občin, je združil vse te občine v eno celoto in ustvaril iz njih eno samo občinsko upravo pod imenom občice Vransko. Ta razdelitev ni bila naravnna in bi bila tako po obsegu ozemlja kakor tudi po številu prebivalstva preobsežna. Posamezne na periferiji ležeče vasi bi bile da središču trga Vransko preoddaljene, število prebivalcev bi pa štealo kar 4482 duš. Če odločito presojamo, ne teži St. Jurij v prometnem oziru prav nič na Vrancu in je že sam zase zaokrožena celota, ker ima svojo posebno lego in še precej visoko število prebivalcev, ki jih je kar 1953. Poleg tega so igrali tudi očajni oziri trga Vransko posebno vlogo, tako da je bil ta odlok takoj preklican in obenem določeno, da ostane trg Vransko samostojna občina, druge tri pa naj začasno tvorijo eno občinsko upravo pod imenom občice Vransko s sedežem v St. Juriju o. T., ki se sedaj imenuje kratko Tabor brez pristavka svetnikovega imena. Na končno rešitev tega vprašanja pa čaka z nepravilnostjo ves okraj. Pritakovali smo, da bo končna rešitev padla do 15. januarja, a še do danes ni. Ker pa slojimo neposredno pred novimi volitvami — upravno sodišče je namreč radi kršitev zakona razveljavilo zadnje volitve v občini občice Vransko — je pričakovati, da bodo meje novih občin urejene že za te nove volitve.

V tem položaju je pa stališče trga Vransko še bolj otežčilo to vprašanje. Ta občina želi ohraniti pod vsakim pogojem svojo samostojnost in želi celo svoje meje proti vzhodu razširiti do vasi Tršča. Tam bi nameč občina Vransko z ozirom na davčno podlago našla prav ugodna tla, s tem pa seveda prikrajsala občina občice Vransko pri davčni podlagi v prav izdatni meri. V tej vasi

leži namreč edino veliko industrijsko podjetje, električna centrala, ki dobavlja elektriko do Golmislkega, dve gostilni in ena trgovina ter več obrtnikov. To bi bil za okolico strašen udarec, ker bi morala v tem primeru zvati dolake za skoro še enkratno vsoto, trg Vransko pa bi seveda prav dobro odrezal. Vprašanje je seveda, ali bi to bilo pravilno. Biša občina Sv. Jeronim bi s tem izgubila vse gestilne, trgovine in glavne obrtnike. To stremljenje Vrančanov vzbuja v okolici kakor tudi v celi občini Vransko okoliša splošen in soglašen odpor. Sač kupuje vsak okoliščan vsako način Šo reč samo na Vrancem, tudi v gostilni hodi skoro samo na Vrancem, sedaj mu pa hoče Vransko odvzeti še skoro edini stalni davčni vir s tem, da želi združiti Tršča trgom Vransko, ki bi bodo ena sama občina s sedežem na Vrancem. Taka občina bi imela zadostno število prebivalcev in sicer 2529 — Vransko ima le 1070 duš — bi bila v upravnem oziru lepo zaokrožena in imela zadostno davčno podlago, ki bi prisa vsem občankom-konsumentom v pravičnem razmerju v korist. Tudi bi odpadla ta nedostavnost, da je sedaj sedež občice Vransko na periferiji obsežne občine v St. Juriju in bi bilo s tem občanom, ki morajo sedaj za vsako malenkost hoditi za martsikaterga v tri do štiri ure oddaljeni St. Jurij, tudi v materialnem oziru izdatno ustrežno. Ohranila bi se tudi tradicionalna skupnost enega okraja, ki že po svoji naravnih legih, po značaju prebivalcev, po kulturnih, versko-cerkvenih, šolskih, gospodarskih in prometnih ter upravnih vidikih to neobhodno zahteval.

Občine so bile na tem ozemlju štiri občinske uprave: trg Vransko, Sv. Jeronim, obe s sedežem na Vrancem, Prekopa in St. Jurij o. T. Prvi odlok, ki je določal razdelitev novih občin, je združil vse te občine v eno celoto in ustvaril iz njih eno samo občinsko upravo pod imenom občice Vransko. Ta razdelitev ni bila naravnna in bi bila tako po obsegu ozemlja kakor tudi po številu prebivalstva preobsežna. Posamezne na periferiji ležeče vasi bi bile da središču trga Vransko preoddaljene, število prebivalcev bi pa štealo kar 4482 duš. Če odločito presojamo, ne teži St. Jurij v prometnem oziru prav nič na Vrancu in je že sam zase zaokrožena celota, ker ima svojo posebno lego in še precej visoko število prebivalcev, ki jih je kar 1953. Poleg tega so igrali tudi očajni oziri trga Vransko posebno vlogo, tako da je bil ta odlok takoj preklican in obenem določeno, da ostane trg Vransko samostojna občina, druge tri pa naj začasno tvorijo eno občinsko upravo pod imenom občice Vransko s sedežem v St. Juriju o. T., ki se sedaj imenuje kratko Tabor brez pristavka svetnikovega imena. Na končno rešitev tega vprašanja pa čaka z nepravilnostjo ves okraj. Pritakovali smo, da bo končna rešitev padla do 15. januarja, a še do danes ni. Ker pa slojimo neposredno pred novimi volitvami — upravno sodišče je namreč radi kršitev zakona razveljavilo zadnje volitve v občini občice Vransko — je pričakovati, da bodo meje novih občin urejene že za te nove volitve.

Občine so bile na tem ozemlju štiri občinske uprave: trg Vransko, Sv. Jeronim, obe s sedežem na Vrancem, Prekopa in St. Jurij o. T. Prvi odlok, ki je določal razdelitev novih občin, je združil vse te občine v eno celoto in ustvaril iz njih eno samo občinsko upravo pod imenom občice Vransko. Ta razdelitev ni bila naravnna in bi bila tako po obsegu ozemlja kakor tudi po številu prebivalstva preobsežna. Posamezne na periferiji ležeče vasi bi bile da središču trga Vransko preoddaljene, število prebivalcev bi pa štealo kar 4482 duš. Če odločito presojamo, ne teži St. Jurij v prometnem oziru prav nič na Vrancu in je že sam zase zaokrožena celota, ker ima svojo posebno lego in še precej visoko število prebivalcev, ki jih je kar 1953. Poleg tega so igrali tudi očajni oziri trga Vransko posebno vlogo, tako da je bil ta odlok takoj preklican in obenem določeno, da ostane trg Vransko samostojna občina, druge tri pa naj začasno tvorijo eno občinsko upravo pod imenom občice Vransko s sedežem v St. Juriju o. T., ki se sedaj imenuje kratko Tabor brez pristavka svetnikovega imena. Na končno rešitev tega vprašanja pa čaka z nepravilnostjo ves okraj. Pritakovali smo, da bo končna rešitev padla do 15. januarja, a še do danes ni. Ker pa slojimo neposredno pred novimi volitvami — upravno sodišče je namreč radi kršitev zakona razveljavilo zadnje volitve v občini občice Vransko — je pričakovati, da bodo meje novih občin urejene že za te nove volitve.

Občine so bile na tem ozemlju štiri občinske uprave: trg Vransko, Sv. Jeronim, obe s sedežem na Vrancem, Prekopa in St. Jurij o. T. Prvi odlok, ki je določal razdelitev novih občin, je združil vse te občine v eno celoto in ustvaril iz njih eno samo občinsko upravo pod imenom občice Vransko. Ta razdelitev ni bila naravnna in bi bila tako po obsegu ozemlja kakor tudi po številu prebivalstva preobsežna. Posamezne na periferiji ležeče vasi bi bile da središču trga Vransko preoddaljene, število prebivalcev bi pa štealo kar 4482 duš. Če odločito presojamo, ne teži St. Jurij v prometnem oziru prav nič na Vrancu in je že sam zase zaokrožena celota, ker ima svojo posebno lego in še precej visoko število prebivalcev, ki jih je kar 1953. Poleg tega so igrali tudi očajni oziri trga Vransko posebno vlogo, tako da je bil ta odlok takoj preklican in obenem določeno, da ostane trg Vransko

Ameriški kontrast:

Vojnaški naskok na škorce

10.000 škorcov junaško brani „Kapitol“

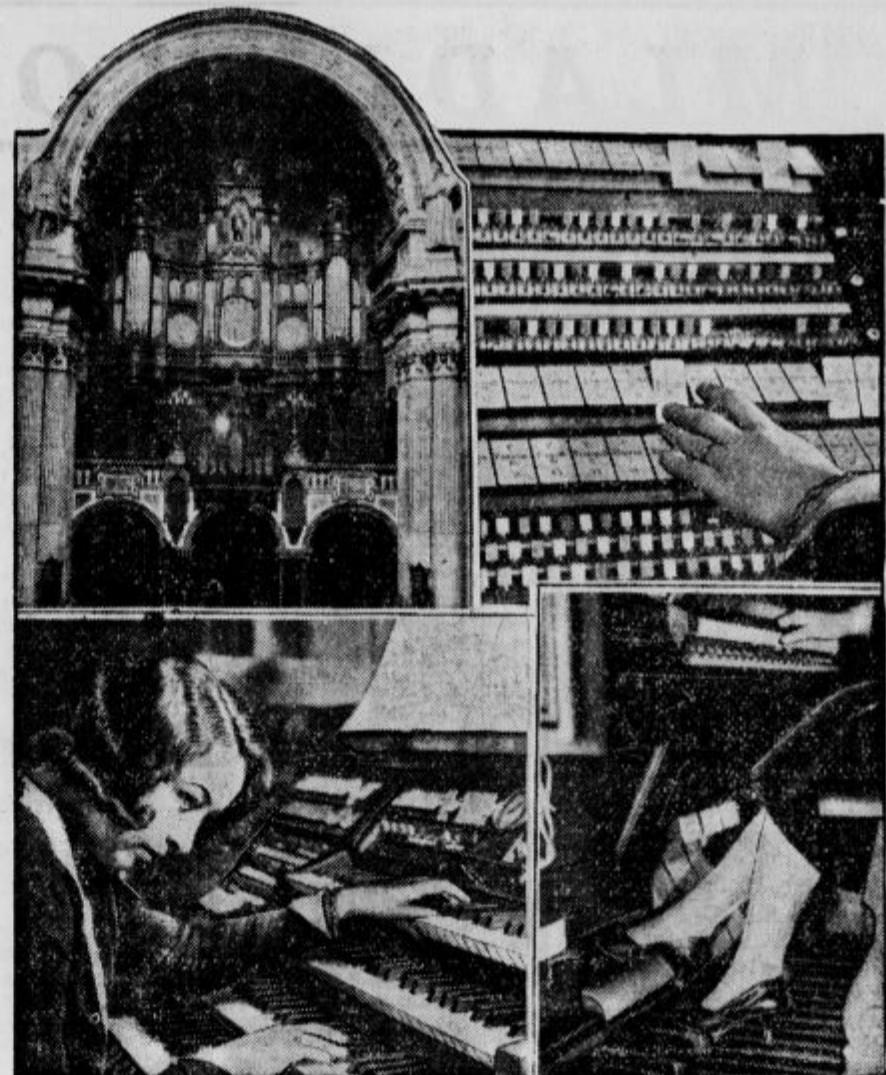
Evropskega škorca je šele pred 50 leti pripeljal v Ameriko neki kapitan. V tem kratkem času se je število škorcov tako pomnožilo, da Američani smatrajo škorca že za nadloga. Škorci posebno oblegajo Washington, slavno prestolnico Združenih držav. Naselili so se posebno v ulici Pennsylvania, ki je ena najlepših v Washingtonu in pelje v ravni črti proti Kapitolu, sedežu predsednika republike. Škorci letojajo v velikih jatah in povzročajo velik šum. To je šlo na živce mestnim očetom Washingtone občine. Sklenili so, da je treba škorce na vsak način spraviti od tam, ako že ne iz Washingtona sploh.

Zupan je dal cestnim pometcem ukaz, naj se prvi spustijo v boj. Ti so pričeli plezati po drevesih in preganjanju škorcev. Škorci so si znali pomagati, spravili so se na strehe in nervozni meščani so bili prepričani, da radi njihovega čivkanja ne morejo delati. Mestni očetje so vztrajali pri svojem sklepu. Najeli so več stotin brezposelnih delavcev in jim plačali po 15 dollarjev na teden zato, da so preganjali trdrovratne škorce. Brezposelnici so se lotili dela na vsak način resno. Lovili so škorce po drevesih in tudi po strehah ter balkonih. Na hiši so plezali po lestvah. Na strehah so organizirali neke vrste »jazzbande«, ki naj bi prepodil muzikalne škorce. Vpili so, žvižgali in bili s pokrivacami ter trobili z avtomobilskimi trobentami. Na ulicah se je zbrala velika množica radovednih meščanov, ki so opazovali izredni pripor. In res. V veliko začudenje so se škorci dvignili in odleteli v bojni formaciji. Toda kam? Njihov smoter je bil »Kapitol«, odkoder daje Roosevelt navodila za gospodarsko obnovo

države.

Od tu so škorci s prijetnim žvižganjem spremljali govore senatorjev o gospodarski krizi. Če je bila njihova godba že mestnim očetom neprijetna, je toliko bolj zadebla občljiva učesa senatorjev. Ko je moč mestne občine boj s škorci odpovedala, je stopila na njeni mesto vlada Združenih držav. Poklican je bil arhitekt Kapitola David Lynn. Ta je vođil boj proti nedolžnim škorcem, ki bi bili radi samo živelji. Lynn je dal na strehi instalirati motorne sirene, ki si jih lahko sproži z gumboom na mehkom stolu v predsednikovi palači. Toda niti tuljenje mogočnih siren ni nič pomagalo. Škorci se niso dali prestrašiti. Tedaj so pričeli spuščati s streh in z bokonov barlurčke, s kakršnimi se igrajo otroci. Tudi to ni prestrašilo škorcev.

Pridružile so se jim še druge čete in očividci pripovedujejo, da je štela njihova vojska vsaj 10.000. Toda tudi na poslopju najvišjega sodišča in kongresne knjižnice se je naselila močna vojska. Prislo je v nevarnost celo zakonodavstvo Združenih držav; saj ni mogel več govoriti noben senator in tudi ne poslanec. Kako vselej skrajni nevarnosti, tako so morali tudi v tem primeru poklicati na pomoč redno vojsko. Zdaj je še zares. Škorci bi se bili morda radi še rešili. Zdaj se pripravlja pravi napad s plini na škorce. Pomorili jih bodo s plinom hidrocianom. Seveda bodo morali pri tem paziti, da bi radi plina ne trpeli škodo poslanci in senatorji. Alarmirali bodo vso policijo v Washingtonu, ki bo zaprla vse dostope h Kapitolu, da bi koga ne zadebla ista usoda, kakor uboge škorce.

Ko ob nedeljah in praznih zabučih moderne orgle po naših cerkvah, si poslušalec niti ne misli, kako težko in komplizirano je igranje na ta instrument, ki je gotovo najpopolnejši. Tudi tu so se že uveljavile ženske. Na naši podobi vidimo nekaj kritičnih trenutkov. Prva slika: pročelje velikih orgelj. Desno: takole so razpostavljeni registri pri modernih orgljah. Spodaj na lev: organistinja pred manuali. Na desni: pedali za bas.

Ticho iunaštvo — najlepša čednost

Francoška akademija je razdelila letosnjene Montionove nagrade za čednost. Kratki podatki o življenu odlikovanec, ki jih navaja poročilo, obujajo spomine na prvo junaško dobo Kristusove Cerkve. Prav za prav niso storili ti junaki ničesar posebnega. Še najbolj pisano preteklost ima mlad, 25 let star zdravnik, ki je prostovoljno pomagal zatirati koze na Korejskem, potem pohitel na boj z rumeno mrzlico v Dakaru in zdaj že deseto leto streže gobavcem v globini Senegala. Ta mož je vsaj videl dosti sveta. Vsi ostali junaki niso nikoli zapustili rojstne hiše in si služijo vsakdanji kruh kakor njihovi sosedje, povprečni meščani in kmetje. A med temi odlikovanec je preprosta hišnica, ki že dvajseto leto vzdržuje obužanega in ohromeloga delodajalca. Poklanja mu ves

prosti čas, molče prenaša njegovo surovo nestrpnost in zabavljanje. Plačuje tudi gimnazijo za njegovo edino hčerko, siroto brez matere. In vse to je mogoče, čeprav ima ista hišnica petorico lastnih otrok ter vojnega pohabljenca za moža! Omembe vredna je tudi postava 46-letnega bretonskega ribiča, ki prostovoljno izvršuje še drug nehvaležen poklic na viharni oceanški obali, kjer imajo samo po en mesec mirnega vremena na leto. Rešil že že 31 potapljalcih in jim bo prisločil na pomoč vedno, dokler bo obvladal vesla pa jadra. Slični mali nepoznani ljudje tisto izvršujejo najvišjo božjo zapoved in niso užaljeni, če nakloni javnost neprimerno več pozornosti sleparjem in morilcem, čijih slavo trobi dnevni tisk.

S časnikarsko torbo po Turčiji

Kemal paša uvaja v Turčijo zapadno civilizacijo. Turške žene ne hodijo več na ulico s pajčolanim oziroma s pokritim obrazom. Te novotarije imajo za Turke tudi nekatere slabe strani. Tako sodimo iz najnovejše okrožnice, ki jo je turška vlada izdala na vsa šolska ravnateljstva. Profesorjem in učiteljem je strogo prepovedano družiti se z učencami. Profesor tudi ne sme na dom k staršem učenke z namenom, da bi se z njo seznanil.

Najvažnejši del novega turškega vseučilišča je gotovo Zavod za revolucionarno vedenje. Ta naj bi vzgajal v turški mladini republikanski duh. Niben dijak ne bo mogoč dokončati svojih nauk, ako ne predloži k zadnjemu izpitu »revolucionarskega potrdila«.

Pri Turkih je v zadnjem času zelo priljubljena opereta. Igralci, pisatelji ter skladatelji se trudijo, da bi izrabili sedanje konjunkturo.

Toda vladni ni to posebno po volji, ker se boji, da bi se turški narod pomehkužil. — Vladi je ljubša drama. Zato je pozvala skladatelje, naj nehajo s skladanjem operet. Ko pa je carigradski guverner sporočil, da so drame slabno obiskane in da ne prinesejo dovolj denarja, je vladna pustila opereto.

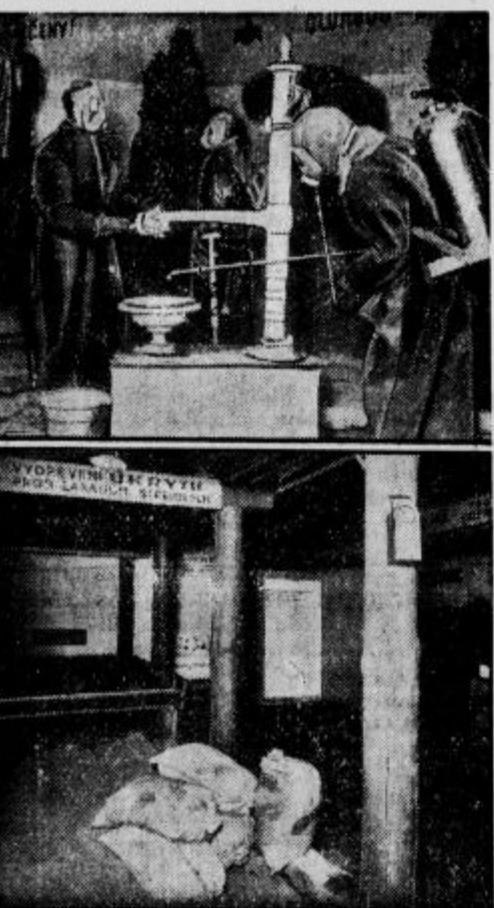
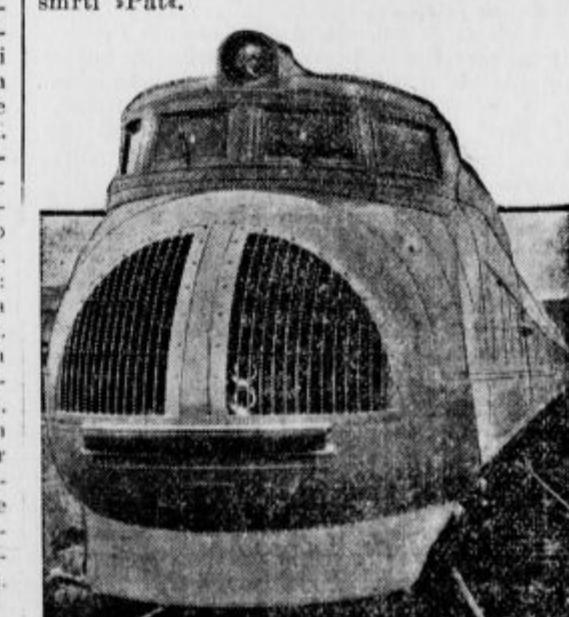
Filmska industrija v Turčiji nima posebne sreče. Ko so snemali film v vasi Eyubu na Zlatem rogu, so morali takoj prenehati; filmske igralce so napadli derviši. Ista usoda je zadela seveda tudi operatorje. Derviši so planili kakor besni na nesrečne žene, ki so se komaj rešili z begom.

Kako jo je Bismarck zagodel Viljemu

Na Dunaju objavljena Maks. Gardenova zapisuščina vsebuje naslednjo anekdotu iz onih daljnjih let, ko je stal Bismarck še na višku slave, dočim je bil Viljem navaden pruski princ; prestolonaslednik je postal šele pozneje. Oba sta se srečala pri obedu v neki aristokratski hiši. Viljem je bil izredno vesel in zgoven. Po svoji navadi je načel vedno nova vprašanja, in drugi sploh niso imeli prilike, da bi kaj pripomnili. Bismarck je pazno poslušal in ogledoval bodočega cesarja. Saj ni dvomil nihče že takrat, da ne bo Viljemov oče dolgo živel. Razgovor se je naposled zasukal okoli vprašanja, kaj predstavlja največjo živiljenjsko nevarnost. Viljem je nagovoril po vrsti vse naročne, ki so morali dajati odgovore. Seveda so bili različni: izdaja, revščina, čustvenost itd. Naposled se je oglasil Viljem sam in zaklicil: Gospoda! Najstrašnejšo nevarnost predstavlja le neumnost, navadna povprečna omejenost. Nobeno bolezen ali poltenost, nobena veleizdaja ne zagreši več nesreč. »Gegen Dummithe kämpfen Götter vergebens!« Zato me je vedno strah, če srečam bedaka na vodilnem mestu... In vaše mnenje, gospod pl. Bismarck? — Kancer je utrujeno prikimal: »Tudi jaz popolnoma delim Vaše mnenje, Visočanstvo. A na tistem je komaj slišno zašepetal svoji sodi, soprogji avstrijskega poslanika, ki nam je ohranil to poročilo: »Žalibog, je tudi mene nekoliko strah, ko ga gledame.«

Psi pred sodnikom

V Cortlandu v državi New-York so te dni usmrtili štiri pse, ki jih je mestni sodnik v smislu obstoječih postav obsolil na smrt, ker so objedli štiriletnega otroka. Usmrtili so jih s kloroformom in morfijem. Prva je prišla na vrsto buldoža »Sport«, nato je prviš terrier »Pate«, tretji zločinec je bil »Fury« in zadnji »Jack«. Najbolj se je upiral smrti »Pate«.

Tudi v Pragi so postavili zavetišča proti plinskim zračnim napadom. Pogled v zavetišče na spodnji sliki. Zgoraj razkuževanje vodnjaka, ki je bil okužen z zračnim napadom.

„Moje meso si povohal...“

Carigradski listi poročajo o duhovitem sodniku, ki je nenadno zaslovel med rojaki. Neki carigradski gostilničar je stopil zgodaj k mesarju, si natančno ogledal zalogo bravine, barantal, a naposled odšel, ne da bi kupil. Mesar ga je ustavil in zahteval denar. Ko je odvrnil kupec, da ni ničesar vzel, je zarohnel mesar: »Plačal boš, ker si predolgo vohal moje meso!« Ta zadeva je prišla pred sodnika. Mesar je tožil kupca, češ da mu je ukral preveč časa. Sodnik je zahteval od obtožence njegovo denarnico. Stresel si je na dlan njeno vsebino, zažvenkal s srebrinom in rekel mesarju: »Tako, Zdaj pa lahko greš domov. Cul si žvenket denarja. To ti popolnoma zadostuje za plačilo, ker je vohal ta mož tvojo bravino.«

Katoliška Španija se vrača

Po sklepu mestnega sveta, bosta na veliki četrtek in veliki petek zopet službena praznika, vse ljudstvo se bo lahko udeležilo tradicionalnih procesij.

Američan Walther Marty je svoj svetovni rekord skoku dvignil na 20,5.

Letalec K. Dittmar je postavil nov svetovni rekord z jadralnim letalom. Njegovo letalo je navadno letalo dvignilo 350 metrov visoko, nato se je Dittmar z njim dvignil 4200 metrov visoko. Na sliki Dittmar z bratom Edgarjem pri letalu.

Ze 20 let delam pod istim gospodarjem. Jaz pa 25. Kako to? Prihodni teden praznujem srebrno poroko.

Torpedni vlak iz aluminija bo pričel te dni voziti na ameriških železnicah. Na procesijo vidiš mrežo, skozi katero bo zrak hladil motor in obenem ventiliral voz. Človeku se zdi, kakor da bi videl obraz srednjeevškega viteza z jekleno masko.

MLADI SLOVENEC

U. Trpinček:

Moja mamica

Moja mamica je drobna, bleda. Telikrat me žalostno pogleda in oko se ji solzi, da me v dno sreca boli... Joj, zakaj mi nikdar ne pove, kaj uboga stiska ji srce? Dve pač lažje bi gorje nosili in Boga usmiljenja prosili.

Fridolin je iznajdljiv

Fridolin naš rad se sanka, kjer je sneg, tam on ne manjka. Ljubi vam ta žlahtni sport bolj ko tisoč sladkih tort.

Ce si ko jegulja vitek, to res velik je užitek: kot peresce v belem snegu drčati po strmem bregu...

Danes pa gre kakor strela! Ali glava bo še cela, ko navzdol kot plaz v višin prigrimel boš, o Fridolin?

Sanke že so šle na dvoje... Jojne, jojne, to hudo je! Mrtev boš zdaj, ali živ? Fridolin je iznajdljiv — — —

Halo, otroci!

Izmislite si kakšen zabaven konec za četrti sli-ko, ki jo prinesemo prihodnjo nedeljo.

Dve najboljši rešitvi bosta nagrajeni, druge po- srečene rešitve po bono objavili.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtega, 1. marca t. l. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo "Slo-venec" v Ljubljani.

Ančka in divja gos

Bila je strašna noč. Zunaj je divjal takšen vihar, kakor da se bliža sodni dan. Vrhovi dreves so se lomili in zamoklo ječali v smrtni stiski, okoli oglov pa je piskalo in bučalo, da je človeka stresala groza.

Ančka ni mogla zaspati. Z nastežaj odprtim očmi je strmela v temo in skoraj si je upala dabitati, tako jo je bilo strah. Očka in mame ni bilo doma. Odpotovala sta v mesto. Samo stara služkinja je ostala pri njej, a spala je v sosednjem sobi.

Vse huje je besnel vihar. V njegovo tuljenje so se zdajci pomešali čudno vršeči glasovi, ki so se pošastno bližali in se nato spet oddaljili.

Prav gotovo jahajo čarownice na metlah mimo! je z grozo pomisnila Ančka. Zbrala je ves svoj pogum in zakričala:

»Marjeta! Marjeta! Pomagaj!«

Stara služkinja je prihitela in začela miriti zbegano deklico:

»Saj ni nič! Kar mirno zaspi, dušica moja, kmalu bo jutro.«

Ljubeče je položila prestrašeno deklico nazaj na posteljo in jo skrbno odela. Ančka je zagrebla glavo v blazino in zatisnila ušesa, da ne bi slišala strahotnega bučanja v tuljenju. Sele proti jutru se je toliko pomirila, da je znova zaspala. Stara Marjeta je ves čas potrežljivo sedela ob njeni postelji in bedela.

Ko se je Ančka zjutraj umila in oblekla, je hitro stekla na prag, da bi videla, kakšno škodo je ponovni napravljen vihar. Skoda je bila res velika: vse polno dreves je ležalo s koreninami vred izruvanih na tleh. Ančka je stekla na drugo stran hiše. Kar je zagledala tam, jo je tako presenetilo, da je odprla usta in oči na stežaj. Velika, neznanata ptica je čepela tam, ptica, kakršna Ančka še svoj živ dan ni videla. Siroko je odpirala dolgi kljun ter vreščala in optela z desno perutico medtem, ko ji je leva perutica brezgibno ležala ob telesu.

Ančka je zakričala od strahu in stekla v hišo. Tam je začela na vso sapo pripovedovati starji Marjeti, kaj je videla. Marjeta jo je pribedla na kraj čudovite najdbe.

»To je divja gos! je starka pončila Ančka, ko si je ogledala ptico od bližu. »Gotovo si je revica nekje ranila perutico, pa se je morala spustiti na zemljo, ko je s svojimi tovarišicami letela čez našo hišo.«

Stopila je k ptici in jo hotela pribeti. Gos pa se je obupno branila in vrščala, kakor da ji gre za življenje in smrt. Sele po dolgem trudu

se je stari Marjeti posrečilo divjo gos ukrotiti in jo spraviti v bližnjo drvarnico, kjer je začela blastro zobati podarjeno krmo.

Ko se je vrnil očka domov, je Ančka pojasnil, da je ujeta ptica mlada goska iz družine potujočih divjih gos, ki se pozimi spustijo na jezera in močvirja, pomlad pa se spet vrnejo v južne kraje. Vriščanje, ki ga je bila slišala ponoc, je povzročila takšna jata gos, ki je prisluhila iz daljnih krajev.

Ančka je bila gos na vso moč vesela. Skrbno jo je pitala in mnogo je že preživel v njeni družbi. Tudi gos se je s časom tako privadila svoje mlade prijateljice, da je bila Ančka prepričana, da bo za vedno ostala pri njej.

Toda brido se je zmotila. Ko je začel kopneti sneg in se je bližala pomlad, je divja gos postala čudno nemirna. V njej se je zbulil potovalni nagon, in domtožje po tovarišicah je postajalo z vsakim dnem večje. Visoko je stezala

vrat, ko so prve jate divjih gos jadrake mimo, ter dvigala desno perot; leva perot ji še vedno ni bila povsem zaceljena in zdrava.

Ančke se je polastiila tesnobna slutinja, da se bo morala nekega dne ločiti od svoje drage, ljube prijateljice. Podvojila je svojo skrb in jo pitala z vedno boljšimi rečmi, da bi jo privržala.

Pa je bil vse zaman. Potovalni nagon divje gos je bil večji od njene hvaležnosti in ljubezni do Ančke. Ko je nekega dne spet jata divjih gos lotela nad hišo, je gos divjeradostno zavriščala in z obupno odločnostjo skušala dviniti obe perutnice. In se ji je to slednjih tudi posrečilo. Veselemu vrisku podoben glas se ji je izvil in grla. Dvignila se je visoko v zrak ter se pridružila potujoči jati. Ančka je iztegnovala ruke za njo, jo proslila, rotila, nači ostane, pa vse skupaj ni nič pomagalo: gos ni bilo nikoli več nazaj...

Dežela Narobesvet

Vesela zamorska pravljica

Ko je minister Praznoslamomlatež izginil za bližnjim ogrom, jo je Tonček hotel jadrno popihati s oraga palače kralja Prismodavza, pa je v tem hipu še bolj široko zazial: naproti mu je pridrvel možiček, ki je imel kakor sod okrogel trebušček, vrhu glave pa luknjo, iz katere je štrlela slama.

»Kdo pa ste vi?« ga je pobaral Tonček.

»Jaz!« se je začudil možiček. »Glej ga spaka, takšnega vprašanja mi pa doslej še nič ne zastavil! Ne vem, kaj sem, samo to vem, da nekaj sem. Čakaj, čakaj, se bom takoj spomnil!«

In je možiček potopil brado v dlani in začel napeto premišljevati. Čez nekaj časa je žalostno odkimal z glavo in dejal:

»Ne morem se spomniti in se ne morem. Vrag vedi res, kaj sem!«

»Morda ste tudi vi kakšen minister kralja Prismodavza?« mu je Tonček hotel osvežiti spomin.

Možiček ga je svetlo pogledal in veselo poskočil od tal:

»Lej ga spaka, ti si mi pa bister dečko! Le kako si mogel ugantiti? Seveda sem minister kralja Prismodavza, kaj pa drugega! Hvala ti, dečko, da si me spomnil!«

»Kako je pa vam ime?« ga je vprašal Tonček Poskakonček.

»Meni? Vidis ga, to sem tudi pozabil.«

»Prvi minister, ki se mi je predstavil, se imenuje Praznoslamomlatež, vi ste pa morda minister Odprtoglavež, ko imate luknjo na glavi?« je dejal Tonček.

»Fant, ti si mi pa tič!« je navdušeno vzklikan možiček in ga pogledal z velikim spoštovanjem in občudovanjem. »Vse uganě, te-te-te, le kie si se vzel? Taki-le modrijani v deželi Narobesvet ne pada do z Neba!«

»No, gospod minister Odprtoglavež, vašega imena pa res ni bilo boge kako težko ugantiti,« je skromno dejal Tonček in izylekel iz možičkove glave dolgo slamo. »Ce ima kdo tako odprto elavo, kakor vi, se pač drugače ne more imenovati. Pri nas takšne ljudi, ki so odnute glave, silno obratjam!«

»Ali res?« se je zavzel možiček in silno počaščenega se je čutil nad to spolivalom. »O da, odprte glave sem pa vedno bil in vedno bom, hvala Bogu in sreča junaska! Ampak fant, ker si tako moder in njen, mi pomagaj nekaj poiskati.«

»Kaj pa?« je bil radoveden Tonček.

»Pamet sem izgubil, pamet!« je žalostno zategnil možiček. »Tri dni jo že iščem vseposvod, pa je ne najdem.«

»I, kaj boste pamet iskali, gospod minister Odprtoglavež,« ga je potolažil Tonček, »saž je imate že tak pač preveč. Kar iz glave vam štrli!«

Minister Odprtoglavež je potipal luknjo na glavo in ko je otipal na njej slammate bilke, se mu je obraz razlezel v silnem zadovoljstvu. »Hu, saj res, še ta mi uhaja iz glave, toliko jo imam. Fant, potovedal si mi, kaj sem, kako mi je imé in se pamet si mi pomagal poiskati velikanske zasluge si si pridobil za deželo Narobesvet. Kakšno plačilo zahtevaš? Vse, kar želiš, ti dam.«

»Pečeno piško mi dajte, lačen sem ze postal,« je zaprosil Tonček.

»Pečeno piško?« je široko zazial možiček. —

»Kakšna pošta pa je to? Še nikoli nisem kaj takšega slišal. Pri nas poznamo samo pečeno oglje — sapradim, to je imenita jed!« Na te besede je možiček glasno zacmoljal z jezikom in se potrpljal po okroglem trebuhi. »Pečenega oglja dobij, kolikor hočeš.«

Tonček se je ozril in zagledal kraljevega čuvalja, ki je stal na pragu in tako grozno migel z dolgimi brki, da ga je kar zona obilila. Snusil se je v tek, kraljev čuvaj pa je zagrabil svoje noge in jih dal pod pazduhu, da bi mogel hitreje teči za njim. In je brez nog res tako bliskovito tekel, da je Tončka dotekel preden je utegnil šteti do pet. Prijel ga je za nos in zakričal:

»Brž uazaj h kralju! Cakaj, čakaj, se en tonček medu boš moral polizati za kazen, ker si hotel pobegniti, kajton!«

»O, tisto pa kar rad,« je bil Tonček kar koj pripravljen in odrinila sta nazaj v kraljevo palačo.

Cuvaj ga je gnal pred kralja in zraven kralja je sedela prelepa njegova hčerka kraljica, ki je bila tako mila in zala, da Tonček takšne lepote se ni vedel žive dni. Je imela krasotica na glavi namesto las kakor sneg belo plešo, na nosu kakor jabolko debelo bradavico, pod nosom rjave brke roke nežne in majhne kakor lopate, za vsakim nohtom pol kile umazanje in se skrbasta in grbasti je bila povrhn — pa recite potem, če ni bila v resnici krasna deklica, ta kraljica v deželi Narobesvet!

Kralj je Tončka ostro pogledal in zagrmel nad njim:

vrat, ko so prve jate divjih gos jadrake mimo, ter dvigala desno perot; leva perot ji še vedno ni bila povsem zaceljena in zdrava.

Ančke se je polastiila tesnobna slutinja, da se bo morala nekega dne ločiti od svoje drage, ljube prijateljice. Podvojila je svojo skrb in jo pitala z vedno boljšimi rečmi, da bi jo privržala.

Pa je bio vse zaman. Potovalni nagon divje gos je bil večji od njene hvaležnosti in ljubezni do Ančke. Ko je nekega dne spet jata divjih gos lotela nad hišo, je gos divjeradostno zavriščala in z obupno odločnostjo skušala dviniti obe perutnice. In se ji je to slednjih tudi posrečilo. Veselemu vrisku podoben glas se ji je izvil in grla. Dvignila se je visoko v zrak ter se pridružila potujoči jati. Ančka je iztegnovala ruke za njo, jo proslila, rotila, nači ostane, pa vse skupaj ni nič pomagalo: gos ni bilo nikoli več nazaj...

Mirtvi mami

Oj, zvonovi, le zvonite! Svet naj briško vest izve: moji zlati, dobrli mami ne utripa več srce.

V raket so jo položili, s cvetjem okrasili jo, sveče ji v spomin prižgali, s solzami oblili jo.

V zemljo je grobar izkopal tiho, hladno jamicu, vanjo moj zaklad najdražji so zagreli — mamic.

Vse dni je trpel zame to izmučeno telo — zdaj do kraja odpoičilo v miru bo se pod zemljo...

Carjev plašč

Ruski car Aleksander I. se je zelo rad sprejal brez spremstva. Ko se je nekega dne spet sam sprejal po ulicah glavnega mesta Petrograda, ga je nenadoma ujela huda ploha. Pognil je nekemu izvoščku, ki je stal s svojo kočijo ob cesti, ter mu zapovedal, naj ga odpelje proti zimski palači. Kočija, ki je bil že zelo star, mu je prijazno pokimal:

»Že prav, očka, žele.«

Car se je nasmehnil domaćim besedam, pa je molčal. Ko sta se bližala zimski palači, je nastalo med čuvaji vrvanje in kakor bi trenil, so se vsi postavili v vrsto in začeli pozdravljati carja. Voznik je začudeno zmajal z glavo, potem pa je modro dejal:

»Ti gotovo čakajo carja, kaj mislite, očka?«

»Sveda,« je prikimal car, »sprav gotovo pozdravljajo carja!«

Kmalu nato sta obstala pri stranskem vhodu v carjevo palačo. Car je hotel izstopiti, pa je zapazil, da nima s seboj denarja, da bi voznički plačil. Dejal mu je:

»Počakaj malo, moj sluga ti takoj prinese denar!«

Voznik pa se je prekanjeno zarežal:

»Hej, očka, tako se pa nismo zmenili! Že večkrat so me častniki speljali na led. Nak, ne dam se več! Očka, kar lepo pustite vaš plašč toliko časa v vozu, da prinese sluga denar!«

Car se je nasmehnil in se ni prav nič upiral. Odložil je plašč, ga izročil vozniku, potem pa je odhajajoč dejal:

»Dobro torej! Obdrži si plašč, dokler ne prinese sluga denar!«

Voznik pa se je prekanjeno zarežal in privlekel iz zepa steklenico. Krepko je potegnil parkrat iz nje, kakor da se hoče poplačati za svojo prekanjenost in previdnost. Komaj jo je spet potlačil v zep, je pristopil carjev sluga. Hotel mu je

DELAVSKI VESTNIK

Revizija socialne zakonodaje

Od časa do časa se pojavljajo v javnosti predlogi za revizijo naše socialne zakonodaje. Ti predlogi prihajajo večinoma iz delodajalskih krogov, odnosno od institucij, ki v prvi vrsti branijo delodajalske interese.

Danes, prinašamo nekaj misli o reviziji naše socialne zakonodaje, ki jih je izrazil v svojem referatu na zborovanju Obrente zbornice v Belgradu g. Markovič Vlado. Iz tega bomo spoznali mišljenje enega dela naših delodajalcev in moremo tudi sklepati kaj nas čaka in kakšna je naša dolžnost.

G. Markovič je pričel referat z običajnim uvodom, da se je rodila naša socialna zakonodaja v neormalnih in kaotičnih razmerah in da zato ne odgovarja stanju našega narodnega gospodarstva ter tudi ne ustreza kulturnemu razvoju našega naroda.

Glede zakona o zavarovanju delavcev pravi g. Markovič, da obstoja njevova glavna napaka v tem, ker priznava prevelike podpore, ki so večje, kot v mnogih civiliziranejših državah. Kot primer navaja nezgodne rente, ki znašajo 100 do 150% (kar pa ni res, ker znaša najvišja renta 133%;), tako visoko rento uživata na področju ljubljanskega Okrožnega urada samo dve osebi). Dalje očita g. Markovič zakon o zavarovanju delavcev preveliko liberalnost, zato so mogoče, pravi, kar največje zlorabe. On trdi, da obstojajo okraji, kjer se skoraj vsi

V nezgodnjem zavarovanju predlaga g. Markovič zamenjavo sedanjega sistema kapitalnega pokritja z dokladnim sistemom, s čimer bi bilo našim delodajalcem vsaj za 15 let pomagano. Kaj bi bilo potem z nezgodnjimi rentami, tega ne pove.

V bolniškem zavarovanju predlaga g. Markovič podaljšanje karenih rokov in znižanje podpor.

Posebno ostro pa se obrača g. Markovič zoper določila zakona o zaščiti delavcev, o katerih pravi, da ovirajo napredek in celo uničujejo konkurenčne zmožnosti našega narodnega gospodarstva.

Predvsem zahteva, da se odpravi glasovanje delavstva o tem, ali naj se delovni čas podaljša ali ne. Ta odredba je — mimogrede povedano — itak samo na papirju. Dalje zahteva, da se odpravi določilo o 50% povišku za nadure. Pravi, da bi 25% povišek popolnoma zadoščalo.

G. Markovič je sploh proti vsakemu glasovanju v podjetjih. Delavec naj dela — to je dovolj začaj in naj bo s to pravico kar zadovoljen.

Glede nedeljskega odmora, ki mora trajati 36 ur oz. 60 ur, kadar sta dva praznika, predlaga znižanje na 24 oziroma 48 ur.

Poleg drugih predlogov za revizijo je treba omeniti še tega, da naj se porodnicam

VSAK TRGOVEC DELA ZA SVOJ DOBIČEK! I delavsko konzumno društvo pa dela za dobiček odjemalcev. ker je ves dobiček skupna last vseh članov!

Ali dvomiš, da je to res najcenejši in najugodnejši nabavni vir? Kakšne pomisleke pa imaš, da ne pristopiš k zadruži?

stroci — delavski in kmetski — rodio na račun socialnega zavarovanja.

Predlaga sledeče spremembe: Spremeni naj se dosedjanji načini prijav in odjav ter naj se namesto tega uvedejo k ujižice, v katere bi — brez plačilnih nalogov — lepil delodajale posebne znamke. S to knjižico bi se delavec legitimiral pri zdravniku, pri uradu i. t. d. Kako bi se izvajalo uspešno nadzorstvo glede rednega plačevanja prispevkov, ni povedal. Ker bi morali delodajalci kupovati znamke naprej, bi Okrožnim uradom — pravi g. Markovič — ne bilo treba terjati velikih vsot, ki jih sedaj dolgujejo delodajalci, ampak bi kupuine za znamke celo presegale redne prispevke in bi bil urad na dobičku za obresti od teh presežkov.

Današnji človek

Danes v času tehničnih iznajdb in naprav je človeku uspelo, da je s pomočjo najmodernejših prometnih sredstev zagospodari vsej zemeljski obli. Človek je prodrl in odkril najgloblje v skrivnosti prirode. Neizmerna, nevidno neskončna pota zvezdanih teles meri z največjo natančnostjo, tehta jih težo, zaslužuje njih sestav. Na zemlji in pod zemljoi rešuje najtežje uganke. Do najenostavnnejših prvin razkrja stvari in zasledjuje njih spojitev; uspehe svojega truda pa uporablja v nebrojnih iznajdbah, ki preobražajo svet. Človeku res ni nič več pretežkega; vse izve, vse premaga. Človeštvo je res napredovalo v vseh ozirih, toda napredek človeštva ni prinesel miru, zadoljivstva in sreča, ker ta gigantski napredek je človeka le zaslužil. Človek je hotel, da postane gospodar — a postal je suženj.

Moderna industrija, današnje tvornice — v katerih milijoni delovnih rok služijo svoj borbeni kruh — ustvarjajo moderno suženjstvo, ki je hujše od starega rimskega suženjstva. Nekoč je bil človek suženj človeka, danes je suženj stroja. Stroj je delavec vzel in izpel telo in dušo, izpel mu je vse življenjske sokove in mu uničil vso življenjsko energijo. Zaradi tega ni čudno, če so ljudje postali stroji brez duše in nesposobni za vsek duševno udejstvovanje. Težka sedanja doba ubija delavčeve dušo, prisiska ga na ramenih in tlaci ga k tlu. Huda borba za obstanek je delež današnjega človeka, ki se bori za sebe in za svoje druge. Življenje človeka je borba ljubezni in pravice, borba resnice in laži, kreposti in greha. V resnici je človeško življenje večna borba in veličastna pesem, ker človeško življenje je borba duha in materije in ne zgolj borba za obstanek. Človek se bori tudi za višje stvari — za ideje.

Nekateri moderni pisatelji hočejo v svojih delih pokazati, da je človek le neka višje razvita žival, ki ima na svojo nesrečo tudi razum in svobodno voljo. Gotovo je, če so dognali nekateri, ki jim pamet škoduje, da smo le živali, pač ni čudno, da se z nami tudi gospodarsko tako postopa kakor z živalmi. Ti moderni pisatelji ne poznavajo človeškega dostojanstva, ker so ponizali človeka do navadne živali. — Moderni ljudje nimajo nobenega smisla za kaj pametnega ali za kaj svetega. Religija, duša, Bog za nje ne obstajajo. V njihovih domovih Bog nima prostora. Vrgli so ga iz svojih domov, ker so ga vrgli iz svojih srce. Sreča modernega človeka je polno nemira, išče mir pa ga ne najde, ker ga pač ne zna iskat. Ker je pot modernih ljudi kriva, zato ne najdejo onega, kar bi jih osrečilo in kar želijo.

Organiziraj se!

Mislimo, da nam ni treba opisovati, v kakšnem položaju živi naš nameščenski stan. Iz dneva v dan opazujemo silne krivice, ki se dogajajo nad našimi tovarisi. Zakonita zaščita naših interesov je skromna in se ta se ne izvaja.

Z eno besedo: Skrajni čas je, da se nameščenci zdramimo in zavemo, da je naš položaj odvisen od nas samih, od našega dela, od naše solidarnosti in discipline. Vedeti moramo, da so si človeku primočno življenje priborili le organizirani stanovi.

Ce hočemo torej mi slovenski krščanski nameščenci izboljšati svoj materialni položaj, ce hočemo dati svojemu stanu veljavno, ki mu

skrajša njihova zaščitna doba od 2 mesecov pred porodom na 1 mesec in od 2 mesecov po porodu na 6 tednov. Važen je tudi ta predlog, da naj se prispevki za Delavsko zbornico ne plačuje preko delodajalcev in Okrožnih uradov, ampak naj delavske organizacije same skrbe za pobiranje tega prispevka.

Predlogov za spremembo določil o borzah dela in o inspekcijski delu niti ne omenjam. Tudi ti predlogi imajo namen še poslabšati že itak težko stanje našega delavstva.

Potrebno je, da smo budni čuvanje naših pravie. Od delavskih zbornic pa pričakujemo, da bodo — kot naše zakonite zastopnike — zastavile ves svoj vpliv, da se ne uresničijo ti nazadnjiški načrti.

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije.

Borimo se za skrajšanje delovnega časa

Proti koncu prejšnjega stoletja so se začele snovati delavske strokovne organizacije. Ze takoj v začetku je delavstvo zahtevalo 8-urni delavnik. Meščansvo se je takrat pač posmehovalo tej zahtevi in tudi delavei — ker so bili še premašo zavedni — so bili nezaupni, toda voditelji delavškega gibanja so videli razvoj gospodarstva in so se zato borili za zmago načela krajšega delovnega časa, med delavstvom in tudi med velekapitalisti. To je bilo približno pred štiridesetimi leti. In že po tridesetletnem vztrajnem boju se je uvedel načelno v vse industrijskih državah 8-urni delavnik. Toda vseh velikanskega napredka tehnike je 8-urni delavnik že zdavnaj predolg. Vsi gospodarstveniki in sociologi — tudi kapitalistično usmerjeni — so si na jasnom, da vseh brezposelnih delavcev ne bo mogoče nikoli zaposlit, tudi če bi se gospodarstvo izdatno in močno izboljšalo. Ne bilo bi dela za vse delovne moči in sile, ne bilo bi za vse delavce in njihove družine kruha. Zato je pa utemeljena zahteva, da naj se delovni čas skrajša vsaj na 40 ur na teden, kar bi tedensko znašalo ravno en dan manj 8-urnega dela. Toda ta zahteva je preskomorna, ker bi samo za kratko dobo nekaj zaledla. Prišlo bo gotovo spet nujna potreba, da se delovni čas ponovno skrajša.

Uvedba 8-urnika bi bilo vsaj nekaj in če bi se zboljšalo še gospodarstvo, bi oboje resnično pomenilo izboljšanje socialnih razmer, ki danes postajajo že obupne. Zahteva sama in tudi želja je nekaj, potreбna je pa tudi borba, da se 8-urni delavnik ustanovi in tako povsod uvede. Naloga delavskih organizacij je, da se bo ta zakon tudi izvajal, kajti tudi danes se še dogaja, da je v naši državi še veliko obratov, v katerih delavci delajo po 12 ali tudi več ur na dan, pa čeprav imamo pri nas 8-urnik že zdavnaj ustanoven. Njihova dolžnost je, da se že zaradi brezposelnih tovarisev bore brezobzorno proti tem nedostatkom.

Ce se bo delovni čas skrajšal, se bo brezposelnim nudila izdatna pomoč. Kajti, če si v sedanji krizi delavstvo te zahtete ne bi priborio in bi gospodarska kriza pozneje odnehala, bi bila ta borba velik težja in bi bilo še več nerazumevanja kot ga je danes. Borba je nujna, ker je gotovo in jasno, da vseh delovnih moči tudi v najboljših časih ne bi mogli zaposlit. Več ima po božji postavi pravico do kruha in življenja in če mu ga človeška družba ne daje, je to krivica. In to krivico je treba popraviti, pa na svetu ne bo ne duhovne revščine in ne godnjanja, upiranja in nezadovoljstva. Delajmo tako, kakor smo se odločili — pa bomo storili svojo dolžnost.

ŽENA IN DOM

Zakaj katoliško žensko gibanje?

Vse ženstvo in vse žensko gibanje na svetu druži danes zahtevo, da se prizna ženi človeška osebnost ter vse dolžnosti in pravice, ki izvirajo iz nje. Dalje je vsemu ženskemu gibanju na svetu skupna socialna misel, ki ima v ženstvu naravnega zaveznika in pobornika; kar so storile žene na socialnem poprišču, daje njihovi prvi, temeljni zahtevi najlepše opravičilo. Vsem ženam je skupna volja, da sodelujejo pri kulturnem snovanju vsakega naroda, katerega neoločljivi, sestavni del se čutijo in so. Enako druži vse žene mirovna misel, dasi je po skrajno nacionalistični režimi (Nemčija!) ne smejo tako vidao naglašati.

Najsi pa je še toliko skupnega, kar veže vse žene na svetu, je vendar po posem naravnemu pravilu, da se žensko gibanje ne razvija pod eno samo skupno zastavo, marveč se deli v tri glavne tabore: svobodomiseln (meščansko), marksistično-socialistično in katoliško. Ženstvo se torej loči po svetovnem nazoru. Drugač biti ne more, ker se po svetovnem nazoru ločijo najbistvenejše vrednote človeškega življenja in stremljenja, loči vrednotenje človeka samega.

Kakor je treba priznati meščanskemu ženskemu gibanju, da je na splošno etično vedno visoko stalo, so se javljale v njem vendarne vedno skrajne struje, ki so zavzemajo in se zavzemajo v marsikaterem vprašanju stališč, ki ga zavestna katoliška žena nikdar sprejeti

ne more. To so predvsem vprašanja, ki se tičajo zakona: ločljiv ali neločljiv zakon, odprava plodu, nezakonsko materinstvo. Tu gre meščansko in socialistično ženstvo skupaj — saj je verski nazor, ki tu nedvoumno in brezkompromisno določa stališče, obema tuj. V boju za nedotakljivost in svetost zakona in materinstva stoji katoliško ženstvo samo. Isto velja glede npravnih načel v umetnosti in javnem življenju vobče. To pa ravno daje katoliškemu ženskemu gibanju največji pomen.

Katoliško ženstvo je poklicano, da brani dostojanstvo žene in tisto višino družine in materninstva, ki ga zagotavlja edino krščanska naravnost, krščanski zakon. Brani, če treba, proti vsemu svetu, tudi proti delu ženstva samega. Katoliško ženstvo je poklicano, da vodi boj za pravne vrednote v kulturnem življenju, za ohranitev prave, resnične narodne kulture, ki je slovenska in katoliška vsa, kolikor je je — da se v tej točki omejimo na naš slovenski življenjski prostor.

Katoliško žensko gibanje torej nikakor ni malopomembno, marveč je tisto žensko gibanje, ki ima pred seboj najvišje cilje, in ker raste iz vere, vse sredstva, da jih doseže. Katoliško žensko gibanje korenini — prav po veri — globoko v ljudstvu in je zato močno in varno pred osamljenjem. Kaj vse more tako gibanje! Kako treba nam ga je!

Ravnanje s stvarmi

Vsaka oblikovana stvar, predmet, orodje ima nekako dušo, nekako življenje, nekako individualnost, ki mu jo je vdahnil oblikovalec in jo tako šele usposobil za neko določeno službo. Zato je treba tudi s stvarmi ravnat obzirno, dejali bi spoljno, računati z njihovimi posebnostmi in jih tako podpirati v njihovi službi. Če ravnamo nasprotno in delamo predmetom surove silo, jih okvarimo, onesposobimo za službo in sebi ali bližnjemu pribadenemu neprilike in škodo. Tako početje je za umno bitje nesmiselno in če pogledamo globlje, tudi nenaverno.

Koliko vrednot se iz vnenjnosti, nevednosti, brezobzirnosti naspriča stvarjem ugonabljajo po naših gospodinjstvih! Oblake, perilo, obutev, bla, peči, posoda, ključavnice, orodje — vse nosi znake nezničnega, napačnega ravnanja. Vsak predmet je njegov oblikovalec privedil tako, da bi dobro in lagodno služil čim dlje. Seveda pa je treba dobro poznati vse lastnosti in bistvo predmeta, poznati vse prijeme in pravilno postopanje z njim. Za pačnega, umnega človeka je to ob sebi umevno in bo zanj pri vsaki reči prva stvar, da jo dobro spozna in se nauči sam ali pa drugih pravega ravnanja z njim. Brezglav, lahkomiseln človek pa ravna in lomasti z vsem kakor bi slona spustil v skladšče stekla ali porcelana. V gospodinjstvu, po stanovanjskih hišah je na prvi pogled očito, ali ima gospodinja — gospodar — stanovalc zmisel za stvari ali ne. Ponekod lep red, vse snažno, vse celo, vse v dobrem stanju; drugod pa ravno nasprotovo: vse razmetano, tu leži to, ondri ono, vse zanemarjeno, vse nesnažno, pokvarjeno, umičeno. Kjer se ravna tako s stvarmi, tam tudi v čisto človeškem ne morebiti vse v redu.

Pravilno, zmiselno ravnanje s stvarmi je bistvo velikega dela gospodinjskega pouka; in ta pouk bi se moral razširiti še na vse tehnične in splošne pravne naprave in predmete v gospodinjstvu, hiši in na vrtu. Matere naj uči otroke od zgodnje mladosti lepo, obzirno, skrbno in zmiseln ravnat s predmeti. Opozore naj jih, kako so tudi mrtve stvari za tako ravnanje hvaležne, a kako nezprnosno nas v nasprotnem primeru kaznujejo: pokvarijo se ali pa docela propadejo, a škodo, seve, nosimo sami.

Mednarodni kongres za gospodinjski pouk

Bolj ko se zapleta svetovno gospodarstvo, težje ko postajajo razmere — vidnejša postaja važnost gospodinjske panege in gospodinjskega znanja. To se med drugim očituje v mednarodnih kongresih za gospodinjski pouk, katerih zadnji, to je četrtek, se je vršil v Rimu. Peti kongres pa se bo vršil letos od 22. do 26. avgusta v Berlinu. V Nemčiji so klasična na gospodinjskem napredku in gospodinjsko-načinu ustanov ter jo v tem pogledu prekaša pač samo Amerika. V Nemčiji imajo močne gospodinjske organizacije in visoko razvite gospodinjske šolstvo, ki je točno opredeljeno na eni strani za mestne, na drug

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Rene Bazin:

Mož

V limouškem okolišu, ki ima bogate žitrodne doline pa revne obronke s kostanjevimi nasadi, sta živelji dve družini, obe stari in imoviti, Loutrelova in Annevardova. Obe sta imeli veliko posest: plodno zemljo, kos gozda in pašnike.

Loutrelovi so stanovali na enem, Annevardovi pa na drugem koncu vasi, ki je bila pravzaprav ena sama ulica na gorskem obronku. Njihovi vozovi z volovsko vprego so se pogosto srečevali na svojih potih. Njihove črde so pogosto pile iz taistih studencev. A njihče pa še ni bil videl, da bi bili spremjevalci teh živali kdaj spregorivili drug z drugim. To namreč niso bili posli ali dñinarji, ki bi delali na zemlji, katero so bili ti kmjetji začasa starih rodov polagoma spravili skupaj. Tisti, ki so držali bič ali tresli kostanj, so bili sinovi, zeti in včasih tudi že vnuči.

Oče Loutrel je imel sedem otrok, od katerih samo zadnja, Lujiza, še ni bila poročena, a Annevardova mati jih je imela osem. Ne samo po okoliških vaseh, marveč celo v mestu je bil vsak ponosen, ki je mogel pokazati na levi obronek in reči: mi smo v sorodu z Annevardovimi — ali pa pokazati na desnih obronek in reči: naša hči se je poročila z Loutrelovim sinom.

Ostala je bila, kakor sem že rekel, samo že ena Loutrelova hči, ki še ni bila omožena. Bilo je to močno dekle, zelo zugorevale kože, in dasi ni bila ravno lepa, je imela oči, ki so vzbudile pozornost slehernega. Tudi dota je bila priplačna. Lujizin mož bo dobil lepega dne polje in gozd in gospodarsko oblast nad tolikimi revnimi dñinarji, hlapiči ali sinovi najemnikov. Lujiza je to vedela, a kljub temu, da ji je bilo že stiriindvajset let, je ni bil še nihče zasublji.

Dostikrat so — kakor je to že pri ljudeh, posebno iz nižjih slojev, navada, da naravnost nore za tem, da bi druge možili in ženili — gorovili: »Ali veste, da se je Loutrelova Lujiza zagledala v Franceta Annevarda? O Vseh svetih bo svatba!«

Ta veliki France Annevard se je srečaval in pogovarjal z njo, a samo tako, kakor z vsemi drugimi dekleti iz domačega kraja. Ko sta ob nedeljah prihajala od sv. maše, ji je rekel: »Le-po vreme imamo, to je dobro za pšenico; ali je vaša lepa, Lujiza?« ali pa: »Ce bi mi vaš oče mogel prodati kos tistega lepega travnika, ki leži ob Dohinieri, bi mi bilo zelo ustrezeno!« Nihče ni mogel reči, da bi se bil kdaj šalil z njo, ali da bi bil z nerodnino obnašanje ali zmedenim nasmehom, kakor je to navada med kmetsko mladino, pokazal, da mu je všeč. Bil je resne narave in skoroda malec divij.

Vzlej temu, da je bil zadnji izmed osmih Annevardovih otrok, in da je prišel na svet, ko je bil oče že zelo star, je bil vendar višji in sirji v plečih kakor vsi njegovi bratje. Njegova moč je bila znana, in če je hotel, je z eno samo roko vodil težki plug v premočeni zemlji. Bil je zelo mlad v lice, imel je svelte, dekliski měščke lase, mudre oči, ki so gledale, kakor da bi se bale i ženski in moških, in ki so se povsem odprle in žasjale same pred pšenico, ječemnom ali lucerno, katerim je bil prej pripravil braze, ali kadar se je spuščal po bregu nizdol med oljkami, ki so op večerih dišale, ali pa, če se je ozrl po velikem dvorišču na kraju vasi, polnem slamnatih stogov in nizkih staj ter na nekako vzvišeni krov očetnega doma. Tam je takoj rad prebil večer za večerom, pri svoji stari materi in neomoženi sestri, ki je vodila gospodinjstvo, ter med ostalimi članji družine, s katerimi se je mirno pogovarjal o jutrišnjem dnevu. Ker je imel lep glas in je bil lepega obnašanja ter se je tudi hitro naučil not, ga je izbral župnik, ki je bil prijatelj tako Annevardovih kakor tudi Loutrelovin, za drugega pevca na koru.

Pozimi, ko na preji rešetajo vse mogoče in ko lupijo kostanj, se je naenkrat raznesla vest, katere izprva ni hotel nihče verjeti. Pa kdo bi

Za mlin ali drugo industrijo!

V večjem meslu srednje Dalmacije je naprodaj moderna trdnalna zgradba s kompletno mlinsko opravo, stanovanjskim postopjem in več m ograjenim kompleksom zemlje. Pripravno tudi za drugo industrijo. - Cena ugodna. - Gotovina ni potrebna. Vprašanja pod »Srednja Dalmacija P-3316« na Inter-tekam d. d., Zagreb Masarykova ul 28

Adam Milković:

Naše južno Primorje

(Nadaljevanje.)

Po piči ur smo zavozili v Mljetiški kanal, ki ga obdaja z ene strani otok Mljet, z druge pa polotok Pelješac. Mljet je zadnji večji otok ob južno vzhodni obali. Je 38 km dolg, širok pa le dva do tri kilometre in precej hribovit. Dobro je znan zaradi pogostih potresov, ki so se v preteklem stoljetju ponavljali neprenehoma skozi dve leti. Mljet je slabo poseljen — za Rimljano se je imenoval Melita. V srednjem veku je bil izprva v rokah srbskih vladarjev, potem pa je prišel v oblast Dubrovnika. Pelješac, ki nas je spremjal z desne, sliči popolnoma otoku, saj ga veže s celino le ozka Stonska ožina, široka komaj dober kilometr. Pelješac je dolg celih 68 km, tudi samo štiri do pet kilometrov širok. Kakor dalmatinski otoki, je tudi polotok Pelješac gorat. Lep je pogled na goro Vipero (961 m), ki se dviga iznad zelenja povsem gola. Glavno pristanišče polotoka je Orebič, ki leži nasproti Korčuli na sosednjem otoku. Vegetacija na Pelješcu je ista kot na otokih: oljka, južno sadje, lovor in rožmarin. Posebnost tega polotoka pa so šakali, ki žive zlasti na njegovi zahodni strani. Poleg Grčije je ta košček Dalmacije edini predel v Evropi, kjer se je ohranila ta divja pasja pasma. Ker stonska ožina zapira ladjam, povečim vdolž obale, pot in morajo radi tegu obiti ves polotok, bi bil prekop te ožine velikega važnosti v trgovskem pa tudi vojaškem oziru.

Na našem krovu je bilo sicer vse v redu, le večno zibanje parnika je povzročalo nekaterim, da so se kaj radi zatekali k ograji in darovali morju, kar so morda šele pred nekaj urami s tolikim večjim namenil sebi. Posebno dobrostrane so bile v tem oziru ženske. Opazoval sem neko Nemko, mlado damo, ki se kar ni mogla nagledati belih valov. Venomer se je opotekala k ograji in z njej

tudi verjel?... Dekle, ki je bila videti tako resna!... Nič več nima tako živih oči, kakor preje. Zadnjo nedeljo se v cerkvi niti ni upala iti do svoje klopi, ostala je zadaj pri škropilniku... Loutrelovi so seveda diviji! Stari je bil videti ko volk, ko je po maši rekel Lujizi: »Pojdi domov in da se mi več nikam ne ganeš!«

Kmalu ni bilo več mogoče dvomiti o tem, da je Loutrelove zadela nesreča. Sramota se je zgrnila nad staro kmetsko družino. Najmlajša hči je bila v blagoslovjenem stanju. Stiri meseca je bila molčala. Stiri meseca je odklanjala odgovor očetu, ki jo je zapodil iz hiše: jesti in spati je moral v sušilnicu, a preden je moral samo tedaj, ko jo je hotel vprašati: »Kdo te je zapeljal? Vedeni hočem, kdo mora biti oče tvojemu otroku, kajti — pri mojem poštemenem imenu — plačam mu to sramoto. Pojd, ne poznam te!«

Jokala je in vila roke, a imena ni povedala. Meseca maja pa, ko se že ni mogla pokazati, da bi s prstom kazali za njo in se ji posmetovali, in ko je postajal oče od dne do dne vse triji in je vedno hujec grozil, da jo da odpeljati v porodnišnico v mesto kot brezdomko — je začela kolebatib; dobila je živčni napad in vsa bledu je planila iz snišnice in vpila: »To je bil Annevardov Francet!«

Za starega Loutrela je bil to nov udarec. Dve najboljši, najbogatejši družini celega okoliša v isti mah osramočeni! Njegova lastna družina in družina sosedov z nasprotnega brega, do katere je vedno gojil čut spoštovanja in priateljstva. Biilo je očesih zvečer in ravno je izpregal voli, s katerimi je bil pripeljal voz sveže rizi, ko je zvedel za hčerino skrivilost. In kakor že ni bil kdo izmed tistih, ki bi se s krom posvetoval ali izpremenil svoj sklep, je takoj šel v sobo, v kateri je spal s svojima dvema sinovoma, segel v omaro po suknjeni jopic in pražnje čevlje, ter se napotil po stezah, ki so vodile za vaškimi hišami, proti Annevardovim. Minil je travnike, ki so bili njegovi, ne da bi bil opazil, kako lepa je trava. Mimogrede se je ozrl po pšeničnih njivah in se ni ustavljal, kakor je to navadno storil, da bi potezkal klasje, ki je počivalo iz stebrov in kazalo soncu štiri vrste svojih mlečnih zrn. Kaj mu je bilo zdaj na tem, kako mu polje rodi? Mislij je na osramočeno hčer in na zadoščenje, ki ga mora dobiti.

Ko je prišel k Annevardovim, je našel mater, sinove, snabe, zete in hčere za mizo. Prikazal se je na pragu velike sobe, v katero so vodile tri stopnice, se odkril in ne da bi odzdravil na njihov pozdrav rekel:

»Gospa Annevardova, prihajam v važni reči. Naj gredo drugi ven...«

Vsi so vstali, tudi Francet, a mati je z znamenjem roke pridržala najstarejšo hčer, ki je bila že osivelja in ni bila videti mlajša od nje, ter mlajšega Janeza, ki je vodil gospodarstvo: »Ta dva sta bila vedno njena svetovalca v važnih urah. Prisleda sta k materi na klop, ko so bili ostali odšli iz sobe, a na drugem koncu je stal stari Loutrel. Drgetal je in obraz mu je bil tako trd, da ga tisti, ki so to uro zrli vanj, se nikdar niso bili videli takega. A premagal se je in rekel:

»Gospa Annevardova, in vi, Amalija, in ti, Janez, veste, kakšna nesreča je zadela mojo hči, veste pa tudi to, odkodi je prišla! Zahvaljujem od vas to, kar mi po pravici gre.«

»Ne razumem vas,« pravi vdova.

»Ne razumete me?« odgovori kmet srdito. »Prav, bom pa jasneje govoril! Moja hči mi je povedala, kar je bila pred menoj skrivala in kar ste tudi vi tajili. Namreč, da jo je eden od vas pripravil v nesrečo. In zdaj se spodobi, da ta...«

»Kdo torej?«

»Francet!«

»On prav gotovo ni bil,« pravi vdova. »Na to morem prisreči.«

Sin je nekaj časa molčal, nato je pa ostro rekel:

»Ne, to ne more biti, da bi bil on!«

Hči ni rekla nič, a je odločno odmaja z glavo in znamenje, da misli kakor mati in brat.

»Ponavljati mora svoj greh in norociti mojo hčer!« de stari Loutrel. »Ne grem preje, dokler mi ne reče: da! Kajti vso zimo nisem spal niti eno edino noč, gospa Annevard, in ljudje se mi posmejujo, ko grem po vasi.«

»Naj pride Francet! pravi star, ne da bi vstala.

kaj prijaznim pogledom dosledno odgnala vsakogar, ki se ji je bil približal. Šele ko smo pristali v Korčuli, se je nekoliko umirila, gotovo je bila privikrat na morju.

Po kratkem pristanku smo zapustili Korčulo in zavozili v Korčulski kanal. Sonce je nezorno pripekovalo, ko smo, v megleni soparici utrujeni od dolge vožnje, zagledali v dalji jugoslovansko Mađeiro, naš divni Hvar — domačini mu pravijo Far. Biло je menda ob štirih pepoldne, ko je zavozil parnit v pristanišče. Na krovu je postal živahnje. Naložili smo kovčeve in ostalo priljajo na ramena uslužnih nosačev in po deveturni vožnji spet, stopili na trdnata. Zgornji nosač me je, potem ko se je bil že nekajkrat ubodel v bodišču, alejo, povprašal tudi, čemu nosim na Hvar te rože, čes, da jih imajo tu že dosti pa še večjih in še lepih. Povedal sem mu kaj in kako je s to storjav, ki ga tako bode v oči in telo, pa je dešal, da mi jih lahko do naslednjega dne še nekaj prekrbi, če hočem meter in še več visokih, da ne bodo drage — po deset dinarjev, je dejal. Žal da nisem vrnjal, da nisem prekupeval — za sebe pa sem jih imel že kar dovolj in kmalu tudi usiljivega nosača, ki se kar ni mogel posloviti od nas.

Na Hvaru je prijetno in ne čudim se, da so ga krstili za jugoslovansko Mađeiro. To je otok večne plombe, otok palm in oranž, skratak pravi subtropski raj. Po neobhodnem odmoru smo se podali na večer po cesti v mestni park. Pod širokimi, mogočnimi palmami smo zrli na morje. Ljubljene jadrnice so se zibale na malih valovih, spremljene od belih galjev, ki so jih obkrožali s hripanimi, skoro otročjimi glasovi. Od nekaj so se vratila v mesto mlada dekleta, menda domačinke, in s svojim južnim temperometrom pozdravljale skupino ribičev, ki so privesali od širine morja v mirno zatisje. Deček desetih, dvanajstih let je piskal v čolnu na čudno piščal, ob njem pa je nekdo udarjal po bobnu slični stvari in načikal glavo zrati na, zrati na ono stran. Bil je len večno

Amelija, ki je bila videti v polutemi bleda ko srut, je šla k vratom sosedne izbe in zaklicala:

»Brat Francet, mati te kličejo!«

Od ondi je prišel rdeč, a nikakor ne zardel iz zadrege, veliki Francet in se povzdonjenim pogledom zazri naravnost v moža, ki je ponovil:

»To je tisti, ki je onesrečil mojo hčer!«

»Ne njej, ne kateri drugi nisem nicesar prizadel, oče Loutrel!«

»Poročil jo boš! Priznaj njenega otroka! Tvoj!«

»Vaša hči lažeš de mirno Francet.«

»Ali vidite, gospod Loutrel, sama sem bila prepričana, da moj sin Francet ni kriv.«

»Bojazljivec! je divje sknili Loutrel, stisnil prste v pest in šel proti Francetu.

Janez, Amelija in mati so vstali in se postavili mednjiva, da bi preprečili boj, ki bi se bil morda odigral v njihovi hiši med Loutrelom in članom njihove družine. Stari je obstal in se preko njihovih ram srepa zagledal v mladeniča, ki ni povesil oči, ter čutil, kako mu srd prehaja v roke.

»Te že še najdem!« je zavnil. »Zdaj vem samo to, da si bojazljivec! Od danes naprej Loutrelovi in Annevardovi niso več prijatelji. Moja sramota mi boš plačal! Zgubi se! Vsi vi mi jo boste plačali!«

Velika izba je videla solze, ko je odšel. Mati, sestra Amelija in ostale žene so prosile Franceta, naj prizna, če je kriv, ter ga, prevezte nemira, ki ga vsako obrekovanje pušča v srcu onih, ki so nas branili, izpravljajo. A mladi mož je neomajno zanikal vsako krvido.

Naslednjega dne je bila vsa vas vzborkana. Eni so dajali prav Loutrelovin, drugi Annevardovim. Nenadoma se je pokazala stara zavist, ki je bila prijateljstvo oba družin brzalo, se širila v ugibanjih in očitkih in podpihala sovraštvo, ki je zdaj ločilo družini velikih kmetij. Tudi vsa ostala vas se je razcepila v dva tabora — lavec, ki so delali enemu, niso delali drugemu. Ljudje se je vzborkovali, župnika, ki je verjel Francetu Annevardu, je zapustil polovico župljakov. Hodili so k sedanjemu župniku, da so jim krstili otroke. Raje so šli dve urki daleč k masi v drugo cerkev. Mnogokrat so ga žalili, ko je šel zvečer mimo njihovega polja, in delali so mu skodo na vrtu.

»Ne pojkončujejo moje jablane in hruske,« je rekel, »zaradi tega še vseeno ne bom izpremenil svojega preprincanja.«

Otok je prišel na svet v Lujiza Loutrelova ga je dala krstiti za Franceta.

Dnevi so tekli, minulo je dvoje, troje let. Do sprave pa ni prišlo. Sovraštvo se je vkorenilo v kmetskih dušah in raslo, kakor zrasejo hrasti v dobrih dolinskih tleh vsako leto za laket. Francet Annevard je živel tako divje, da ga v vasi menda nikdar nihče ni videl. Hugo mu je bilo zaradi strastnega sovraštva, ki je bilo vstalo proti njemu in njegovemu družini. Dvakrat se je bil hotel oženiti. Obe dekleti bi ga bili radi vzelci, materi sta to želeli, toda očeta sta se protivili, ker sta se bala Loutrelovin žuganj.

Ena od teh deklet je prišla neko na polje, kjer je rasla lucerna in kjer je delal Francet. Prišla je do mesta, kjer so se začenjali kostnici. Ima je bila Marija in bila je sm

H. Erman:

Vlomilec

Nekaj je zaškripalo v hiši. Slišal sem popolnoma dobro. Zopet! Spodaj v jedilnici nekdo hodi! Zdaj je zopet zaškripalo. Ali bi vstal?

Ko bi mi le glava ne bila tako težka; ta prekleta pijača ... snoči. Nikoli več, nikoli!

Lopov je moral to zavohati ... pa misli ...

Nak, samo ne zaspasti!

Uboga moja glava!

Vendar moram iti dol. Ne morem kar tako dopuščati, da bi vkljamili v moje stanovanje. Kaj bi rekla Ilza! Ze vidim ujen obraz; vidim, kako se je vsa vzpelna in kamo me z viško sočutno meri.

Seve! Dvoboj na pištole, na tri korake razdalje — za pisalnikom. Za pisalnikom moreš vse! A ko bi se moral v resnic izkazati ...!

Moj Bog, vsa naša srebrnina, preproge, bronce!

Stokrat sem bil že rekel Ilzi, da se morajo poselno zgornja okna srebrnina zapirati.

Na oknih v pritličju ni zelenih križev! Stanujemo tukaj skoraj docela sami! Povsem lahko ...

Zopet so zaškripala vrata, doli morem. Saj se menda ne bojim? Ne vem, kaj je z menoj. Tako mi drhte kolena. Ah to prekleto vino. — Ne, še malo me ni strah. Ilze ne zbudim!

Mimo tega sem bil čital, da vlomilci nikdar ne napadejo človeka.

Cisto tiso vstanem s postelje. Bedasto, da leži moj žepni nož dolni na pisalniku. Vsekakor bi bilo dobro, da vzamem s seboj kako orožje. A razen Ilzine pastirske palice z zadnje maskerado nimam kaj drugega pri roki. Ni ravno videti posebno nevarna, ovita je z rožnatim trakom — vendar imam vsaj nekaj: nisem golih rok ...

Previdno se odpravim po stopnicah. Kajpak je zaškripala ravno zadnjina stopnica, in to močno. Tačkoj je nastala mrtva tišina. Nič se ni ganilo.

Noge so me odnesle naprej po temem hodniku. Nisem hotel prizgati luči. Bolje je, da ne — tudi to sem bil nekje bral. Izpostavljaš se nevarnosti, da te kdo ustrelji. Ne, ne, le ne luči. Bolje je, da ne!

Morebiti je pa že odsel, sem si mislil, predno sem krenil proti kuhičini.

Srce mi je trenutno zastalo. — Skozi priprta vrata je prihajala luč. Torej vendarle vlomilci! — Hitro sem si dal par nasvetov. Ostani miren! Nasstopi kreko in odločno! Zavaruj si hrbet!

Zdaj pa naskočim!

Ne vem, zakaj sem si vlomilce vedno predstavljal velike in močne. — Tu pred meno, pred odprtjo kuhičnega omara, sedi staro, sključeno človeče. Na glavi ima par šopov sivih las. Na majavih kosteh visi še povsem dobra, a prevelika obleka.

Noge tiče v rumenih nogovicah — čevljiv stope pred kuhičnim oknom. Kajpak, Ilza ni bila zaprla zgornjega dela okna — opazim, motreč vlomilca.

Siv, utrujen obraz mi je zrl nasproti. V rokah je držal zvrhan krožnik bobov. Zdaj postavi krožnik previdno na tla poleg sebe. Potem počasi vstane.

Pred meno stoji lopov, vlomilec — in ko ga takoj osupnjeni motrim, se raztegnejo njegova s ko-drasto brado obraščena usta v zlohoten, zmeleni nasmeh.

»Gospod!« sem dejal, kajti nasproti tej klavri postavi sem se čutil vzljevi višnjevi pyjam in z rožnatim trakom okrašeni pastirske palice vzvišenega: »Gospod! Kako ste mogli brez moje vednosti in brez vednosti moje žene tukaj jesti?«

In takoj sem vprašal, če si je razen dveh zveznjev, v katerih so se nahajale vse naše dragocenosti, napolnil tudi žepe.

Vlomilec samo odmaje z glavo in se udari po zepih.

»Potem pa ven! Ampak skozi vrata!« sem dejal odločno in glasno.

Drhite je pobral svoje čevlje in se začel obuvati. Kako nerodno jih je zavezoval! Še poštenih trakov nima nesrečnik! Ali bi mu dal svoje ...

Se enkrat se drhte nagne, pobere krožnik z bobo, postavi v omaro in jo zapre.

Še danes mislim, kako bi se bilo vse srečno končalo, če ne bi bil videl žalostnega in bednega pogleda, s katerim je vlomilec postavil krožnik v omaro.

Sem človek, ki more ostro nastopiti in se brez obzirno postaviti po robu v najhujšem boju. Clovek sem celo, ki ljubi boj — biti morem neizprosen in brez srca. Toda bede ne morem videti. Potem postanem mehak. Pogleda na bedo ne prenesem, v resnici — ne.

Kaj bi bilo to z bobo? Ali bi se jih bil sedaj še kdo izmed nas dotaknil? Ali ni bilo popolnoma naravno, da sem dejal človeku:

»Kar mirno jih pojete, če ste lačni.«

In ali ni bilo naravno, da sem vzel krožnik, ga postavljal na mizo, mu porinil stol in mu se enkrat ponudil, naj, jé, dočim me je molče motril s svojimi upadlimi očmi?

Nazadnje ne morem dopustiti, da bi kdo od lačnih umrl! Niti tedaj ne, če prihaja kakor sovražnik. To bi bil še večji greh.

In dal sem mu snočno mrzlo pečenko in kruh. Celo velik kozarec vina. Kaj pa je, če možakarja enkrat poštelo nasitim! Jutri lahko porečem Ilzi, da sem bil ponoči postal lačen.

Kaj sploh pomeni sovražnik? Mar ne sedi tu

pred meno nesrečnik, ki so ga vsi ljudje tepli in preganjali? Cim dlje ga gledam, mlajši se mi zdi. Kaj ni največ štirideset let star? Nemara je tudi še mlajš? ... Ali ni morda preobložen z delom? Če mero utrujen? Ali ga niso morebiti ljudje v svoji krutosti prisili, da je postal to, kar je? Ali ne jaka morda doma njegovi lačni otroci? Uboga žena?

Zdela se je, da mu vino prija. Postal je okretni. Jedel je hitreje in hitreje. — Ilza se bo čudila mojemu teknu.

Pa vendar sem storil dobro delo. Potepuhu se je obraz razvedril. Tudi čelo se mi je zdelo više nego preje. Motila me je samo brada okrog ustnic, ki so bile razvlečene v porogljiv nasmej.

Kajpada je bil moj gost zgodaj postal sirota. Odgojili so ga redniki. Napacno so ga napotili. Sam bi bil rad postal pevec, slaven in bogat. Tega mu niso dovolili. Imel je krasen glas. Se sedaj bi mogel ... Odklonil sem. Zaradi Ilze. Gotovo bi se prestrashila.

Posej se je bilo mnogokaj dogodilo. Nihče ni moral vzeći v službo bivšega kaznjence. Nekoč, ko je bil lačen ...

Tako so tekli dnevi. Med lakotjo in sitostjo, de-

kom in beracenjem, prostostjo in zaporom... Pri tem se žena in starje majhni otroci. Vsi med dvemi in tremi leti. Potem mu je žena umrla. Zdaj mora najstarejši skrbeti za ostale.

Moži ihti. Ganjen sem. Seveda je dosti takih slučajev. Toda temu človeku morem pomagati. Rešiti morem njega in njegove bedne črvicke. Prava sreča, da ni vlonil pri sosednih vratih, kjer stanuje državni svetnik, inacé bi ...

Pomagati morem.

Jutri ali pojutrišnjem naj se zglasti pri meni. Najdem zanj za nekaj tednov dela na vrtu. Pozneje bomo videli.

Nikoli ne pozabim tistega napol ugaslega pogleda tega človeka, ko sem mu zavil v papir ostank pečenke in mu stisnil v roko stotak, za začetek. Še enkrat sem ga potapljal po ramu in ga odslovil.

Ko sem hrupno zapiral hišna vrata, sem slišal, kako se je tisto in nekako obotavlja oddaljeval po vrtu.

Utruen sem se vrnil v posteljo. Ves srečen sem trdo zaspal. Zopet enkrat sem bil mogel pomagati, dati nekomu malo ljubezni in zaupanja.

Naslednje jutro me zbudil Ilza.

Stala je pred mojo posteljo in vpla:

»Vlomilci so pobrali vso srebrnino in bronce. Prišli so skozi zgornje okno v kuhinji! ...«

Zares, povsem sem bil pozabil zapreti okno ...

Šah

Aljehina je izzval sedaj na match tudi hollandski prvak dr. Euwe. Match je Aljehin sprejet in ga bosta igrala prihodnje leto, seveda če Aljehin Bogoljubova premaga. Dr. Euwe je mlad in dober igralec, ki je že kot osemnajstleten mojster vzbujal pozornost in mu je že takrat proročeval dr. Lasker velike uspehe. Še bolj pozoren je postal šahovski svet nanj po matchih, ki jih je igral z Aljehinom, Bogoljubovom in Capablancom, s katerimi vsemi je sicer izgubil, toda v zelo tesnem razmerju. Ti uspehi so ga spravili v vrsto kandidatov za svetovno prvenstvo. S tem sta za dve leti že določena Aljehinova nasprotnika v boju za svetovno prvenstvo in s tem sta vsaj za dve leti izključena tudi dva mojstra, katerih boj z Aljehinom bi bil gotovo bolj na mestu, namreč Capablanca in Flohr. Flohr bo lahko čakal, ker je še zelo mlad, težje bo pa čakal Capablanca, ki bi moral prvi igrati z Aljehinom, ker ima pravico do revansa. Mogoče bo na vsem tem kaj spremeni rezultat velikega turnirja, katerega nameravajo prirediti Rusi v jeseni in katerega se bo najbrže udeležil tudi Capablanca.

Zadnjih smo prinesli iz turnirja za prvenstvo Berlina zanimivo partijo Sämischa, danes pa prinašamo še partijo njegovega konkurenta Ahuesa, katero je dobil s krepkim napadom.

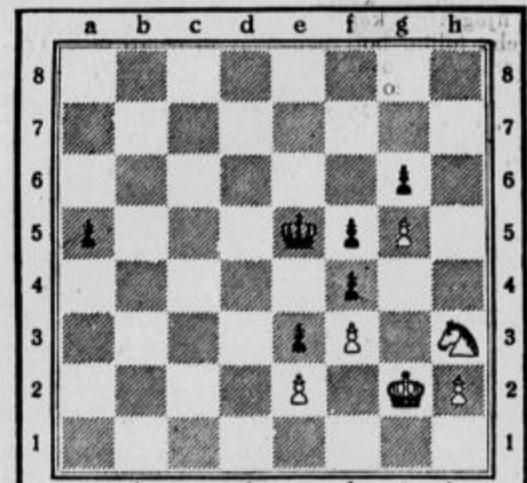
Ahues : Dahl

1. d2-d4, Sg8-f6; 2. c2-c4, e7-e6; 3. Sb1-c5, d7-d5 (Črni se je raje spustil v damski gambit, kot pa v indijsko igro, v katero bi lahko prešel z Lf8-b4); 4. Sg1-f3, Sb8-d7; 5. e2-e3 (z Le1-g5 se ne da mnogo doseči), c7-c6; 6. Lf1-d3, d5x e4; 7. Ld3x c4, b7-b5; 8. Lc4-d3, a7-a6 (Na b5-b4 ima beli manever Sc3-e4-d2-c4); 9. 0-0, c6-c5; 10. Dd1-e2, Le8-b7; 11. a2-a4! (S to poteze beli zelo učinkovito potipa oslabljeno črno damsko krilo. Črni mora prepustiti belemu težnemu važno polje c4) b5-b4; 12. Sc3-b1, Lf8-e7; 13. Sb1-d2, Dd8-c7 (Izkušnja pravi, da dama na c-liniji ni varna.); 14. Sd2-c4, 0-0 (Tukaj bi mogel črni igrati Sf6-g4 z grožnjom LxI3, nakar bi si moral beli nekoliko oslabiti kraljevo krilo, če ne bi hotel s Sc4-d2 ponavljati potez); 15. Tf1-e1, c5x d4 (Beli je grozilj napredovanjem pešca); 16. e3x d4, Tf8-e7; 17. Le1-d2, Sd7-f8 (Ta poteza je prepavšiva in črni zaide v še večje težave); 18. Ta1-c1, Sf6-d5; 19. Sf3-e5! (Grozi Se5xf7!) Le7-f6; 20. De2-h5! (Grozi Sc4-d6! in po D×d6 D×f7+ poleg D×e8!) Sf8-g6; 21. Sc4-e3 Dc7-e7 (Belo bi bilo Db6); 22. Se3x d5! Lb7x d5; 23. Te1-e3 (Težriva pešča zato, da more spraviti še stolp v igro.) Ld5x g2; 24. Te3-g3, Lf6x e5 (Sicer bi prislo Sxg6 in T×g6 s hitrim koncem.); 25. d4x e5, Lg2-b7; 26. Tg3-h3, h7-h6; 27. Ld2x h6! (Beli napada zelo energično. Črni mora vzeći.) g7x h6; 28. Dh5x h6, Te8-c8; 29. Te1x e8+, Ta8x e8; 30. Ld5x g6 (Črni more braniti mat samo še z žrtvijo kvalitete.) Tc8-e1+; 31. Dh6x e1, f7x g6; 32. Dc1-h6, De7-g7; 33. Dh6-g5 in črni se je vdal.

Problem št. 8.

I. G. Hume.

Črni: Ke5, Pa5, e3, f4, f5, g6 (6 fig.)

Beli: Kg2, Sh3, P:e2, f5, g5, h2 (6 fig.)

Beli je na potezi in doseže remis.

Precej enostaven problem, katerega rešitev bo vsakdo vesel. Cenjene rešilce prosimo, da pošljete rešitev problemov št. 5., 6., 7., in 8 do 5. marca.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

Mladega doktorja Smole - srečni sen

Kaj se vse ne dogaja na svetu! Ljudje premljajo, čuvstvujejo, presojajo in obsojajo, so srečni in nesrečni. Nekateri vse življene molče, drugi pa o takih stvareh pišejo, včasih za šalo, včasih za res. Pričuoče vrste so vesela zgodba za res.

Mladi, nadebudni doktor Smola, vkljub zelo veliki nadarjenosti in izredni podjetnosti, se vedno odvetniški koncipient, je bil zelo družben človek. Ljubil je petje in smeh in tihna kramljanja o tajnah duše, o literaturi, o gledališču in o umetnosti sploh. Sam je namreč nosil širok črn klubok in črnoobrobljeno očala. Višoko je menda čislal Nietzschejevo filozofijo o nadčloveku, a nad vse je cenil male ljudi, vse one ljudi, ki jih je z visokimi besedami in širokimi kretanjami mogel očarati in osupniti. Bodil omenjen, da je nagibal precej k teatralstvu in se je vselej mirno smehljal. Na splošno bi mogli reči, da se je zanimal za vse, najmanj pa za dekle.

Pomislite: prav v tem edinem nezanimanju pa ga je hotelo življene omajati. En sam prijazen pozdrav je postal zanj usoden. Ves njegov poznejši hlad, hudobna muhavost in ponujoči prezir ni izval pri mladenki nicesar razen na račačočega navdušenja in občudovanja za mladega moža. Skratka: nadebudni doktor se je kmalu znašel v položaju ženina in nikakor ni mogel dokazati dekletu, še manj seveda njevi materi, da to njegovo vedenje ni morda kačka preizkušnja ljubezni, temveč odkrito izrazeno načelno nasprotno. Kruti zakon narave je malega raste veliko' se je tu docela uveljavil. Na zimo se začeli mladenki domači pripravljati balo, mati je ginjena razkazovala natlačene skrinje in na hiši, ki je bila del dote, so začela razna mala popravila.

Doktor je bil obupan: on, mlad človek, bo doči kulturni delavec, doktor Smola, naj se pripravlja na kariero v takem položaju! Kje najti meč, da preseči to ostuden vozel, v čigar sređišču je tičal, kje najti rešilno misel za razčlenitev položaja? Morda bi vsak mladi mož zahvalil Boga, da bi brez truda sédel kot gospodar v lično vilo, ne oziraje se na okoliščine in vest. Nadobudni mladenič pa je bil človek najidealnejših misli in dejanj. Lahko bi se celo reklo, da ni bil človek tega sveta. Poleg čistega idealizma je bil v njem del duha bodočih dob. Njegovi načrti so bili načrti velikega, samoniklega, morda revolucionarnega moža. Mladi mož pa je tudi dobro poznal vse težke ovire bodisi ljubezenskih ali že zakonskih zvez pri slehernem resnem delu. Položaj je bil torej na koncu končev bolj nevaren kot neyšečen.

Gospodarstvo

Zaposlenost slovenskega delavstva v januarju

Po statistiki Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je ostal konjunkturi razvoj posameznih industrij v januarju isti kot v decembru. Sezinski razvoj kaže v glav. padec zaposlenosti, kar je občajno od decembra na januar. Sezinski prirastek je tako majhen, dočim je padec v celi vrsti pačnog prav znaten.

Podrobnejši konjunkturi in sezinski razvoj absolutni in relativni posameznih industrij kaže sledenca tabelo:

Zavarovanci	Razlika v v jan. 1934	prim. z dec.
Industrijska skupina	1933 v %	
Rudarstvo	5	+40%
Gradnja železnic itd.	1905	-14.49%
Tekstilna industrija	11499	-1.83%
Gradnja prevoz. sredstev	284	-2.46%
Kemična industrija	1608	-1.18%
Poljedelstvo	583	-5.32%
Industrija tobaka	963	+0.31%
Občinski obrati	1409	-0.35%
Skupaj	70591	-5.12%

Zgodovina slovenskega zadružništva

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani je izdala izpod peresa Ivana Martelanca svojo zgodovino. Ta spominski spis se je nekaj zakasnil, kajti namen je bil, da se izda ob prilikih proslave 30-letnega jubileja, ki ga je Vzajemna zavarovalnica praznovala pred štirimi leti.

Slovenci nismo še napisane zgodovine našega gospodarstva, tudi gospodarske monografije so pri nas redke. Zato moramo pozdraviti knjigo, ki nam odkriva del naše zgodovine in nam kaže razvoj važnega dela naše gospodarske organizacije.

Namen knjige je, da pokaže zgodovino Vzajemne zavarovalnice. Vendar se pisatelj ni držal strogo tega namena, ampak je skušal prikazati celotno zavarovalstvo v Sloveniji.

Vzajemna zavarovalnica je zrasla iz prizadevanja slovenskega ljudstva, da si ustvari lastno gospodarsko organizacijo. Gibanje na političnem in gospodarskem polju je v zadnjem desetletju prošlega stoletja šlo za tem, da postavi našemu gospodarsvu trdne temelje. Katališki shodi so dajali smernice za to delo. Tedaj je bila pionirska doba za naše zadružništvo. Vzajemna zavarovalnica je postal član gospodarske organizacije rojene iz tega gibanja.

Ko gledamo sedaj na podlagi spominskega spisa nazaj v tisto dobo, ko se je ustanovljala Vzajemna zavarovalnica, moramo priznati, da so njeni ustanovitelji izvršili delo velikega narodopadarskega pomena. Zavarovalstvo je bilo popolnoma v tujih rokah. Domač kapital se je zbiral v tujih podjetjih. Za Slovence že italijansko na kapitalu, je dvakrat žalostno, če z njegovimi kapitali gospodari tuje. Zato je tisto toliko bolj poučariti in ceniti delo Vzajemne zavarovalnice, ki še danes predstavlja edino domačo zavarovalnico.

Pot od ustanovitve pa do danes, Vzajemni ni bila lahka. Bojev z domačimi in tujimi nasprotniki ni manjkalo. Toda trud in boji so bili kronani z uspehom. Iz malih in skromnih početkov, ko se je Vzajemna bavila le s požarnim zavarovanjem, je zrasla velika zavarovalnica, ki obsegajo že skoraj vse panoge zavarovanja. Grafične in številčne preglednice na koncu knjige dajejo nazorno sliko o razvoju poslovanja. Iz teh pregledov vidimo kako velik napredok je napravila Vzajemna ravno v zadnjih desetih letih. Od približno ene miljarde zavarovane vsote v požarnem zavarovanju leta 1933, je zrasla na 3 miljarde in pol v letu 1933. Premije so v tem času narasle od 1.8 mil. na 8.4 mil. Procentualno še v večjem razmerju je v isti dobi zvišala svoje posle v življenjskem zavarovanju, ki ga je vpeljala še po vojni.

Zelo informativen je zemljevid, ki kaže koliko odstotkov objektov je zavarovanih zoper požar pri Vzajemni v posameznih sodnih okr. Na prvih mestih sta Velike Lašče in Ribnica z nad 80%, sledijo pa Cerknica, Kranj in Kamnik z nad 70%.

V zadnjih letih je Vzajemna zavarovalnica uvedla posmrtni zavarovanje Karitas. S tem je ustregla veliki potrebi, kajti široki ljudski sloji niso imeli prilike za to potreben zavarovanje. To so izkoristili razni špekulantki, ki so pod nazivom samopomoči nekaj let mogli mirno vleči iz ljudstva milijone, dokler ni prišlo do neizogibnih polomov. Bil bi zadnji čas, da bi bil konec s takimi »samopomočmi« in, da se ljudsko zavarovanje organizira na solidni bazi kot jo nudi Karitas.

Na več mestih pridemo v zgodovini Vzajemne do mest, kjer se je postavilo vprašanje, ali javno ali privatno zavarovanje. Vzajemna je bila ustanovljena z namenom, da pripravi pot dželnih zavarovalnic, do te sicer ni prišlo, vendar pa so se vsako toliko pojavit tendenze, da bi vsaj to ali drugo panogo zavarovanja prevezla javna uprava. Tudi v bodočem najbrže ta vprašanja večkrat na dnevnem redu. Da je stališče Vzajemne v tem vprašanju drugo kot pa je bilo ob ustanovitvi, je razumljivo in se to ne zdi niti neologično. Bistvo vprašanja je v tem, če more privatna zavarovalnica na vzajemni podlagi dosegče za zavarovanje tiste uspele in tiste koristi, ki so potrebne, da upravičijo njen gospodarski obstoj. Pri Vzajemni po njenem več ko 30-letnem delu o tem ni dvoma.

Končno naj še omenim, da je svoje mesto v knjigi dobil tudi opis lastnega doma, zgrajenega po zamisli prof. arh. Jožeta Plečnika. Več slik služi v ilustracijo.

W.

Vzajemna pomoč. Upniški odbor Vzajemne pomoči je na svoji seji dne 23. t. m. sklenil, naj se pri likvidacijskem naroku priznajo od prijavljenih terjatev samo zneski, ki odpadejo na odčlano vplačane člaanarne ter zavarovalne prispevke, vplačane tako po dokladnem kakor tudi po premiskem zavarovanju, to je za ves čas obstoja Vzajemne pomoči. Ne priznajo pa naj se zavarovalnine, to je posmrtnine, oziroma dote in pa vpisnine, ki so jih člani vrnila ob svojem vstopu. Rok za prijavo poteče 28. t. m.

Avtoški tečaj v Ljubljani. Zavod PO Zbornice TOI priredi v polovici marca t. l. v Ljubljani 12 dnevni tečaj za avtoško varenje za začetnike in za izvežbane varlice radi izpopolnitve. Pozivamo vse intereseante, obrnike in pomožne delav-

Industrija papirja	1848	- 1.03 "
Grafična industrija	1142	+ 0.35 "
Industrija kože in gume	1514	- 3.44 "
Denarni in zavarov. zavodi	573	+ 1.92 "
Hišna služinčad	8367	- 0.18 "
Gozdno žagarska industrija	5329	- 5.50 "
Industr. kamnen in zemlje	2291	- 26.36 "
Industr. hrane in pičače	3613	- 0.80 "
Gostilne, kavarne in krčme	2858	+ 0.78 "
Kovinska industrija	6065	- 2.44 "
Higijena	1584	- 1.58 "
Oblacična industrija in čišč.	3053	- 9.94 "
Zasebna promet. podjetja	783	- 3.58 "
Gledališča, svob. poklici	1126	- 1.07 "
Centrale za proizv. sile	482	- 7.26 "
Predelovanje kože	2794	- 16.61 "
Javni promet	502	- 9.16 "
Trgovina	3287	- 3.01 "
Industr. za predel. lesa	3110	- 6.62 "
Gradnje nad zemljo	1114	- 57.45 "
Skupaj	70591	- 5.12 "

ce, da se nemudoma najkasneje do 2. marca t. l. prijavijo po dopisnici z navedbo imena, poklica in pričevanja na naslov: Zavod PO Zbornice TOI v Ljubljani. Učnina za tečaj bo za mojstre 120 Din. za pomožne delavce polovico. Oni, ki so revni ali brezposelni, pa tečaj redno in uspešno obiskujejo, se bo učnina na posebno prošnjo ali znižala ali pa popolnoma odpustila. Materialne stroške za udeležence nosi zavod sam.

Nova zadružna. V zadružni register je bila vpisana Mlekarska zadružna na Breznici, r. z. z o. z. (načelnik Sebat Franc).

Nova delniška družba. Trgovinsko ministarstvo je odobrilo ustanovitev deln. dr. »Dunavka«, tovarna testa v Belgradu z glavnico pol milijona Din, ki je razdeljena v 10.000 delnic po 500 Din. Pri vpisu je plačlajoči poleg nominala še 20 Din za utemeljitvene stroške.

Likvidacija. Stanovanjska zadružna uslužbencev drž. žel. v Ljubljani, r. z. z o. z. v Ljubljani. — Stavba v gostilnišču zadružne »Delavski dom« na Glincu pri Ljubljani, r. z. z o. z.

Konkurz. Konkurz je razglasen o imovini Copič Cilke, trgovke v Ljubljani, Streliška ulica 24. Prvi zbor upnikov 1. marca, oglašili se je do 13. aprila, ugotovnik 28. aprila. — Nadalje je razglasen konkurs o imovini Kovačiča Fr. Rudolfa, trgovke v Ljubljani, Miklošičeva cesta. Roki: 6. marca, 22. marca in 7. aprila.

Poravnalno postopanje. Poravnalno postopanje je razglaseno o imovini Anksterja Francega, pos. gostilničarja in lesnega trgovca na Bregu št. 64, narok za sklepanje poravnave 4. aprila, oglašili se je do 29. marca. — Nadalje je razglaseno poravnalno postopanje o imovini Mayerja Ivana, hotelirja na Bledu, hotel Triglav, narok za sklepanje poravnave 10. marca, oglašili se je do 4. marca. — Nadalje o imovini Troha Frančiška, por. Medved, trg. v Ljubljani, Cesta na Kodelje 21, narok za sklepanje poravnave 14. marca, prijaviti je terjativo do 9. marca.

Potrjena poravnava. Florjan Frančiška, trgovka v St. Pavlu pri Preboldu št. 28: 40% v 10 mesečnih obrokih.

Francoske ugodnosti za avstrijski uvoz lesa. Dunajski listi z zadoščenjem prinašajo vest, da je senat včeraj odobril avstrijsko-francosko preferenčno pogodbo glede lesa, ki je torej stopila v veljavo. Prednost se nanaša na 15.000 vag. avstrijskega lesa in znaša 15.000 frankov za 100 kg ali 500 frankov za vagon. Ves avstrijski izvoz lesa v Francijo je znašal lani 7.200 vagonov.

Borza

Dne 24. februarja 1934.

Denar

Promet je na ljubljanski borzi ta teden znašal 2.602 mil. Din in je v primeri s prejšnjim tednom narastel. V prejšnjih tednih je znašal 2.088, 2.345, 2.043 in 2.315 mil. Din prejšnjih tednih. Najznatnejši je bil promet v torek, dne 20. t. m., ko je znašal 1.717 mil. Din, največ v štirinajstih. Toda 20. t. m. je stopila tudi v veljavno naredbo, da morajo izvozniki oddati 30 odst. svojih avstrijskih terjatev naši Narodni banki po pariteti v odšku, kar je povzročilo zmanjšanje posle v štirinajstih na naših borzah in tudi povisalo tečaj v štirinajstih.

Curih, Pariz 20.38, London 15.77, Newyork 310.75, Bruselj 72.25, Milan 26.70, Madrid 41.925, Amsterdam 208.30, Berlin 122.7, Dunaj 73.3 (50.45), Stockholm 81.90, Oslo 79.20, Kopenhagen 70.40, Praha 12.25, Varšava 58.325, Atene 2.945, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05.

Hmelj

Zatec, CSR, 22. februar. Na žateškem trgu je slejko prejšnja tečaja. Promet je znaten in je povpraševanje znatno večje kot ponudbe. Lastniki, količi se imajo blago, zahtevajo zanjo 1800 Kč, po katere ceni je bilo ženek malo prometa. Notacije so se gibale drugače po kakovosti med 1600–1800 Kč za 50 kg. Zaloge so se letos zelo izpraznile.

Jajca

Cene jajc so v zadnjem času zelo nazadovale. Izvozniki, tako zvezanje štajerskega področja, plačajo danes 0.50 Din za 1 kg. Ako pomislimo, da vlažno tretolno še miraz in zima in da vsled tega produkcijskega še ni v polnem tekmu, si lahko predstavljamo, kakšne bodo cene, ko bo zavladalo splošno toplo времenje in se bodo jajca vsula kot listja in trav.

Temu je vzrok dejstvo, da je ostala edino še Švica, ki uvaža v večjih količinah jajca. Cela Evropa pa ponuja jajca v Švici in je namen temu trgu najhujši konkurenca Danska, katera že danes vsled svoje intenzivne jajčne proizvodnje meče na trg v velikih količinah svoje težko centeno blago. V Nemčijo, ki je dodelila naši državi mesečni kontingenč 100 tisoč kg ali 20 polvagonov, kar pomeni samo kapljivo v morje, se pa sme počenši od 1. marca izvajati samo blago v teži od 55 gramov navzgor s srednjim teži 57% kg 1000 komadol. To pa pomeni, da Nemčija za nas sploh odpade, razven če bodo izvozniki, kar bi bilo tako pozdraviti, temu prilagodili in začeli nakupovati jajca od 55 gramov navzgor, seveda po primerno višji ceni. To se bo pa po našem mnenju lahko praktiralo samo v zgoraj omenjenem štajerskem področju. S tem bi si češkoslovska, kateri bi se pridružila, že povpraševanja po našem blagu. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 23. februarja 1934.

Les

Tendenca na tukajšnjem lesnem tržišču je ostala še nadaljnja mlajša, povpraševanje pa živahnih zlasti v deskah, tramih in sploh mehkim lesu. Producija bukovine je močno oživila. V hрастovini ni povpraševanja, dočim je nespremenjeno živahnvo povpraševanje v oglju, posebno canelli.

Poslanstvo gledališč

Etično poslanstvo

Ali je umetnina sploh umetnina, če ni etična? Problem je to. Toda našo trdno prepričanje je, da prava umetnina mora biti etična. Brez te notranje vrednote je umetnost vselej propadala in z njo celotna kultura in narod. Spomimo se samo besed modrega Platona: »Propast glasbe ima za posledico propast dobrih nariv v vse države. Isto je dejal Konfucij: »Ce je dežela dobro in njevno vladana, posluša jeno glasbo!« Oba velika moža sta vključila v umetnost vrednoto etosa, brez katerega si umetnosti nista mogla mislit. Pa tudi vse širokopotezne igre starih Grkov, katerih se je udeleževalo tisoč in tisoče občinstva, so imeli v

Mali oglasi

Prireditve

V kavarni »Stritar« vsak večer koncert. (e)

Nujbe iščejo

Trgovski pomočnik
mlad, izučen trgovine
meš. blaga in semen - želi
mesta; gre tudi za skla-
diščnika. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 1883. (a)

Kontoristinja

z večletno prakso, zmožna
na knjigovodstva in vseh
pisarniških del - išče
primerenega zaposlenja. -
Ponudbe na upr. »Slov.«
pod »Vestni in zanesljiv-
va« št. 1956. (a)

Mlad fant

trgovsko naobražen, pri-
den in pošten, želi na-
stopiti službo v trgovini
mešane stroke, inkasanta
ali pisarniškega službe. Na
zahtevo tudi potreben
jamstvo - Ponudbe na
upravo »Slov.« pod »Ta-
kojščinastop« št. 1666. a

Dekle

srednjih let, pridna in
poštena, vajena gospo-
dinjstva in vsega kmet-
skega dela, išče službo.
Najraje gre v župnišče
ali kamorkoli. Naslov v
upr. »Slov.« št. 1862. (a)

Mlad kmečki fant

išče službo kot sluga,
skladiščnik ali na večjo
gostilno; grem tudi za
hlapca Polžim kavcijo.
Bogataj Jože, Črni vrh
št. 61, Polhovgraderec. (a)

Samostojna modistka
išče službo za takoj. Po-
nudbe upravi »Slov.« pod
šifro »Poceni 2013«. (a)

Dekle

pridno in pošteno, vajeno
dobre mešč. kuhe, zmožna
samostojno gospodinjiti -
išče službo pri boljši obi-
telji. Naslov v upravi li-
sta pod št. 1978. (a)

Kolarski pomočnik
vajen vseh del, želi me-
sta. Hojkar, Dobrova 55
pri Ljubljani. (a)

Službo išče

pošteno dekle z dežele,
ki zna šivati - za vsa
hišna dela ali šivilji v
pomoč. Naslov v upravi
»Slov.« št. 2014. (a)

Krojaški pomočnik
išče službo. Anton Frlan,
Češnjica, p. Zelezniki. (a)

Vrtnar

s 15 letno prakso išče stal-
no službo. Nastopi lahko
tako. Naslov v upravi
»Slov.« pod »Pošte-
na« št. 2039. (a)

Gospodinja
zmožna vsakega dela išče
službo. Gre tudi na de-
želo. Ponudbe na upravo
»Slov.« pod »Pošte-
na« št. 2039. (a)

Za obnošene

ženske obleke ali perilo
grem šivat na dom. Vza-
mem tudi v nakup. Po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod »Damski kroja-
šči« št. 2032. (a)

Vrtnarski delavec
zmožen tudi hišnih del -
želi službo — Naslov:
J. Klokočovnik, Špitalič
pri Konjicah. (a)

Brezplačno

grem v pisarno. Ponudbe
pod »Absolvent trgovske
šole« št. 2083 na upravo
»Slov.«. (a)

Brezposelni organist
(Cecilijsnec), cerkovnik, z
večletno prakso, trezen
in veden, družinski oče,
prosi službo čimprejje in
kjerkoli. Ponudbe na upr.
»Slov.« pod št. 2086. (a)

16 letno dekle

Štajerka, pridna in po-
štena, želi družbe pri
krčanski družini. Naslov
v upr. »Slov.« št. 2098. a
(b)

Vajenci

Učenec

močan, kmečkih staršev,
se sprejme tako v trgo-
vino z mešanim blagom
na deželi. - Leopold Se-
nica, Sevnica ob Savi. (v)

Krojaškega vajenca

ali pomočnika začetnika
sprejemem. Kocjan, Do-
lenjska cesta 20. (v)

Krojaškega mojstra

iščem, ki bi vzel gluho-
nemega vajenca z gluho-
nemno izobrazbo v obrt
z vso oskrbo v hiši. Po
možnosti v bližini Mari-
bora. Naslov: V. Pevalec,
pri A. Glas, pekarna, Stu-
denci pri Mariboru. (v)

Vajenko

tako sprejmem. Ponudbe
na upravo »Slov.« pod
šifro »Plačana« št. 2057. (v)

Mesarskega vajenca

zdravega, močnega in po-
štenega kmečkega fanta,
starega 15 ali 16 let —
sprejmem. Oskrba v hiši.
Ponudbe na upravo »Slov.«
pod »Priden« št. 2081. (v)

Brivskega vajenca

sprejme salon Polanc —
Kopitarjeva ulica 1. (v)

Službodobe

prvovrstnega organizatorja,
išče zavarovalnico za
vidilno mesto. Sprejme
tudi več akviziterjev.
— Ponudbe na upravo »Slov.«
Maribor pod »Tako« št.
1944. (b)

Strokovnjaka

prvovrstnega organizatorja,
išče zavarovalnico za
vidilno mesto. Sprejme
tudi več akviziterjev.
— Ponudbe na upravo »Slov.«
Maribor pod »Tako« št.
1944. (b)

Zastopnika

išče tovarna vsakdanjih
potrebščin za ljubljansko
okolico. Ponudbe na upr.
»Slov.« pod »Agilen« št.
1885. (b)

Klepjarja

in vodvodnega inštala-
terja s svojo koncesijo,
iščem. Ponudbe na upr.
»Slov.« pod »Klepjar« št.
1965. (b)

Deklico

revnih staršev ali siroto
14–15 let, tako sprej-
mem k otrokom proti
hrani in oblike. Naslov
v upravi »Slov.« pod
št. 1964. (b)

Več akviziterjev

sprejme tako zavarovalni-
ca za področje dravskih
banovin. Oferte upravi
pod »Akviziter« 2008. (b)

Organist - fant

več pesvodenja, dobi ta-
koj službo. - Župni urad
Vinagora, p. Desinič, Hrv.

Služkinjo

snažno in pošteno, vajeno
kuhe in drugega dela
sprejme Wesiak A., trgo-
vina z deželnimi priedelki,
Pragersko. (b)

Služkinjo

večo vrtnih del in pro-
daje zelenjave na trgu -
sprejmem. Naslov v upr.
lista pod št. 1992. (b)

Službo spretnega organista

ki je dober pesvodenja in
zmožen voditi godbo, raz-
pisuje cerkveno prestojni-
štvo

v Kamniku

Dohodki mesečno 700 Din
in prostoto stanovanje. Tri-
mesečna obojetarska od-
poved. Nastop po veliki
noči. Pismene prošnje na
nadzupni urad do des-
tega marca.

Hotel »Bellevue«

Ljubljana sprejme v služ-
bo: kuharico, plačilnico
in jelenico, samo perfek-
ne moči. Direktne ponud-
be s spričevali in sliko
do 1. marca. (b)

Krojaški pomočnika

prvovrstnega, iščem. An-
ton Skofic, Kralja Petra
trg 8. (b)

Zasluzek

Boljše perilo

in bleke sprejmem v
pranje, šivanje in likanje.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 1807. (z)

100 Din dnevno

plačamo osebam za raz-
pečavo dveh novih živ-
ljenjskih predmetov. Po-
treben kapital 50 Din. -
Ponudbe z znakom za
odgovor na podružnično
»Slovence« Maribor pod
»Resno« št. 1942. (z)

Pouk

Nemščino

angleščino, francoščino,
italijansčino in klavir po-
učuje dipl. učiteljica, Ko-
lodovska ul. 11, prtl. a

ŠOFERSKA ŠOLA

I. Gabersčik.
bivši komisar za šoferske
izpitne, Slomškova ulica.
Garaža Stupica.

Denar

Hranilne knjižice

in prepise prvovrstnih tu-

kajnih denarnih zavod-
ov dojemlo do prekli-
ca zopet v račun. A. & E.
Skaberne, Ljubljana. (r)

Pančne vloge

vseh zavodov, nakup, pro-
dajo in posojila posredu-
ju najkulantnejše St. Praz-
nik, Zagreb, Varšavska 6,
telefon 28-33. (d)

Hranilno knjižico

Kmečke posojilnice za

22.000 Din prodam. Na-
slov v upravi »Slov.« pod
št. 1886. (d)

Starich « vlog lastniku

posestnik - išče nevesto
v svrhu sestave skupne
prčnje na g. ministra za
trgovino kot pritožbeno
instanco proti odlokom
gg. komisarjev pri začeti-
ščnih denarnih zavodov
svoje doživke, glede za-
vrnjene prošenje na iz-
plačilo zneskov za živ-
ljenje, zdravljenje in dav-
ke na naslov: Ivanka
Kimovec, Kranj, Prešeren-
ova 130. (d)

Kmetje - dolžnik!

Pri ureditvi Vaših dol-
gov ste ali boste naleteli
na razne ovire, vkljub temu,
da ste zaščiteni. —
Obračajte se za pomoč
vsej na »Zaščito«, edino-
zadrugo te vrste v Slo-
veniji, ki na zadružni
podlagi urejuje za svoje
člane tudi vse po ure-
dbi o uredbi o za-
ščiti kmetov. (z)

Mlad trgovec

posestnik - išče nevesto
z dežele. — Ponudbe na
upravo »Slov.« pod »Za-
ščito«, reg. za-
druga z omej. za-
vezo — Ljubljana,
Masarykova 14/II.

Načrtovanje

v knjižicah Zadružne go-
spodarske banke, iščem.
Jamstvo solidno. Odpla-
čilo mesečno z obrestmi.
Ponudbe na naslov, ki
ga pove uprava »Slov.«
pod št. 1962. (d)

Kmetje - dolžnik!

Pri ureditvi Vaših dol-
gov ste ali boste naleteli
na razne ovire, vkljub temu,
da ste zaščiteni. —
Obračajte se za pomoč
vsej na »Zaščito«, edino-
zadrugo te vrste v Slo-
veniji, ki na zadružni
podlagi urejuje za svoje
člane tudi vse po ure-
dbi o uredbi o za-
ščiti kmetov. (z)

Dijaki

Nižješolca sprejmem

v svetu, zračno sobo s
souporabo kopalnice, v
popolno skrb in nad-
zorstvo pri učenju, v no-
vi palači, za nizko ceno.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 1963. (d)

Nižješolca sprejmem

v svetu, zračno sobo s
souporabo kopalnice, v
popolno skrb in nad-
zorstvo pri učenju, v no-
vi palači, za nizko ceno.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 1963. (d)

Glasba**Klavirje**

članine pravvrstnih inozemskih znamk nudi načenje, tudi na obroku. Ulicašči v popravlju Muzika, Ljubljana Sv. Petra cesta 40. (g)

DIREKTNOZ TVORNICE

odn. tvor skladisca izredno poceni n. pr.: Violin... od Din 69. Mandoline... " 95. Gitar... " 138. Ročne harmonike... 69. Hromatične harmoniskejavške gitare 1. i. d. Zahtevane brezplačni

CENIK:**MEINEL-HEROLD MARIBOR št. 102.****Harmonika**

Klucerjeva, štirivrstna, dobro ohranjena — takojo poceni naprodaj. Igriska št. 10. (g)

Dve partiji

prva za 18 oseb, druga za 12, skoraj novi, ugodno naprodaj. Informacije daje g. Hvaletič, kapelinik »Križarske glasbe«, Zagreb, Opatovina. (g)

Pohištvo**Več spalnic,**

ježilnica in več novodobnega kuhinjskega pohištva ugodno proda mizarstvo Tomšič Franc, Zg. Kašelj pri D. M. v Polju. (s)

Pohištvo

iz trdega, vezanega, mehkega lesa v najnovjejših oblikah. Vam audi načenje Gospodarska zadružna mizarstvna mojstrov v Ljubljani, Vegova ul. 6. (s)

Kupimo**Bukova drva**

zdrava, suha, kupim 50 sežnjev. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Rožna« št. 1856. (k)

Fotocaparat 6 × 9

Anastigmat, dvojni izieg, kupim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Cumpur« št. 1977. (k)

Berkel-tehnico

dobro ohranjeno, kupimo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1958. (k)

Gumi kolesa

dobro ohranjena, za enovrežno kočijo kupim. — Lovro Bohinc, izvošček, Brezje. (k)

Ludvik Ganghofer:

3 do 61 mleka

po Din 1.50, dnevno rabim. Ponuditi gostilni Komar, Poljanska c. (k)

Vsekovrstno**zlatu kuonje**

po načinih cenab

CERNE, tuvelir Ljubljana

Wolfsova ulica št. 3

Zlato, srebro, platin

kupuje po najvišjih

dnevnih cenah

Mariborska Afinerija

zlate, Orožnava ul. 8.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRA. GIB KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste, orij. gostilni Možina.

Auto-motor

Avto »Opel« limuzino zelo dobro ohranjen, prevozen 18.000 km, prodam. Cena ugodna. — Vprašati pod »Ugoden nakup« št. 1. nadstropje levo. (l)

Manjši avto

kupim z vlogo Mestne ali Kmetijske posojilnice v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Plačam tako« št. 1849. (l)

Majhen avto

tudi pokvarjen — kupim. Avgust Sever, Kamnik, Novi trg 10. (l)

Zaprt avto za hranilno knjižico!

4 sedežna limuzina, zelo dobro ohranjena, okrog 28.000 km vožnje, z novimi plasti, se poceni proda za hranilno knjižico Spodnješajerske ljudske posojilnice v Mariboru, ev. kakršega drugega denarnega zavoda. — Naslov pove uprava »Slovenca« Maribor. (p)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam al motorja bi zneblit se rad brž kuacev ti n-ko pričenje Slovencev našmanj! inserat

Hranilne knjižice

in prepise pravvrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljam do preklica zopet v račun. A. & E. Skaberne, Ljubljana. (r)

Nogavice, rokavice

in pletenine. Vam nudi v veliki izbiri naučodne in načenje tvojka Karl Prelog, Ljubljana Židovska ulica in Stari trg 11.

Volno in žimo

za modroce prodaja načenje SEGA, Wolfsova 12, dvorišče. (l)

Arbeiter-Maribor

Perje

puh, 15 vrst — od 8 Din naprej — ter

volno in žimo

za modroce prodaja načenje SEGA, Wolfsova 12, dvorišče. (l)

Otroški vozički

najmodernejši ter najcenejši pri M. Tomšič, SV. Petra cesta 52. (l)

Svože uailinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Sivalne stroje

in kolesa, različne ugodno proda »Promete« komisija, trgovina in posredovalnica za nakup in prodajo dobro ohranjenih predmetov v Ljubljani, Napoleonov trg 7.

Gitka je napol pokicknila in posrečilo se ji je,

da je pobrala samostr. :Poglej, Hajmo, poglej, ga že imam! Zdaj pa pojdiva, pojdiva... ves, morava gledati, da te spravim domov. Po palico bom šla potem, zdaj naj ostane tu... poglej, saj potrebujem ruke zate. Obesila si je lok na ramo in se oklenila splet lovec z obema rokama; tako ga je vlekla stopinjico za stopinjico dalje, vsak čevelj pota, ki ga je prehodil s svojimi klečavnimi koleni, pozdravljajoč kot v vročem boju priborjeno zmago, vsak zagon njegovih drtečih nog hlevči z nežnimi besedami kot junastvo. Enkrat je omahnil in zastokal.

»Hajmoli!« se je v burnem strahu utrgalo z njenih ustnic.

Zdelo se je, da mu je sladki zvok njegovega imena dal novih moči; stisnil je pesti, da bi udalil bolečine, dvignil obraz proti njej ter odmajal z glavo, kakor bi hotel reči: »Saj ne bol!«

Spet je šlo dalje, korak za korakom. Končno sta dosegla kočo; le s težavo se je posrečilo dekletu, da je spravila Hajmo do ležišča; zgrudili se je na voljki kožuh in Gitka mu je dignila zglede. Potem je vsa izčrpana omahnila sama, zvrelo se ji je v glavi, težko je sopla; roke in kolena so se ji tresla in vse vroglava se je kakor z umu sesedla na klop. Ko si je opomogla, je zapazilo, da se je Hajmo spet onesvostil. Planila je k njemu, toda ko je čutila njegovo mirno dibanje in njegovo sicer rahlo, vendar enakomerno utripanje srca, se je spet tolažila. Zrvnala se je in se z obema rokama prijela za glavo: Kaj naj storiti? Tožila in tarna na vseh, da bi se samca sanecata? Tožila in tarna na vseh, da bi se samca sanecata?

Napok je okrenil glavo in kazal s prostu roko proti zemlji. Razumela ga je, ni se hotel ločiti od orožja, bilo je del njegovega življenja, ko se je pod križem zbulil iz omedilevice, se je najprej ozrl po samostrelu, in preden se je zvlekel mesta, je vratil v nožnico svoj lovski nož, še krvav od lastne krvi.

Pristen brinjevec

lastna kuha, 11.32. Din na drobno, »Alko«, Količevi (l)

Kovčki,

ročne torbice, listnice, denarnice, nahrbniki, gamase

v veliki izbiri pri Ivan Kravos, Maribor Aleksandrova 13.

PERJE

sivo, čehano

kg Din 25-

Pol puh bel kg Din 95-

Puh sivi II. kg Din 100-

Puh sivi I. kg Din 125-

Puh bel, naj-

finješi kg Din 220-

Vse kemično

obstojno

Eksportna hiša Luna, Maribor**Auto-motor****Avto »Opel« limuzino**

zelo dobro ohranjen, prevozen 18.000 km, prodam.

Cena ugodna. — Vprašati pod »Ugoden nakup« št.

I. nadstropje levo. (l)

Šivalni stroj

za pogrevniti, z okroglim

čelnikom, se poceni proda.

Dvorakova ulica 3,

I. nadstropje levo. (l)

Manjši avto

kupim z vlogo Mestne ali

Kmetijske posojilnice v

Ljubljani. — Ponudbe na

upravo »Slovenca« pod

»Plačam tako« št. 1849. (l)

Majhen avto

tudi pokvarjen — kupim.

Avgust Sever, Kamnik,

Novi trg 10. (l)

Zaprt avto za**hranilno knjižico!**

4 sedežna limuzina, zelo

dobro ohranjena, okrog

28.000 km vožnje, z novimi

plasti, se poceni proda

za hranilno knjižico

Spodnješajerske ljudske

posojilnice v Mariboru,

ev. kakršega drugega

denarnega zavoda. — Naslov

pove uprava »Slovenca«

Maribor. (p)

Prodamo**Perje**

puh, 15 vrst — od 8 Din naprej — ter

volno in žimo

za modroce prodaja načenje SEGA, Wolfsova 12, dvorišče. (l)

Arbeiter-Maribor**Perje**

puh, 15 vrst — od 8 Din naprej — ter

volno in žimo

za modroce prodaja načenje SEGA, Wolfsova 12, dvorišče. (l)

Otroški vozički

najmodernejši ter najcenejši pri M. Tomšič, SV. Petra cesta 52. (l)

Svože uailinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani

se priporoča bledim in

slabotnim osebam.

Sivalne stroje

in kolesa, različne ugodno proda »Promete« komisija, trgovina in posredovalnica za nakup in prodajo dobro ohranjenih predmetov v Ljubljani, Napoleonov trg 7.

RADIO NARODU!

Odgoliši smo se, da radio 100% populariziramo in radi tega Vam stavimo naš aparat tipa 938, kateri sprejema tudi ameriške postaje na razpolago, in sicer na

18 mesečnih obrokov po Din 210.—

ozioroma Din 220.— za isti aparat z vdelanim supresorom. — Razun vseh evropskih postaj sprejemate tudi ameriške postaje.

Največja radio industrija sveta **PHILIPS RADIO**

Zastopstvo:

H. SUTTNER,

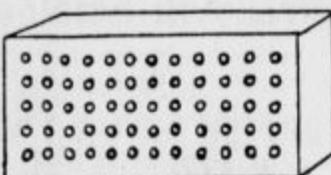
Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 6

Zahvaljujte brezplačni cenik!

Zahvaljujte brezplačni cenik!

Zakaj luknjičasta zidna opeka?

1. Zato ker je taka opeka izborna izolacija proti mrazu in vlagi.
2. Zato ker je taka opeka 30% lažja od polne zidne opeke.
3. Zato ker pri taki opeki prihranite na prevozu in temeljih.
4. Zato ker Vam bo stanovanje suho in gorko.
5. Zato ker taka opeka ni dražja a boljša od polne zidne opeke.

**Združene opekarne d.d.
Ljubljana, Miklošičeva c. 15**

Telefon 27-33

Prospekti in vzorec brezplačno!
Zahvaljujte ponudbe!

**ZDRAVLJENJE NA DOMU Z
RADIUMOVO ZDRAVILNO VODO**

Radium-aparat za dijačo, kopeli in komorese
proti telesni in duševni utrujenosti, šijasju, revmu, protinu arterio-sklerozu, bolečinam zelodca, črevesja, golci razširjenju vene it. t. d.

Kupite pri vodeči tovarni **NEMACKO RADIUM A. D. — BERLIN**

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

J. KONRAD - Zemun, pošt. pred. 11

Iščemo zastopnike

Odobreno od min. soc. politike in nar. zdravja S. br. 20011 od 18. XI. 1932

25% popusta

dobi

kdo naroči ozir. kupi od 15. II. 1934 do 15. III. 1934
knjige:

Dr. Potočnik: Dobri pastir.

Premišljevanja o življenju našega gospoda Ježusa Kristusa in njegovih svetnikov. Knjiga obsegajo tri dele, I. del 359 strani, nevez. Din 38.—, vez. Din 50.—, II. del 381 strani, nevez. Din 40.—, vez. Din 52.—, III. del 290 strani nevez. Din 40.—, vez. Din 52.—.

Ni je lepše in primernejše slovenske knjige o premišljevanju življenja, delovanja in trpljenja našega Zvezilčarja, kot je ravno Dobri pastir. V prvem zvezku nam opisuje dobro pred rojstvom Jezusovim njegovo mladost, mladeničko dobo in njegovih čudežev in ustanovilive kraljestva božjega na zemlji. V drugem zvezku nam opisuje njegovo delovanje na svetu. V tretjem pa opisuje Zvezilčarjevo trpljenje, njegovo smrt in častitljivo vstajenje.

Knjiga je pisana v krasnem slogu, tiskana na finem papirju ter lepo opremljena.

Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

ZAHVALA. Za številne srčne izraze sožalja ob smrti našega ljubljenega očeta, strica itd., gospoda

FRANCA HOJNIKA
poštnega poduradnika v p.

enako za številno spremstvo pri pogrebu, izrekamo vsem najsrdečnejšo zahvalo. Prav posebno se zahvaljujemo vsem njegovim poštним tovarišem za spremstvo pri pogrebu. Nadalje izrekamo zahvalo če, duhovščini za pogrebne obrede. Obenem izrekamo našo globoko zahvalo cenjeni »Ženski zvezci«, ki je pokojniku s svojo udeležbo izkazala zadnjo čast.

Maribor-Pobrežje, Sv. Ožbalt, Sv. Duh, Brežice, Celje, Graz, Salzburg,
dne 24. februarja 1934.

ZALUJOČI OSTALI.

LIPSKI POMLAĐNI SEJEM 1934
začne 4. marca
33 1/3 % popusta pri vožnji na nemških železnicah!
Vsa obvestila daje:
Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvořakova ul. 3/II
ali
Zvanični biro lajpeškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

KNJIGOVODJA

organizator, kalkulant, samostojen, vsestransko izvežban, zanesljiv in hiter, zmožen jekov, korespondence, stenografije — išče namestitve. — Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Prima reference« št. 2061.

Pred nakupom si ogledjte veliko razstavo otroških in igračnih vozicov, stolic, holenderjev, malih dvokoles triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domačine »TRIBUNA« F. Batjer, Ljubljana, Karlovska c. 4

Najnižje cene! — Cenik franko

Umetna gnojila

in semena za pomladansko setev Vam nudi po nizkih cenah

Gospodarska zveza v Ljubljani
Tyrševa cesta 29.

62·10

1865

V teh snežkah morete iti v najslabšem vremenu. Usnjeni čevlji in noge Vam ostanejo vedno suhi. V njih nosite naše čevlje iz satena za Din 49.—

35·10

9817

Zdravje in draga usnjeno obutev Vam obvarujejo najbolje naše galosé. Imeli boste vedno suhe noge in čisto stanovanje. Jamčimo za dobro kvaliteto.

Dne 13. februarja je umrl moj soprog, ki je bil komaj 13 mesecev zavarovan pri

„Karitas“

Ker mi je ista takoj izplačala celo zavarovanje vsoto Din 15.200, se ji iskreno zahvaljujem.

Pristava-Križe na Gorenj, dne 24. februarja 1934.

Mokorel Marjeta, l. r.

Pomladanske novosti
prihajajo

Trgovski dom
Maribor

»FITONIN«

preizkušeno zdravilo za rane, hraste, lišaji, ture ter druge kožne bolezni, opekline, ranitve, oparitve, odprte ozebilne it. t. d.

ublažuje boleznine. Bili so slučaj, ko so bile take rane stare nad 20 let, z uporabo »Fitonina« so se pa zacelile pred potekom meseca. »Fitonin« priporočajo tudi pri ranitvah, poškodbah, opeklinah, oparitvah, ker preprečuje infekcijo, ustavlja krvavitve in zelo naglo zaceluje rane.

»Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenica 25 gr. za Din 24.—, velika steklenica 1000 gr. za Din 60.—. Ako bo na kje slučajno ne meli, naj se naroči pri »Fitonin« dr. z o. j. prometni oddelok Zagreb poštni predel 1-78. Ako se naroča po poštni / mail ali velika steklenica manj se ne pošlje tedaj znaša poštnina Din 10.—, ako se pa denar pošlje naprej na »Fitonin« dr. z o. j. poštni čekov račun št. 57.757 v Zagrebu, se vrhna S TEM VŠAK POSTNI STROŠEK

Zastonj se pošlje poučna knjižica št. 15., vsakomur, ki jo zahteva!

Uporabljalci so poštne uradi, v Zagrebu, pošt. pred. 1-78, v Ljubljani, pošt. pred. 1-78, v Mariboru, pošt. pred. 1-78.

Ugovori po ministr. pod S. br. 611 d. IV. 1933.

Sprejemamo tudi branilne knjižice do preklica!

Pohištvo

mizarstva WESIAK je poceni, lepe oblike in ustreza vsem zahtevam

KAREL WESIAK

MARIBOR

Cankarjeva ulica 2

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE

PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzjavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremila denar in Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantnejše.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-04 Bruxelles.
FRANCIJA: No. 1117-04 Paris.
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst.
LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

trpežne vezave

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

F. Z. Z. O. Z.
Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6 II.

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

originalnih platnic